

**VREME
VREME**

Ob koncu tedna bo delo-
ma jasno s spremenljivo
oblačnostjo. V popoldan-
skem času bodo plohe ali
nevihte.

VESTNIK

Murska Sobota, 20. aprila 1989 • Leto XLI • Št. 15 • Cena 3000 din

Za pravi korak otrok v življenje smo naslovili temo na 5. strani Vestnika, ki govori o problematiki otroškega varstva.

Mati na sliki očitno sodi v večino tistih staršev, katerih malčki niso deležni organiziranega vzgojnega varstva v vrtcih. Po eni strani je glede na otrokovo starost to prednost, saj dojenčki in otroci do treh let potrebujejo pozornost predvsem ene osebe, šele kasneje pa so zreli za kolektivno igro ter prehajanje iz rok v roke vzgojiteljic in varuhinj ter drugih. Varstvo v vrtcih je tudi vzgojno, prav vzgoja in izobraževanje že v predšolskem obdobju pa sta temelj za štart v šolo in kasneje življenje. Tega se neosveščeni starši premalo zavedajo in ta-

ko kot družba, ki ne stori dovolj za generacijo, ki ima tako kot vse pravico do srečnega otroštva, delajo napako. Le v svojem okolju dobro sprejet, ljubezni staršev deležen in ob pravem času poučen otrok, ki ga usmerjamo že s prvo igračo kot kasneje s knjigo, lahko zraste v razgledanega človeka, prav taki ljudje pa so nam potrebni, če nam je do napredka.

Otrok na vozičku bo shodil, da bo njegov korak pravi, pa mu moramo pomagati ob pravem času, ko je nemočen in potrebuje skrb staršev ter družbe.

bb, foto N. Juhnov

ZDRAVSTVO

SOUDELEŽBA TUDI ZA OSTARELE

Prejšnji teden je republiška zdravstvena skupnost sprejela sveženj ukrepov za zdravstvo. Poleg tega, da veljajo strogi omejevalni ukrepi za zdravstvene organizacije, so sprejeli predlog višjih prispevnih stopenj in participacij ter nekatere omejitve pravic uporabnikov.

Za Pomurje z velikim številom ostarelih je neprijetna novost, da ostareli in invalidi niso več oproščeni plačila soudeležbe. (višje participacije začno veljati s prvim majem). Edini kriterij oprostitev je sedaj socialni položaj. Materialno ogroženi si morajo priskrbeti potrdilo s Centra za socialno delo, census pa je 830 tisoč dinarjev na družinskega člana.

Eden od ukrepov je tudi ta, da se delavcem, zaposlenim pri de-
lovnih ljudeh, ki opravljajo sa-

mostojno dejavnost, osnova za izplačilo za nadomestilo v času odsotnosti z dela zaradi bolezni zmanjša za deset odstotkov. To velja seveda za pravice, ki jih uporabniki uresničujejo v zdravstveni skupnosti.

Potni stroški za potovanje v zdravstveno organizacijo se po-
vrnejo, če je pot daljša od sto ki-
lometrov ali če je zaradi bolezni
treba v enem mesecu potovati v
eno smer več kot tristo kilome-
trov. Povračilo stroškov za pre-
voz z lastnim vozilom je 10 old-

stotkov cene bencina, za 25 od-
stotkov bodo nižje tudi posmr-
tnine.

Prvi pregled pri splošnem
zdravniku bo stal 9 tisoč din, tri-
je naslednji 4500 dinarjev. Pre-
gled v specialistični ambulanti
bo s prvim majem 17.500 dinar-
jev, trije ponovni 6500 din. Za
hišni obisk bo treba plačati 22 ti-
sočakov, zdravilo na recept 6500
dinarjev (občani, stari nad 70 let,
ter invalidne osebe z nad 70-od-
stotno telesno okvaro v vrednosti
3000 dinarjev).

Nemedicinski del oskrbe v
bolnišnici ali zdravilišču stane za
dan 13 tisoč din, za medicinsko
oskrbo pa 43.500 dinarjev. Na
skupščini so tudi povedali, da
bodo posojilo za zdravstvo Na-
rodne banke najprej dobile bol-
nišnice, šele potem zdravstveni
domovi in zavodi za socialno
medicino in higieno. Je pa tudi
možnost, da dobijo posojilo
zdravstvene skupnosti, ki so prav
tako nelikvidne in z izgubami iz
prejšnjih let.

Majda Horvat

V znamenju priključitve Prekmurja k Jugoslaviji

»Nočemo biti podaljšana roka politike, marveč objektivni razisko-
valci in proučevalci tukajšnje preteklosti,« so bili kategorični člani zgo-
dovinskega društva za Pomurje minuli petek na rednem letnem sestanku
v galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec v Murski Soboti. Čez 20
zbranih je imelo enkratno priložnost za bližnje srečanje s konfucionisti-
čno zibelko tradicionalne Kitajske in reformnim iskanjem poti iz krize
kitajske družbe, o čemer je predavala sinologinja dr. Jana Rošker, ki so
jo povabili na zborovanje. Točen naslov njenega predavanja je bil: Nači-
ni in posledice sprememb v družbenem ustroju Kitajske pod vplivom za-
hodnih gospodarskih in duhovnih smernic — prvi ekspanzivni vdor za-
hodnega kapitala in njegove miselnosti na pragu 20. stoletja.

Navzoči po predavanju niso
ostali ravnodušni — kot ni mo-
goče ostati ravnodušen ob delo-
vanju dobra tri leta starega dru-
štva s kakimi 70 člani. Iz lanske-
ga javnega nastopanja bi izluščili
predvsem strokovno srečanje na
Janževem Vrhju ob 70. obletnici
nastanka kraljevine SHS in bo-
jev za severno mejo ter stroko-
vno srečanje ob 120-letnici prve-
ga slovenskega tabora v Ljuto-
meru. Izdali so dve številki dru-
štvenega glasila Kronika Pomur-
ja, ki ima — kot smo razumeli —
ambicijo prerasti v naslednico
r. je Svet ob Muri. Letošnja na-

ravnost tukajšnjih zgodovinar-
jev pa se osredotoča na 70. oble-
tnico priključitve Prekmurja k
Jugoslaviji (12. avgust 1919) ali
bolj določno: na jesensko znan-
stveno posvetovanje o prevrat-
nem obdobju 1918—1920 v Prek-
murju. Izšli bodo Zgodovinski
pregled prekmurskega okrožja
KP ob njeni 50. obletnici in dve
številki Kronike, velik del priza-
devanj pa bo usmerjen na pripra-
vo zborovanja Zveze zgodovin-
skih društev Slovenije prihodnje
leto v Murski Soboti.

B. Žunec

PROMETNA KULTURA

Kultura je na splošno v
našem življenju veli-
kokrat uporabljena
beseda, vendar tudi
velikokrat nepravilno pojmo-
vana ali pa napačno razumljena.
Tokrat nas podrobneje zanima
kultura v prometu, saj je od nje
precej odvisna varnost v cestnem
prometu. V letošnjem letu še po-
sebej veliko pričakujemo za iz-
boljšanje prometne varnosti od
subjektivnega faktorja in njego-
ve prometne kulture. Le-ta se
lahko kaže v različnih oblikah,
tako pozitivnih kot negativnih,
vendar se na žalost velikokrat
srečujemo z negativnimi oblika-
mi prometne kulture.

teh ogroževalnih deliktih v pro-
metu.

V zadnjem obdobju se je zgo-
dilo v Pomurju prav zaradi po-
manjkanja prometne kulture ne-
kaj hudih prometnih nezgod, ki
so terjale življenje tudi dveh
otrok. Na tem mestu ne bi
obravnavali odgovornosti, pou-
dariti pa je potrebno, da vemo,
kdo je odgovoren za kulturno
obnašanje v prometu tiste kate-
gorije udeležencev, ki je tudi naj-
bolj ogrožena — to so otroci,
starejše in slabotne ter invalidne
osebe. Vsekakor so najbolj ogro-
žena kategorija otroci, pa ne za-
radi slabe prometne kulture, am-
pak zaradi svoje nezkušenosti
in razposajenosti, pri tem pa la-
hko veliko prispevajo v prvi vrsti
starši s svojim kulturnim obna-
šanjem in prenašanjem ustrezne
stopnje kulture tudi na svoje
otroke. Prav s takim ravnanjem
bomo pri najbolj ogroženih ude-
ležencih v prometu dosegli večjo

Temeljno zakonsko določilo o
prometni kulturi je zajeto v 2.
členu Zakona o temeljih varno-
sti cestnega prometa, ki pravi:
Druženopolitične skupnosti in
njihovi organi ter organizacije,
krajne skupnosti, ozdi in dru-
ge samoupravne organizacije in
skupnosti ter njihova združenja,
druženopolitične organizacije
in druge družbene organizacije,
društva in občani morajo na te-
meljih družbene samozasčite z
organiziranjem in izvajanjem
prometnoizobraževalnega in pre-
ventivnega dela z razvijanjem
prometne zavesti, kulture in so-
lidarnosti v medsebojnih odno-
sih udeležencev v prometu, s kre-
pitvijo njihove discipline in odgo-
vornosti ter z drugimi ukrepi
ustvarjati razmere, da bo promet
potekal varno in pravilno ter da
bodo preprečene prometne ne-
zgode in druge nevarnosti.

Vsa ta načela pa so tudi osno-
vna načela in cilji akcije —
10 %, ki se je začela 1. januarja
1989 in je vsejugoslovanska in v
okviru prizadevanja Svetovne
zdravstvene organizacije (WHO)
za zmanjšanje vseh nezgod za
25 % do leta 2.000 ter medna-
rodne organizacije za preventivo
v cestnem prometu (PRI).

Negativna oblika prometne
kulture se torej velikokrat kaže v
prometu na naših cestah. Čeprav
Zakon o temeljih varnosti cesti-
nega prometa določa, da morajo
udeleženci v prometu ravnati hu-
mano in tako, da s svojim obna-
šanjem v prometu ne ogrožajo
zdravja in življenja oseb, zlasti
otrok in invalidov ter starih in
slabotnih oseb. Prav neupošteva-
nje teh temeljnih načel kulture v
prometu pomeni povzročanje ne-
posredne nevarnosti v prometu.
Zaradi takega nevestnega ali
malomarnega ravnanja pred-
vsem voznikov motornih vozil
nastajajo hude posledice v pro-
metu, ki jih ni mogoče niti pri-
merjati, kaj šele enačiti z materi-
alnimi škodami, ki nastajajo pri

stopnjo varnosti in pokazali svo-
jo prometno kulturo.

Tako je v letu 1988 v prome-
tnih nezgodah 30 oseb izgubilo
življenje, od tega 12 kolesarjev,
6 pešcev, 6 voznikov osebnih av-
tomobilov, 4 potniki in 2 voznika
motornih koles, telesno poškodo-
vanih pa je bilo 464 oseb, od tega
146 kolesarjev, 114 potnikov,
109 voznikov osebnih avtomobi-
lov, 60 pešcev, 26 motoristov, 6
voznikov traktorja in po 1 voznik
kolesa z motorjem, tovornega
vozila in v 1 primeru drugega vo-
zila.

Ti podatki so vsekakor previ-
sok davek naše prometne kultu-
re na vseh ravneh, tako nepo-
srednih udeležencev v prometu
kot tudi drugih organov, organi-
zacij in društev, ki so neposred-
no ali posredno odgovorni za
varnost v cestnem prometu. In če
vsi ti dejavniki ne bodo doumeli
svoje vloge in odgovornosti, tudi
ne moremo pričakovati ugodnih
oz. pozitivnih rezultatov akcije
— 10 %.

Marjan HORVAT

DA BO ČLOVEK NA CESTI ZARES ČLOVEK

str. 16

NAGRAJUJEMO!

CINKARNA CC CELJE

NAGRAJUJE NAROČNIKE VESTNIKA

TRIJE NAROČNIKI VESTNIKA BODO
IZŽREBANI IN VSAK BO DOBIL DE-
SET ZABOJČKOV ZIDNE BARVE DI-
VA. Z NJO BO LAHKO VSAK PREBAR-
VAL 200 m² STANOVANJA.

DIVA

NOVA PODoba MOJEga SVETA

Čimprej postanite naročnik VESTNIKA in mor-
da čaka sreča prav vas!

NAGRAJUJEMO!

NE BODITE V SKRBEH, PRIDE ZAGOTOVO!

Dober dan! Se nam pridružite? Z Vestnikovim vlakom bomo
potovali na izlet na Bled; to je tisti Bled, ki mu pravimo tudi
biser naše Slovenije. Ogledati si bomo, poleg Bleda seveda,
še Radovljico, Vrbo, Begunje, romarsko Brezje, Kropo in še
druge kraje Gorenjske. No, pa nasvidenje na Vestnikovem
vlakcu!

Dober teden dni je sovjetska avtonomna republika Gruzija polnila stolpce časopisov na svetu. Avtonomna pokrajina te republike, Abhazija, je hotela samostojnost, odcepitev od Gruzije in potem morebitno priključitev k ruski federaciji. Temu so z demonstracijami nasprotovali v Tbilisiju, glavnem mestu Gruzije. Po uradnih podatkih je bilo 18 mrtvih in 127 ranjenih, ko se je v dogajanju vključila vojska. Govori se, da so v vso zadevo vmešani nasprotniki perestrojke in Mihaila Gorbačova, ki je prejšnji četrtlet v krogu družine pričakal svoj 58. rojstni dan. Na posnetku: prebivalci Tbilisija opazujejo oklopna vozila... Svet se na neki način vendarle ponavlja. (Telefoto: Reuter)

IGRICE Z ZAŽIGALNO VRVICO

Politika prisile ne bo prinesla miru

Zamislite si velikanski sod smodnika, na katerem sedimo vsi Jugoslovani. Iz njega pa moli prav kratka vrstica, tisti, ki so ji najbližje, pa se igrajo, tako da vsake toliko kdo med njimi k vrvi pritakne tlečo cigareto. Ostali potem od daleč pihajo, da bi ustavili ogenj, ki se grozljivo bliža sodu; ko že vse kaže, da bo sod razneslo, mora nekdo iz množice z golo roko prijeti vrvico in na neki način pogasiti ogenj. Za kratek čas, saj se hitro spet najde kdo, ki pritakne nov ogenj in vrstica spet zagori. Kako dolgo se lahko gremo tako igrati?

In zelo pogosto se slišijo tudi glasovi iz vse Evrope, da z vrstico ne ogrožamo le peščice dvajset in nekaj milijonov Jugoslovancev, ampak je okoli sode smodnika zbrana vsa Evropa. Eksplozija bi zato ogrozila tudi njo in Evropa vedno glasneje opozarja, da ji taka igra ni povšeči.

Kosovo je zelo očitno veliko širši problem, kot smo dolga leta mislili. In to ne zato, ker bi ga podcenjevali, ampak zato, ker smo v tej državi dolga leta zatiskali oči pred resnico. Ker so si poklicani jemali pravico do informiranja po dozhah. Ker vse do leta 1981 povprečen Slovenec ni o Kosovu vedel kaj več, kot da je to revna pokrajina, ki kot vreča brez dna požira solidarnostni denar iz vse države, za Albance, ki živijo tam, pa smo vedeli zgolj, da imajo velike družine, da znajo peči pecivo in delati sladoled in da jih je iz leta v leto več.

Prvi šok, ki se je začel v menzi študentskega naselja v Prištini in prerasel v krvave spopade leta 1981, je bil priložnost, da bi se najodgovornejši v državi dogovorili o kosovski politiki, ki bi predvsem ucvrstila gospodarsko moč pokrajine, ki bi upoštevala nacionalno razdvojenost v tem delu države, ki bi kljub vsemu upoštevala mnenje kosovske večine, torej milijona osemsto tisoč Albancev, ki živijo tam.

Mi pa smo kosovski Albanci na smrt zamerili, da zahtevajo republiko, jih razglasili za kontrarevolucionarje, za sovražnike Jugoslavije, jih zapirali, obsojali, predvsem pa se z njimi nismo hoteli pogovarjati.

O tem, kaj bi radi, smo prebrali v sovražnih letakih in programih raznih »marksistično-leninističnih organizacij za osvoboditev Kosova«, ki so jih organi pregona odkrivali in obravnavali na sodiščih.

Ko je pred dvema letoma takratni predsednik beograjske partije Slobodan Milošević obiskal srbske in črnogorske demonstrante v Kosovem Polju, ki so jih miličniki hoteli razgnati s silo, se je slišal prvi zgodovinski stavek: »Nihče ne bo tepel tega naroda!« je rekel.

Potem so se lani poleti začeli mitingi, ki jih je od Novega Sada proti Titogradu in Beogradu organiziral poseben odbor iz Kosovega Polja. Revolucija je pod parolo volje ljudstva premagovala politično birokracijo, Slobodan pa je najprej na osmi seji srbskega CK ZK naredil »red na domačem dvorišču«, potem ga je začel še pri sosedih.

V javnost pride nov zgodovinski stavek: »Ali se bo Srbija oblikovala kot država ali Srbije ne bo.« Podžgal je srbske množice k evforičnemu iskanju pravice v imenu naroda. Vojvodina se je vdala ob prvem naletu. Kosovo je, vsaj kar se ustavnih sprememb v Srbiji tiče, padlo šele ob koncu marca. Toda Albanci, pa jim recimo nacionalisti ali kontrarevolucionarji ali kakor koli že jih hočemo imenovati, se s takimi spremembami, sprejetimi pod prisilo tankov in policije, niso hoteli strinjati. Vrhunec njihovega odpora je bil med 23. in 28. marcem. Najprej goloroki, 27. in 28. marca pa tudi s strelnim orožjem, so se spopadli z združenimi varnostnimi enotami, tekla je kri, žrtve so padale na obeh straneh. Država je še bolj privla instrumente prisile in vzpostavila vsaj navidezni red in mir. Nihče na svetu pa si ne domišlja, da je zdaj konec albanskega upiranja na Kosovu. S strahom in neprijetnimi občutki v srcih vsi Jugoslovani pričakujemo, kako se bo kriza na Kosovu razpletla.

Zapori so polni albanskih nacionalistov. Politični nasprotniki srbske politike so odstranjeni. Odstopi in odstavljani se vrstijo po tekočem traku. Vsi kosovski funkcionarji albanske narodnosti, ki so uživali količjak ugleda med večinskim narodom, so na zapéku. Začelo se je s Fadilom Hodžo, nadaljevalo z Azemom Vllasiem. Odstopila je tudi Kačusa Jashari. Nazadnje je padel še Remzi Kolgeci.

Nekdanji policijski minister Rahman Morina je prevzel vodenje kosovske partije, prvi je izenačil kosovske ocene o razmerah v pokrajini s srbskimi, pristal v politične aretacije in diferenciacije z vsemi, ki mislijo drugače, pristal je na to, da bo obračunal s »sovražnikom« ob izdatni pomoči represije.

In zdaj pridemo do jedra problema. Ali se na pragu tretjega tisočletja sredi Evrope na ta način da pokoriti nezadovoljni narod? Odgovor je več kot očiten. Dokler bodo vsi tisti, ki za Albance na Kosovu zahtevajo, da se jih obravnava kot enakopravnega partnerja, sovražniki Srbije in Jugoslavije, dokler jim nihče ne bo hotel prisluhniti, dokler se z njimi ne bomo začeli pogajati, jaz v rešitev krize ne verjamem. Toda, je na drugi strani sploh volja za tak dialog?

Ne, nisem pozabil na trpljenje Srbov in Črnogorcev na Kosovu. Tudi oni imajo pravico do enakopravnosti. Vendar tudi oni ne morejo v tej pokrajini živeti sami, brez stikov, sodelovanja, prijateljstva z večino, ki je tu. V vsej tej igri je tisto, kar vlagamo, preveč dragoceno, da bi lahko prepustili peščici funkcionarjev, da hazardira z našo skupno usodo. Pa se nam kljub vsemu ne bi bilo treba vdajati malodušju. Ta država, njeni narodi in narodnosti smo v vsem povojnem času šli skozi mnoge težke preizkušnje. Nekako smo se v najtežjih časih vedno znali najti in jih premagati. Res, tole Kosovo je zdaj še težji orih, naši zobje pa so čedalje bolj piškavi, da bi ga zmogli streti. Če ne moremo, bi morali znati. Zmaga v tej bitki pa je nuja, od katere je odvisno, ali homo preživi.

Poraz na Kosovu bo namreč poraz zgodovine. Za naš obstoj, razvoj, demokracijo, človeške pravice, pravice ostati evropska država, pravice sploh ostati država. Če nič drugega, je dobro, da se tega zdaj vsaj zavedamo. Dolgo smo bili kot noji. Z glavami v pesku.

Marjan Dora

PODATKI, KI VZNEMIRJAJO

Draginja ogroža že 2,2 milijona Jugoslovancev; toliko jih namreč prejema socialno pomoč, kot so povedali na nedavni seji predsedstva Zveze sindikatov Jugoslavije. V Bosni in Hercegovini prejema socialno pomoč blizu 500 tisoč ljudi, vendar povprečno na mesec le trideset tisočakov, kar je toliko kot nič. V prvem četrtletju bo šlo v te namene 7 milijard, do konca leta pa okoli 200 milijard dinarjev. V Črni gori je socialnih podpirancev 96 tisoč, na Hrvaškem pa 300 tisoč in v tej republiki bodo zaposleni od 1. maja plačevali od osebnega dohodka 0,3-odstotni prispevek za potrebe socialnih podpirancev. V Sloveniji je upravičencev do socialne pomoči 130 tisoč. To so tisti, ki imajo manjše mesečne prihodke od 43 odstotkov povprečnega osebnega dohodka v republiki. V Srbiji je 700 tisoč socialnih podpirancev, v Vojvodini 161 tisoč. Tu dobivajo tudi najnižjo podporo, in sicer 17.190 dinarjev. Najhuje je na Kosovu, kjer prosijo za pomoč 700 tisoč ljudi; nič boljše ni v Makedoniji, kjer kar 89 odstotkov zaposlenih zasluži manj kot je jugoslovansko povprečje.

Na seji sindikalnega predsedstva so tudi ugotavljali, da so zaradi stavk na Kosovu zgubili na milijone delovnih ur; proizvodnja je strahovito upadla in razmere se izboljšujejo šele v zadnjih štirinajstih dneh. Povprečni januarski osebni dohodek je na Kosovu znašal 650 tisoč dinarjev.

SINTEZA

Mlad črnogorski koordinator je v nedavni televizijski seansi o kongresu ZKJ ugotovil, da beseda »sinteza« pomeni spajanje in je zato vprašal: kaj nas je pravzaprav razločilo?

Ko je svojčas Mladina naredila ločnico čez Jugoslavijo, se je BiH zoperstavila vsakemu takšnemu in drugačnemu deljenju kot najbolj prizadeta republika z vsakršnim notranjim razkrajanjem, ki smo ga zadnje čase kar močno doživljali.

Tudi v Srbiji so nazadnje doživeli kot vprašljivost neproduktivna vlaganja v razvoj nerazvitih sprčo dejstva, da je Kosovo postalo sod brez dna, torej ločnice med razvitimi in nerazvitimi po načelu vsi za enega, eden za vse, na neodvisni način vzajemnega pravila.

Če nas torej kaj ločuje, razen interesov tistih, ki so vedno delili svet po svojem kroju, je to naša lastna nenačelnost, egocentričnost, pod prevezo idealne nesebičnosti, ki so jo tako gromovito pripisovali prav črnogorskemu ljudstvu oziroma populaciji.

Po ilustraciji ni treba segati daleč. Medtem ko ljudje na ves glas kritizirajo zapiranje v lastne republike, prav ti ograjujejo svoje ozemlje z zidovjem, žično ali drugačno ograjo. Samo oziroma se po naseljih počimniških hišic, zlasti ob morju, kjer si mogočnejši ali petičnejši prisvajajo celo morje oziroma plažo. Kjer je tako kot v Beogradu, da nastajajo vrtički tudi okrog nebotičnikov, kajpak na skupnem zemljišču, nenadoma vznikajo ograjice med gredicami, pa naj so med njimi še tako »zapriseženi« marksisti.

To me venomer spominja na anekdoto, ki jo pripisujejo hudo-mušnemu Moši Pijadi. Ko je v zaporih poslušal mladeniča, ki je venomer bahavo razlagal svojo predanost »stvari«, nesebičnosti samožrtvovanja idealom revolucije, je napasel pripomnil: »To se najlepše vidi od vrat do mize, ko dobiha obed.« Mladenič je namreč na tej poti sebi odmeril vedno le polnejšo skodelico...

Nauk iz tega bi nemara moglo biti spoznanje (nekateri politiki so se v vsaki spremembi potrjevali s spoznanjem, da prej niso imeli prav), da v iskanju sinteze ne kaže izhajati iz napak drugih in poveljčevati svoj prav, temveč od lastne neusposobljenosti za uresničevanje skupnih idealov, ki za družbo prihodnosti niso od danes postavljeni cilji generacij družbe, v kateri živimo kot ljudje in pripadniki narodov in narodnosti.

Razlike prav gotovo niso samo med narodi in narodnostmi, temveč tudi, ali vse bolj, med starimi in novimi generacijami, zato ni brez pomena tudi strah pred možnim razkolom generacij, če bomo trmasto vztrajali samo pri svojih tezah, nesposobni, da jih zlijemo v skupni tok življenja.

Kadarkoli gledamo maratonske razprave o posameznih vprašanjih sedanjosti, smo čedalje bolj razočarani nad zvočenostjo sogovornikov, ki kar naprej nekaj opisujejo, namesto da bi luščili jedro, ki naj bo seme za plod, kakršnega si želimo: uspešni socializem.

Menda je že čas, da nam ne bi bilo več pomembno, kdo si, temveč, kakšen si. Kakor je neki profesor beograjske univerze dejal: ni važno, ali si komunist Albanec, komunist Hrvat, komunist Srb itd., temveč ali si marksistično opredeljen, koliko to z dejanji dokazuješ.

Potem je samo vprašanje znanja na poti do vedno novih sintez, saj tudi sam marksizem ni dogma, temveč rezultat dosežene stopnje razvoja uma, ki se ne more spremeniti v brezumje.

Na vprašanje, kaj nas loči in kdaj smo se ločili, če naj se zopet spojimo, bi torej lahko odgovorili: ali smo se sploh kdaj dovolj spojili, da bi se lahko imeli za vedno spojene v eno samo srečno celoto, in kako se je to zgodilo enkrat za vselej?

V bogom dano večnost kajpak ne kaže verjeti, kajti svet se nara-vno spreminja in nobena družba na njem ni nespremenljiva, naj si države in državljanci to še tako želijo in še tako z (državno) močjo dokazujejo. Tudi sinteza je nekaj dialektičnega, marksizmu in marksizem lastnega. In ni samo stvar dobre volje poklicanih.

Viktor Širec

Markovičevi »konji« pešajo?

Dve osnovni vprašanji sta pomembni za zvezno vlado pod vodstvom Anteja Markovića: »pospraviti hišice«, se pravi, da napravi zvezno administracijo učinkovito, in drugič, da postavi gospodarjenje v državi z glave na noge.

Kar zadeva prvo vprašanje, ne kaže, da bi predsednik vlade prišel dlje od svojega govora na zasjedanju predsedstva Zvezne konference SZDL in potem v Skupščini SFRJ. Najbrž je celotna Markovičeva ekipa že ugotovila, da je spremembe mnogo laže predlagati kot pa jih izvajati. In že tukaj se postavlja vprašanje, ali morda predsednikovi »konji« niso nekoliko opesali že takoj po štartu.

V pogledu sprememb, ki naj bi

vplivale na naše gospodarjenje, je Marković veliko na boljšem. Že za sredino maja je napovedano, da bo vlada skupščini posredovala »novi program gospodarske politike za leto 1989«.

Ugodno je treba oceniti dejstvo, da bo vlada dobila za svoje reforme denar iz tujine. Pričakovati je, da ji bo uspelo z Mednarodnim denarnim skladom skleniti dolgoročnejši sporazum o reprogramiranju naših dolgov. Zaupanje tujine si je Markovičeva vlada pridobila z nedavno ukinutvijo omejitve dviganja deviz, s sprostitvijo uvoza opreme za potrebe drobnega gospodarstva in z ukinutvijo carin za surovine in reprodukcijski material, ki je za izdelavo izvoznih predmetov.

Naslednji korak, ki bi ga morala storiti nova vlada, so ukrepi kratkoročnega pomena, ki bi vsaj nekoliko zaustavili negativni razvoj. In tudi tukaj je nova vlada prepočasna.

Nujno bi morala Markovičeva ekipa najti trajne in stabilne izvore financiranja in kreditiranja našega izvoza opreme in trajnih potrošnih dobrin. Vse ostalo bi prišlo »samo po sebi«.

Ena od primerjalnih prednosti Jugoslavije je turizem. Težko je izračunati njegove neposredne in posredne učinke. Toda turizem, predvsem jadranski, je močno ogrožen; vlada ne stori ničesar. Spet bodo — kot je slišati — v severnem Jadranu preganjale turiste alge. Strokovnjaki trdijo, da bo »morje cvetelo« najmanj desetletje, to pa pomeni, da izgubljamo primerjalno prednost — čisto morje, ki je pač takšno zaradi nemarnosti naše in italijanske industrije. Vlada bi — dolgo-ročno gledano — morala vedeti, kako priti do denarja, da bi se znebili alg, ker se bomo znebili

globus

PEKING — Kitajska statistika je 14. t. m. sporočila, da ima ta dežela od omenjenega datuma milijardo in sto milijonov prebivalcev. Se pred slabim desetletjem so računali, da se bo to zgodilo leta 2000. Na Kitajskem si že dolgo prizadevajo, da bi uveljavili načelo enega otroka v družini, vendar najnovejši podatki kažejo, da jim to ne uspeva.

BUDIMPEŠTA — V mesecu dni so na Madžarskem forint že drugič devalvirali, tokrat povprečno za 6 odstotkov glede na konvertibilne valute.

MOSKVA — Sovjetska zveza namerava dvigniti jedrsko podmornico, ki se je pred štirinajstimi dnevi potopila v Norveškem morju. Dvignili jo bodo zato, da bi ugotovili vzrok nesreče, ki so jo preživali le štirje od 64 mornarjev. Podmornica leži v globini 1500 metrov.

PARIZ — Predor pod La Manchem, ki bo povezal britanski otok z evropsko celino, bo zgrajen mesec dni po predvidenem roku, junija 1993. V prvih treh mesecih letos so sicer zgradili 8 kilometrov predora, kar pa je premalo, da bi nadomestili za-stoj ob začetku gradnje.

DUNAJ — Avstrija je pretresena ob ugotovitvi, da so štiri bolniške strežnice umorile 49 ljudi. To se je zgodilo v dunajski predmestni bolnišnici Lainz, kjer so — kot so obtoženke že priznale — na oddelku za starejše bolnike, stare od 75 do 80 let, vlivale bolnikom v usta vodo, da so se zadušili, uporabljale pa so tudi smrtno doze injekcij. Vodjo oddelka so odstranili z delovnega mesta. Preiskovalci domnevajo, da je število žrtev še večje, pa naj bi se vse pričelo že pred šestimi leti.

BUDIMPEŠTA — Osem najbolj znanih skupin, organizacij ali gibanj na Madžarskem je zavrnilo poziv partije, da bi na skupnem posvetovalju ustanovili organ za usklajevanje interesov. Opozicija meni, da bo sama pripravila stališča do prehodnega obdobja k resničnemu prehodu v večstrankarski sistem.

BONN — Predsednik Socialistične internacionale in nekdanji zahodno-nemški kancler Willy Brandt je v intervjuju za Münchenski dnevnik Süddeutsche Zeitung izjavil, da je zaskrbljen zaradi odnosa do narodnih manjšin v Romuniji.

NEW YORK — okoli 2000 kršitev premirja med Iranom in Irakom so sile OZN zabeležile v sedmih mesecih premirja. Opozivalci OZN trdijo, da je bilo pri tem 8 mrtvih in 20 ranjenih. Naš general Slavko Jović, ki vodi mirovne sile OZN na tem območju trdi, da se razmere ob meji vendarle izboljšujejo.

V ŽARIŠČU DOGODKOV

nih kmetijskih pridelkov, kreditiranje odkupa, zalog itn. Če vlada tu ne bo nekaj storila, bo inflacija še naprej naša usoda.

Da, inflacija. Prejšnje vlade so se spopirjemale z inflacijo s svojimi protinflacijskimi programi kot z vzrokom in ne kot s posledico, kar inflacija v bistvu je. Da bo inflacija napredovala tudi v drugi polovici leta, je pokazala posebna anketa: 86 odstotkov anketiranih industrijskih delovnih organizacij meni, da bodo svoje izdelke še naprej dražili, 96 odstotkov anketiranih v gradbeništvu in 97 odstotkov v prometu meni podobno.

Markovičevim ministrom seveda ob tem ni treba dvigniti rok, pač pa bi bilo dobro, da svoje konje spodbudijo z bičem: nobene zamrzovanja cen in osebnih dohodkov, pač pa dolgoročne naložbe denarja prebivalstva, seveda tistega dela, ki ga ima!

Spodbujati namensko varčevanje tudi s primernimi obrestmi. Tu bi pa morali Markovičevi »konji« skoraj v galop.

Kaj naj potem sploh jemo!?

V ljubljanskem Domusu so objavili rezultate testiranja mesnih in mlečnih izdelkov. Rezultat je porazen: kar 73 odstotkov mesnih in 52 odstotkov mlečnih izdelkov je takih, da jih ocenjevalci ne priporočajo za uživanje! To torej pomeni, da Jugoslovani jemo izredno slabe mesne izdelke in komaj malo boljše iz mleka. Testiranje so opravili v Ljubljani, Beogradu, Sarajevu in Skopju, lotili pa so se ga strokovne institucije, ki jim lahko verjamemo. »Naj samo še enkrat vidim na televiziji reklamo za mesne izdelke, pa bo imela televizija enega na-ročnika manj,« je povedal nekdo ob tej novici. Seveda to ne velja za Gavriloviča, ki so mu pred mesecem dni priznali izredno kakovost celo izbrani Američani.

MURSKA SOBOTA – V vodstvu občinskega sveta Zveze sindikatov so se na predlog osnovnih organizacij in drugih organov odločili, da letos podelijo skupno 23 srebrnih znakov Zveze sindikatov. Od tega jih bodo 21 izročili zaslužnim sindikalnim aktivistom, dve priznanji pa bosta romali v osnovni sindikalni organizaciji. Kot so se dogovorili, bodo ta priznanja podelili na slovesni seji OS ZSS in OK SZDL, ki bo 27. aprila v Murski Soboti.

MURSKA SOBOTA – Stališča OK ZKS nalagajo delovnim organizacijam v soboški občini, da podrobneje predstavijo kadrovanje in še posebej štipendiranje. Ti podatki bodo osnova za ocenjevanje ustreznosti kadrovske politike v posameznem kolektivu, predvsem pa samoupravnim organom, ki iz meseca v mesec analizirajo stanje na tem področju. Te naloge so se zelo zavzeto lotili v največji delovni organizaciji Tovarni oblačil in-perila Mura, kjer ugotavljajo, da se je izobrazbena sestava zaposlenih v zadnjem obdobju precej izboljšala, večjo pozornost pa namenjajo tudi štipendijski politiki.

MURSKA SOBOTA – V ponedeljek popoldan je bil posvet sekretarjev osnovnih organizacij Zveze komunistov iz soboške občine. Na njem so se dogovorili o nekaterih pomembnih aktivnostih komunistov, kot so priprave na programsko-volilne seje osnovnih partijskih organizacij in občinske organizacije ZK ter organizacije razprav o prenovi Zveze komunistov in političnem pluralizmu. Sekretarjem OO ZK so tudi razdelili pisno gradivo. Programsko-volilne seje OO ZK bodo do konca junija, seznanili pa so se tudi z aktivnostmi pri pripravi statuten podjetij.

MURSKA SOBOTA – Na seji koordinacijskega odbora za proslavo pri predsedstvu OK SZDL so podprli usmeritve predsedstva RK SZDL Slovenije glede zaznamovanja jubilejev pomembnejših dogodkov v letošnjem letu. Zavzemajo se za več načrtnosti in racionalnosti pri organiziranju raznih prireditev. Potem ko so na seji pregledali predloge organizatorjev prireditev, so se dogovorili, da bodo za vsak mesec pripravili podrobnejši seznam. Sklenili so, da bo ob 29. novembru v Murski Soboti prireditev mestnega značaja, ZPM in ZKO pa sta dali pobudo za pripravo pustovanja. Čimbolj pa želijo pritegniti tudi strokovne kadre s posameznih področij.

do tedna

Izvoz vleče voz napredka

Podatki o zaključnih računih gospodarstva in družbenih dejavnosti v soboški občini dokazujejo, da so dosegli hitrejšo rast kot v Pomurju in v nekaterih delih naše republike. To je vsekakor spodbudno, vendar so ti rezultati kljub temu slabši kot v devetih mesecih lanskega leta. Zato letos pričakujejo poslabšanje stanja v primerjavi s slovenskim povprečjem. Sicer pa so rezultati ugodni zlasti v kmetijstvu in trgovini, precej pa zastajajo v obrti, gostinstvu in stanovanjsko-komunalni dejavnosti. Pozitivni premiki so narejeni tudi pri delitvi dohodka, predvsem pri zmanjšanju deleža dohodka za skupno porabo, medtem ko dosledno izvajanje zakona ni dopuščalo večjega dviga osebnih dohodkov. Žal pa je treba po drugi strani ugotoviti, da se je v tem obdobju močno povečal znesek za obveznosti iz dohodka. Ob odplačevanju visokih obresti za najeta posojila je za akumulacijo ostalo približno toliko denarja kot leto poprej. To pa seveda vzbuja skrb, k čemu se pridružuje še za 16 odstotkov več zalog in je bil dohodek realno nižji za 3 odstotke. Iskanje tržišča in prodaja izdelkov postajata iz dneva v dan večji problem.

V minulnem obdobju so bruto osebni dohodki v gospodarstvu narasli za 112,4 odstotka v primerjavi z letom poprej, v negospodarstvu pa za 111,7 odstotka. To pomeni, da so se osebni dohodki v družbenih dejavnostih hitreje povečevali kot v gospodarstvu soboške občine. Kot je zapisano v občinski resoluciji, je zaposlovanje naraslo le za en odstotek. Pri tem so v industriji zabeležili 1,9-odstotno rast, kar je dokaj ugodno, v negospodarstvu pa je zaposlovanje šlo v glavnem na račun zdravstva. Skrb zbujajoče pa je povečanje iskalcev zaposlitve, saj se je število le-teh letos povzdignilo že na 1813. Poleg tega je več kot polovica teh mlajših od 26 let. Med njimi je tudi nekaj takih, ki imajo 6 in 7. zahtevno stopnjo izobrazbe. Sicer pa je v soboški občini že nekaj časa pomanjkanje proizvodnih programov in naložbe ne omogočajo večjega zaposlovanja.

V gospodarstvu so se močno zmanjšale tudi izgube, saj so bili le trije izgubari, in sicer tožnik Elektro, Platana in tožnik Tapetništvo, ki so pozneje pokrili pomanjkljaj. Kot kaže, so tačas v najslabšem položaju v toždu Tapetništvo, kar bo terjalo hitrejšo ukrepe za premagovanje težav, pri čemer se bo posebej angažiral tudi občinski izvršni svet.

Industrijska proizvodnja se je sicer zmanjšala za približno 6 odstotkov, toda statistični podatki, kot opozarjajo, niso pravo merilo. Posebej zato, ker zelo dobro kažejo rezultati izvoznih prizadevanj soboškega gospodarstva, ki so prispevali k zares dobremu poslovanju organizacij združenega dela. V zasebnem sektorju se je povečalo število obratovalnic, kar kaže na večji interes, ki ga v občini namenjuje temu področju. Odprtih je več zasebnih trgovin, gostiln, več pa je tudi avtomobilskih prevoznikov. Očitni so torej premiki tudi v drobnem gospodarstvu.

Pa še nekaj besed o družbenih dejavnostih. Tu je skupna in splošna poraba v skladu z resolucijskimi opredelitvami in so samoupravne interesne skupnosti zagotavljale dovolj denarja za njihovo nemoteno delovanje. Skrb pa, da osebni dohodki v negospodarstvu še vedno za 7 odstotkov zaostajajo za republičkim povprečjem, najbolj pa v zdravstvu, za 13, in v vzgoji in izobraževanju, 12 odstotkov. Kljub vsem prizadevanjem se namreč ta razkorak povečuje, namreč da bi se zmanjšal.

Milan Jerše

V počastitev praznika dela, 1. maja vabi Občinski sindikalni svet Murska Sobotna na

PRVOMAJSKI SHOD '89

v petek, 28. aprila 1989, ob 19. uri na Trgu zmage v M. Soboti.

V kulturnem programu bodo sodelovali: pihalni orkester Glasbene šole, plesna skupina SCTPU in plesna skupina SDES, TVD Partizan in zabavni ansambel SCTPU.

PRVOMAJSKI MLAJ bodo postavili delavci DO Komunala in Elektro.

KRESOVANJE pri osnovni šoli Daneta Šumenjaka pripravljajo krajevne skupnosti mesta Murska Sobotna in taborniki. Igral bo zabavni ansambel ROYAL FLASH.

Ob slabem vremenu bo prireditev v kinodvorani.

Vijudno vabljeni!

6 × 5 ZVEZDIC V POMURJU

Kar 322 obratov je bilo leta 1988 ocenjenih, od tega 14 prvič, drugi pa so bili ponovno ocenjeni. Pišemo seveda o gostinskih obratih ter o tradicionalnem »slavnem« podeljevanju zvezdic. Ocenjevale so komisije pri medobčinskih gospodarskih zbornicah ali komisija pri Splošnem združenju gostinstva in turizma. V zadnji številki Lipovega lista je Splošno združenje gostinstva in turizma Slovenije objavilo seznam ocenjenih gostinskih obratov v Sloveniji v letu 1988. Kar precej slovenskih gostiln je bilo ocenjenih s petimi zvezdicami, še več s štirimi in tremi.

Na Gorenjskem je 25 lokalov prejelo več kot tri zvezdice, le dva pa sta si jih zaslužila pet. Na Goriškem so od 26 višje ocenjenih lokalov prejeli pet zvezdic tri gostilne, na Obalno-kraškem od 39 le sedem, na Kraško-notranjskem od 12 le eden, na Ljubljanskem območju pa si je kar šest lokalov od 15 višje ocenjenih prislužilo pet zvezdic. Na Dolenjskem je prejelo tri ali štiri

zvezdice 45 lokalov, v Zasavju pa osem, vendar na teh območjih nimajo lokalov s petimi zvezdicami. V Posavju imajo tri, višje ocenjenih pa je 28. Na Celjskem je takih kar 46, vendar imajo le pet lokalov s petimi zvezdicami. Tudi na Savinjsko-šaleškem območju imajo od 32 višje ocenjenih lokalov le tri s petimi zvezdicami, na mariborskem pa od 26 sedem.

In kako sijajo zvezdice to leto v Pomurju? S petimi zvezdicami je ocenjenih šest lokalov in sicer Gostišče Izletnik Ignaca Bajha iz Bakovec, Hotel Termal Moravske Toplice, Hotel Diana Murska Sobotna, Restavracija Prekmurški hram Murska Sobotna, Gostilna Frida—Karel Horvat Polana in Hotel Radin Radenci.

S štirimi zvezdicami se bodo krasili lokali Gostilna Štefana in Olge Jaklinovih Črenšovec, Go-

stilna K rotundi Jožeta Grabarja Selo, Hotel Grozd Gornja Radgona, Restavracija Jančev hram Jančev Vrh, Pivnica Kompas, Gostilna Franca Zorka Boreč—Križevci, Hotel Lipa, Gostišče Danice Mesarič Lendava, Hotel Jeruzalem Ljutomer, Motel Carda, Gostišče Sinjor (Franc, Jolanka Maučec) Martjanci, Hotel Zvezda, Restavracija Vikend in Narodna restavracija Radenci.

Prav je, da omenimo tudi lokale, ki so prejeli tri zvezdice, kajti mogoče bodo imeli prav ti prihodnje leto že štiri ali pet zvezdic. Penzion Zvezda v Beltincih, Gostišče Jožice Lopert Dokležovje, Gostilna Radgonska klet Gornja Radgona, Gostilna Biser Gornja Radgona, Restavracija Kopalnice Banovci, Gostišče Ob ribniku Predgradje pri Ljutomeru, Restavracija Pri sejmišču Murska Sobotna, Kavarna Jelša ter Pivnica in picerija Murska Sobotna ter Gostilna Rudija Svetca Salovci.

bbp

Priprave na Festival bratstva in enotnosti

Minilo je že nekaj mesecev, odkar so mladinci v radgonski občini na volilni konferenci nekoliko »osvežili« svoje vrste. Zanimalo nas je, kaj počnejo v teh spomladanskih mesecih, predvsem pa, kako mislijo delovati v prihodnje. Odgovore na naša vprašanja sta nam poskušala dati novoizvoljeni predsednik Marjan Volf in sekretarka Tatjana Petek.

Prva polovica leta je bila v mladinski organizaciji navadno sezona kvizov. Tudi zdaj ni dosti drugače. V Gornji Radgoni so tako pred kratkim izvedli dva kviza: Mladi in kmetijstvo in Tito-revolucija-mir. Na prvem je sodelovalo 6 ekip, zmagali pa so mladi iz Vidma ob Ščavnici. Ekipi Srednje gostinske šole in Osnovne šole Negova pa sta bili zmagovalki na občinskem tekmovanju Tito-revolucija-mir, ki je potekalo v Orehovcih.

»Na žalost je še vedno tako, da so osnovne organizacije premalo aktivne. Predvsem je mnogo takih, ki so le na papirju, dejansko pa ne delajo. Tako smo se odločili, da letos sprožimo akcijo združevanja osnovnih organizacij po posameznih krajevnih skupnostih,« je povedala sekretarka.

Največ dela pa imajo zdaj mladi Radgončani s pripravami na Festival bratstva in enotnosti. Letos bo ta prireditev od 26. do 28. maja v Nišu. In iz Gornje Radgone naj bi odpeljal avtobus s 35 mladinci in tričlansko občinsko delegacijo. Kako to, da so se odločili odpotovati v tolikšnem številu, ko pa so sami še pred leti zahtevali, da bi se število udeležencev zmanjšalo na 5 do 15?

»Ja, to so bili naši predlogi. Seveda pa smo predlagali tudi druge spremembe, od skrajšanja trajanja festivala, krčenje programa oziroma več v sebine v njem, pa do bolj preproste, se pravi poceni proslave ob začetku in koncu festivala,« razlaga Tatjana Petek.

Nekaj sprememb je bilo doseženih, vendar pa ne tako, kot bi si Radgončani želeli. Število udeležencev se je vseeno zmanjšalo. Prej je bilo to od 50 do 120, sedaj od 30 do 60 mladincev. Nekaj manj denarja bo šlo tudi za propagandne materiale, nekoliko pa se je spremenila tudi vsebina. »Zaradi vsega tega smo se odločili, da gremo na festival v polnem številu. Če se namreč ne bi

držali samopupravnega sporazuma, bi si to v teh zaostrenih razmerah marsikdo razlagal po svoje. Mislimo, da je boljše, da v tem trenutku ohranimo stike, ki smo jih vzpostavili v prejšnjih letih,« je menil Marjan Volf.

In kaj vse bo potekalo v okviru festivala? Ob že utečenem kulturno-zabavnem programu,

V začetku februarja je Marjan Volf, rektor, zaposlen v DO Gorenje Elrad, postal predsednik OK ZSMS Gornja Radgona. V Mladinski organizaciji deluje vse od vstopa v njene vrste, leta 1987 pa je bil izvoljen v predsedstvo občinske mladinske organizacije.

športni in informativni dejavnosti naj bi tokrat pripravili tudi več vsebinskih razprav! Govor naj bi bil predvsem o malih produkcijskih enotah, problemih nezaposlenosti, o novih tehnologijah in mladinskem združništvu.

Tako naj bi bilo torej na festivalu, ki bo radgonske mladince »stala« 18,2 milijona dinarjev. Maja pa naj bi kljub temu osrednjemu dogodku organizirali še nekaj prireditev. Tako naj bi imeli tudi letos osrednji sprejem v mladinski organizaciji. Vse skupaj bi potekalo 25. maja na radgonskem sejmišču. Takrat naj bi tudi podelili srebrne znake ZSMS.

»Sicer pa čakamo v mladinski organizaciji letos še marsikatero spremembo. Pred nami je kongres, po katerem bo marsikaj bolj jasno. Moje mnenje pa je, da ne bi smeli zavreči vsega, kar smo v preteklosti dosegli. Prav gotovo pa se bo potrebno aktivneje vključevati tudi v projekt Evropa 1992,« je razmišljali Marjan Volf.

Ob vsem tem pa seveda ne bi smeli pozabiti tudi na domače mladince in njihove probleme. In pri tem bi bilo dobro organizirati tudi več skupnih pomurskih akcij.

Silva Eöry

S. S.

Zoper podvajanje aktivnosti

V letošnji operativni program dela OK SZDL in njenih organov v Murski Soboti so zapisali, da se bodo v vsebinskem pogledu usklajevali z delovanjem drugih frontnih delov. To velja tudi za programe zborov skupščine občine in skupščin sisov družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje, s čimer se želijo izogniti podvajanjem in večkratnim vodenjem razprav o isti problematiki. Zato si bodo v organih soboške Socialistične zveze prizadevali čimbolj poenotiti vse pomembnejše aktivnosti v skupno družbeno akcijo med delovnimi ljudmi in občani. Pri tem bodo posebno pozornost namenili iz-

vajanju družbene nadzorne funkcije pri uresničevanju sprejetih stališč in dogovorov na najrazličnejših področjih.

Navedimo nekaj pglavitnih aktivnosti soboške frontne organizacije v letu 1989: precej bodo govorili o političnem pluralizmu in vlogi SZDL v tem procesu, spremembah statuta in programa dela te družbenopolitične organizacije. Poleg tega bodo povzeli vsebino javne razprave o dopolnitvi k republički ustavi, o vlogi občinskega in krajevnega samoprispevka, socialni politiki ter varstvu naravne in kulturne dediščine. V programu predsedstva

OK SZDL v Murski Soboti pa je še veliko drugih nalog, ki so jih razdelili na trimesečja. Vanj so vključene tudi nekatere usmeritve, dogovorjene na republički ravni, ki so posebej aktualne tudi za naš prostor.

Omeniti velja tudi nekaj iz vsebine problemskih konferenc, okroglih miz in javnih tribun, ki jim bodo dali velik poudarek. To so predvsem razprave o položaju tehnične kulture, prometne varnosti, strategiji razvoja drobnega gospodarstva ter položaju in vlogi telesne kulture v soboški občini.

M. Jerše

LJUTOMER

ZA BOLJ IZOBRAŽENE KMETE

Samoupravna interesna skupnost za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanje osnovne preskrbe občine Ljutomer bo v letošnjem letu največ denarja namenila sofinanciranju pospeševalne službe v vseh štirih kmetijskih okoliših. Le-ti premorejo 18 pospeševalcev, ki skrbijo za 3.260 kmetovalcev. Ker zagotavljajo tretjino denarja republiška skupnost, drugo pa kmetijske organizacije, mora ta skupnost zagotoviti preostanek, kar zneso okoli 400 milijonov dinarjev. V finančnem načrtu pa zaenkrat lahko zagotovijo le okoli 250 milijonov, kar je le 63 odstotkov. Razliko bodo skušali zagotoviti po rebalansu finančnega načrta skupnosti, če bo dovolj denarja.

Druga pomembna naloga je izobraževanje kmetov v programu Srednje kmetijske šole v Rakičanu. Tu se je odstotek denarja, namenjenega za to dejavnost, povzpela kar prek 1000 (od lanskega milijona in pol na letošnjih 15 milijonov dinarjev). Res pa je tudi, da se bo letos v Rakičanu izobraževalo več kmetov. V tem šolskem letu jih je 11, jeseni pa bo 22 novo vpisanih, vsi pa bodo iz krajevne skupnosti Radoslavci.

Na skupščini, kjer so potrjevali program dela in finančni načrt, so delegati skoraj brez pripomb potrdili oba dokumenta, le čebarljari so prosili nekaj več denarja, saj so zdravila za zatiranje varze draga, pa še iz uvoza so. Kljub dobrim željam pa jim ga niso mogli odobriti, saj denarja zaenkrat ni. Tako se bodo morali zadovoljiti s 4 milijoni dinarjev. Če pa bo rebalans dopuščal, bodo nekaj denarja skušali dodeliti pozneje.

D. L.

V Muri ne bi stavkali

Te dni se je veliko govorilo tudi o vsesplošni stavki delavcev tekstilne industrije v Jugoslaviji, ki je predvidena za 24. april. V tovarni Mura tega dne res ne bodo delali, ker je po delovnem koledarju to začetek dvotedenskega premora zaradi praznikov (OF, 1. maj). O tej pobudi pa so sicer resno razpravljali in med drugim ugotovili, da naj bo štrajk zadnji korak pri iskanju poti za izhod iz krize v tekstilni industriji. Ob odločitvi za tako obliko reševanja problemov je namreč treba dobro premisliti o posledicah, ki bi jih stavka sprožila na izvoznih tržiščih, o načinu končanja in morebitnih nevarnostih politizacije zahtev za drugačne cilje.

J. G.

V DRUŽBI POMURSKIH NESMRTNIKOV (III)

Članica akademije! / Kmalu več boš — akademik. / Kmalu več kot krt, polemik. / ki mu manjka energije. / Tebi večno sonce sije. / sonce z voljo nazaj. / Vrag ti dal je moč peklensko. / da krepko si se odgnala. / med nesmrtniki pristaja. / kar ni majhna čast za žensko. / Gornje vrstice zadevajo dr. Dragico Turnšek, eno redkih žensk, ki so se mogle znajti v častitljivi družbi Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Rojena je bila 6. avgusta 1932 v Salamencih v Prekmurju v kmečki družini Kerčmar. Je znanstvena svetnica in upravnica na Paleontološkem inštitutu Ivana Rakovca ZRC SAZU. Geologijo in paleontologijo je študirala na ljubljanski naravoslovni fakulteti, tu leta 1958 diplomirala in 1965. dobila naziv doktorice geoloških znanosti. Strokovno se je izpopolnjevala na Dunaju, v

— Dr. Dragica Turnšek

Londonu in Stuttgartu. / Njeno glavno strokovno in znanstveno delo obsega paleontološke raziskave mezozojskih knidarijev, njihov stratigrafski in paleoekološki pomen v geološki zgodovini.

Odkrila in prva je opisala nad 60 vrst ožigalkarjev. Z natančnimi raziskavami fosilnih skeletnih elementov in njihovih mikrostruktur je prinesla nove poglede v sistematiko teh fosilov. S študijem triasnih, jurskih in krednih koralnih grebenov in njihovih fosilnih združb je določila natančno razporeditev paleogeografskih sedimentacijskih provinc v mezozoiku današnje Slovenije. Raziskave fosilov je razširila na jugoslovanski in evropski prostor (Španija, Francija, Italija, Romunija), pa tudi v Ameriko. Sodeluje z raziskovalci z raznih svetovnih univerz in geoloških ustanov.

Rezultate svojih dognanj je sproti objavljala v domačih in tujih revijah in jih s predavanji predstavljala doma in na mednarodnih kongresih, tako v Budimpešti, Erlangenu, Washingtonu in drugod.

Nekoliko bližja razumevanju navadnih smrtnikov je njena lastna razlaga znanstveno-raziskovalnega dela, ki ga je poljudno predstavila v že ugasli reviji BIT (štev. 1/86), od koder je tudi uvodna katica, odloček iz humoristično obarvane mozevo voščilnice.

»Raziskave hidrozojev in koral niso odkrile samo izredno bogatega poglavja iz razvoja teh organizmov, ampak so ti fosili pomagali pri določanju starosti kamnin, pomagali pa so tudi pri razlagi paleogeografskih in paleoekoloških razmer v nekem geološkem obdobju. Ti fosili so namreč graditelji velikih podmorskih grebenov, kakršni so danes znani le v osrčju tropskih morij; iz tega sklepamo, da je bilo v času njihove rasti podnebje našega ozemlja veliko toplejše kot danes. Poleg tega je pomembno, da so ti grebeni uspevali na obrobjih šelfov, kjer se morske plitvine spuščajo v globoke morske bazene. Obrobja bazenov so lahko zibelke nafte, bližnji porozni grebeni skladišča za možni zbiralci tega dragocenega bogastva. Zato je zanimanje za fosilne grebenke tvorbe v svetu veliko. Marsikatera naftna družba in geološka ustanova raziskuje grebenke fosile. Moje razprave o omejenih fosilih so že na začetku zbudile zanimanje po svetu. V Jugoslaviji sem danes, žal, edini specialist za raziskave koral.« Dopisna članica SAZU je od 23. maja 1985, nagrado

inovacije

sklada Borisa Kidriča pa je prejel 1967.

Bratko Kreft, rojen 11. februarja 1905, doktor filozofije, bivši honorarni redni profesor za novejšo rusko književnost (od Puškina do Solohova) na filozofski fakulteti ljubljanske univerze. Kot gledališki umetnik igralske akademije upokojen leta 1962, pisatelj in publicist.

»Njegovo pisateljsko in gledališko delo je obsežno in raznovrstno. Poleg leposlovnih spisov (pripovedništvo, dramatika) je pisal eseje, razprave in članke z različnih področij kulturnega življenja, gledališke kritike, dramaturške uvode, literarne profile in teoretično-politične članke. Po mnenju nekaterih literarnih kritikov in zgodovinarjev pomenijo Kreftove drame napredek v slovenski dramatik (Celjski grofje, Velika puntarija, Kreatura, Kranjski komedijanti, Balada o poročniku in Marjutki, drama iz oktobrske revolucije, V ječi življenja, drama o zadnjih dneh Prešernovega življenja). Za Cankarjem je prvi, ki je z dramami prodril tudi na druge jugoslovanske odre in v tujino. V njih je z naprednega, sodobnega nazora dramatsko oblikoval zgodovinsko snov in opozoril na socialna, idejna in etična nasprotja v družbi. Kot teoretik in praktik v gledaliških vprašanjih je prinesel novosti in se uveljavil tudi kot strokovnjak za jugoslovanske in splošne gledališke in dramaturške

— Dr. Bratko Kreft

probleme. Posamična predavanja je imel na univerzah v Pragi, na Dunaju, v Rimu, Berlinu, Moskvi, Jeni, Leipzigu, Dresdenu itd. Nekatera njegova dela so bila razen v Jugoslaviji uprizorjena tudi v ČSSR, Bolgariji, Avstriji in na Poljskem. »Taka je njegova opredelitev v biografskem zborniku SAZU ob lanskem 50-letnici te ugledne ustanove. Na kratko je tudi razčlenjena njegova življenjska pot (z glavnimi postajami) od študija na dunajski univerzi, kjer je v letih 1924/25 študiral slavistiko in moderno dramaturgijo in se hkrati vključil v ilegalno revolucionarno gibanje, do zimskega semestra 1961/62, ko je poučeval kot gostujoči profesor za slovensko književnost in jezik na Goethejevi univerzi v Frankfurtu ob Maini, in predčasne upokojitve 1962.

Da gre za izredno plodnega ustvarjalca, dokazujejo brezštevilna domača, tuja in mednarodna priznanja, nagrade, odlikovanja in imenovanja. Redni član SAZU je od 22. decembra 1961, njen podpredsednik od 1976, dopisni član JAZU in MANU, častni doktor univerz v Mariboru in Kijevu, častni član Matice srbske, 15 let predsednik Borštnikovega srečanja in še bi lahko naštevali. Prejel je tri Prešernove nagrade (tretja za življenjsko delo), nagrado AVNOJ (1975) in druge. S tem smo pristali pri zadnjem iz družbe pomurskih nesmrtnikov, ki sicer rad spominja na sestavek o Petih težavah pri pisanju resnice Berta Brechta. »Kdor se hoče danes boriti zoper laž in nevednost in hoče pisati resnico, mora premagati najmanj pet težav. Imeti mora pogum, da piše resnico, čeprav jo povsod zatirajo; imeti mora bistrost, da jo spozna, čeprav jo povsod zakrivajo; imeti mora umetnost, da rokuje z njo kot orožjem; razsodnost, da izbere tiste, v katerih rokah bo učinkovita; zvižajo, da jo bo med njimi razširjal.« Je Brecht še za naš čas?

Branko Žunec

Razmere so težke in nepredvidljive

Začelo se je obdobje priprav na programsko-volilne seje osnovnih in občinskih organizacij Zveze komunistov, kar bo istočasno tudi priprava na kongresa ZK Slovenije in Jugoslavije. V teh pripravah bo zajetih več pomembnih nalog, med njimi pa vsekakor razprava o političnem pluralizmu in težah za prenovo Zveze komunistov. Tudi v občini Ljutomer so se začele razprave. O smereh, v katerih naj bi potekali dialogi, je Anton Kosi, sekretar OK ZKS Ljutomer, povedal naslednje:

»V naši občinski organizaciji Zveze komunistov so tačas aktualna tri temeljna vprašanja: politični pluralizem, prenova zveze komunistov in vsebinske in kadrovske priprave na programsko-volilne seje OO in OK ZKS.

Od vseh treh naštetih sklopov smo v organih doslej največ govorili o političnem pluralizmu. Ugotovili smo, da so stališča OK ZKS v celoti sprejemljiva in tvorijo dobro osnovo za nadaljnjo demokratizacijo naše družbe.

Istočasno pa te teze lahko označimo kot enega od elementov za prenovo Zveze komunistov. Priznati moram, da vsi komunisti ne sprejemajo tez o političnem pluralizmu, res pa je, da komunisti v

občini Ljutomer tega vprašanja ne obravnavajo nekritično.

Glede na to, da je v naši občini politični pluralizem že dalj časa navzoč in se potrjuje v praksi (srečujemo se namreč z alternativnim vodstvom mladine, v Pomurju smo med prvimi imeli tudi Kmečko zvezo, imamo tudi Člane Socialdemokratske zveze Slovenije, ki je kandidirala svojega člana za predsednika IS SO), smo rekli tudi naslednje: delovanje alternativnega gibanja, katerega nosilci so predvsem v vrstah vodstva OK ZKS Ljutomer, zahteva od SZDL tudi nove metode političnega delovanja, kar se kaže predvsem pri usklajevanju različnih pobud in interesov.

Dosedanje izkušnje pa kažejo, da se SZDL poskuša prilagoditi tem novim političnim gibanjem in hoteljem, vendar prihaja v ljutomerskem primeru do konfliktov, ker posamezniki poskušajo odrediti legitimnost Zvezi komunistov in drugim družbenopolitičnim organizacijam. Zato OK ZKS sprejema politični pluralizem kot boj enakopravnih mnenj in programov različnih političnih subjektov pod pogojem, da ta boj temelji na priznavanju veljavnega pravnega dela in današnjemu času primerni ravni političnega komuniciranja.

Ponujeni model političnega pluralizma je možno izvajati le znotraj SZDL, to pa bo možno uresničiti le, če bodo novi politični subjekti priznavali to organizacijo kot prostor za demokratični boj različnih pogledov in programov.

Prve razprave so pokazale, da teze o prenovi Zveze komunistov niso slabe, da imajo podporo. Vendar pa same teze, takšne, kot so napisane, niso dovolj.

»Res je. Vsi do sedaj objavljene programi, tudi tisti, ki so jih napisali v Demokratični zvezi in drugih novih zvezah, imajo precej podobno vsebino. Razlikujejo se le v nekaterih posebnostih. Zveza komunistov si bo morala zadati program aktivnosti, s katerimi bo pridobila zaupanje članstva in tudi nečlanov. Pomembni bodo nastopi kandidatov na volitvah. Prednost v tem pluralističnem načinu delovanja v Sloveniji bo imela tista zveza ali organizacija, ki bo bolj prepriljivo dokazovala, da lastne programe uspešno izvršuje in da pomenijo v bistvu razvojni napredek in boljše življenje. Kateri bodo ti programski poudarki v Zvezi komunistov, pa mora pokazati javna razprava v osnovnih organizacijah.«

Dušan Loparnik

Krizne razmere vplivajo tudi na postopke

Poročila o delu družbenega pravobranilca samoupravljanja, sodišča združenega dela in službe pravne pomoči so vzbudila precej pozornosti na seji občinskega sveta Zveze sindikatov v Murski Soboti. Uvodničarji Franc Kolarič, Emil Vučkovič in Irena Ferencek so namreč podrobno razložili problematiko na teh področjih, ki se niso mogla izogniti družbeni in gospodarski krizi. Število spornih zadev se je v letu 1988 nekoliko povečalo, pri čemer še vedno izstopajo delovna razmerja, statusne spremembe ter odnosi pri razporejanju dohodka in čistega dohodka. Pri delovnih razmerjih je bilo največ zadev glede razporejanja delavcev, delitve osebnih dohodkov, sklenitve delovnega razmerja in disciplinskih postopkov. Za minulo leto je tudi značilno večje število začelih postopkov za organizacijske spremembe v združenem delu. Medtem ko je prvo polletje prevladovalo ukinitje in združevanje tozdov ter organiziranje enovitih delovnih organizacij, pa je za drugo polletje lani značilno izločanje tozdov in njihovo organiziranje v enovite delovne organizacije.

V omenjenem obdobju se je povečalo tudi število prekinitev dela, družbeni pravobranilec samoupravljanja pa je posredoval številne pobude za uskladitev samoupravnih splošnih aktov z določili zakona o združenem delu in zakona o delovnih razmerjih. Kot ugotavljajo na sodišču združenega dela, je poglavitni vzrok številnih sporov predvsem v dokaj nejasnih in dvoumih določbah predpisov — tako zakonskih kot samoupravnih —, ki se pogosto spreminjajo in dopolnjujejo, kar povzroča v praksi določene nejasnosti. In kako naj se potem delavci znajdejo v tej poplavi raznih predpisov, če si večkrat tudi pravni strokovnjaki niso na

jasnem, kako ravnati v posameznih primerih, je bilo eno od vprašanj v obširni razpravi. Zato si je treba prizadevati za čim večjo poenostavitev postopkov, je bilo slišati, kajti ob sedanji inflaciji je družbeni škoda še večja, če dobi delavec odškodninski znesek šele čez leto ali dve.

V tem smislu je upravičena zahteva, sprejeta na seji OS ZSS v Murski Soboti, da so minimalne zahteve in pravice delavcev vključene v statute delovnih organizacij. Pri tem se morajo še posebej angažirati osnovne sindikalne organizacije, obrtnemu združenju pa so dali pobudo za večje spoštovanje kolektivne pogodbe in socialne zaščite zaposlenih pri obrtnikih. Ponovno naj se tudi preuči pobuda za po-kično pravno službo pri MS ZSS za Pomurje. Dotlej pa bo tak služba pri soboških sindikatih delovala dvakrat tedensko od 15. do 16. ure.

Ko je bilo govora o gospodarjenju, s katerim se v soboški občini sicer lahko pohvalijo, predvsem z izvoznimi rezultati, pa so opozorili na slabšanje položaja delavcev družbenih dejavnosti v primerjavi s slovenskim povprečjem. Zato bodo v sindikatu še naprej budno spremljali materialni in socialni položaj teh delavcev.

Milan Jerše

Priložnost za dober zaslužek

- Iščemo honorarne propagandiste za zbiranje časopisnih in radijskih oglasov.
- Pokličite (069) 21 383 ali se oglasite osebno na Zavodu za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/1.

Univerzalu več univerzalnosti

Trgovsko podjetje Univerzal je uradni nosilec razvoja trgovine v lendavski občini. Vsaj tako je zapisano v občinskih planskih aktih. Potemtakem bi ta trgovska organizacija morala biti nenehno v ospređu in v vsesplošno zadovoljstvo občanov. Žal pa — gledano na celotno podjetje — temu ni tako, kajti dobrnamernih in seveda upravičenih kritik ne manjka. Mnogi reči, ker jih pač ni mogoče dobiti v njihovih trgovinah ali pa so predrage, hodijo občani kupovat v Medžurje, kar je (poleg drugega) vzrok, da je Univerzal imel lani

za 4 odstotke manjši fizični obseg prodaje na zaposlenega. Vzrok za to torej ni v prevelikem številu zaposlenih, na kar se ve do izgovorjati, ampak v premajhnih prizadevanjih, da bi jih zaposlili. Ker so v lendavski občini odprli vrata zasebnim trgovskim podbi se obeta huda konkurenca! Dosedanjim trem zasebnim trgovinam se utegne že v krajšem času pridružiti 9 novih. Toliko je namreč tačas vlog za izdajo obrtnih dovoljenj.

Da bo kritika nosilcu razvoja podkrepljena, naj navedem primer: nobena Univerzalova trgovina ob nedeljah ni odprta, pač pa imajo le dežurno trgovino, ki je odprta ob sobotah do 16. ure. Se sreča, da sta ob nedeljah odprti zasebna trgovina v Žižkih in Trgočentova v Murskem Središču. Nov direktor, ki prihaja v Univerzal (Vendel Ostrič), je kot član izvršnega sveta marsikaj slišal in tudi sam kritiziral Univerzal, zdaj pa ima priložnost, da pokaže, kako je s podjetnostjo in univerzalnostjo.

S. S.

Od gospodarstva le drobiž za družbene dejavnosti

Da je to, kar gospodarstvo daje za družbene dejavnosti, le drobiž v primerjavi z drugimi prispevki in dajatvami, ki jih ima, je na zadnjem zasedanju družbenopolitičnega zbora soboške občine priznal in upal na glas povedati pomembni mož pomurskega gospodarstva, direktor Mure, Božo Kuharič. Povedal je namreč, da ni problem, da gospodarstvo ne bi moglo plačati potreb družbenih dejavnosti in pravic uporabnikov družbenih storitev, saj to predstavlja le osem odstotkov od vseh prispevkov, ki jih morajo dati.

S to resnico je zavrgel vse parole in politične fraze o razbremenjevanju gospodarstva, razumljene zgolj kot oprostitve prispevkov gospodarstva za družbeno nadstavo, ter to, da gospodarstvo sploh ni tako nesposobno in revno, tako pa postane zaradi vseh drugih dajatev (morda bomo kdaj dokončno — javno — izvedli tudi to, koliko in komu se to deli), še najmanj pa zaradi družbene nadstave.

Potrdil je tisto, kar so (smo) dokazovali in dopovedovali delovnim ljudem, ki vidijo v sisih velikega sovražnika svojih plač, a so vedno trčili v zagovarjanje nasprotnega.

Družbene dejavnosti torej niso največja pijavka gospodarstva in niso edini krivec njegove izpitosti. Naše gospodarstvo (tudi pomursko) bi bilo sposobno očitvi družbene dejavnosti, če bi to lahko in smelo, in upamo lahko, da to enkrat bo. Seveda na drugačnih temeljih, trdnjšem medsebojnem povezovanju in soodvisnosti v skupnem razvoju.

mh

REPUBLIŠKIH
SREDSTEV NI
OD NIKODER

KAKO DO CESTE

Samoupravna interesna skupnost za ceste in komunalo (združena od 1. januarja letos) ima v letošnjem programu zapisanih kar veliko nalog, vprašanje pa je, če jim bo uspelo ob koncu leta vse tudi uvrstiti pod rubriko opravljenosti. Problem je seveda denar, saj ga ni dovolj ne v republiki in ne v občini Gornja Radgona.

Na minulem posvetovanju o gradnji cest v Sloveniji (organizirano je bilo v okviru gradbenega sejma v Gornji Radgoni) smo slišali, da je v Sloveniji odprtih kar nekaj velikih cestnih gradbišč, na primer cesta skozi Maribor, predor pod Karavankami, načrtovane ceste iz osimskega sporazuma, pa primorska magistrala in v prihodnosti avtocesta od Celja do Ljubljane in še bi lahko naštevali. Vendar na republiški skupnosti za ceste ne vedo, kako daleč bodo lahko končali sedanja začeta gradbišča, kje pa, da bi lahko na objubljen sredstva upali v posameznih občinah.

Tako je tudi v gornjeradgonski občini, kjer so jim za obnovo ceste od bencinske črpalke do železniških tirov obljubili 670 milijonov dinarjev, vendar denarja ni od nikoder. Lani so prestavili poštne kable, nato električne, pred kratkim vodovodne cevi, čaka pa jih še plinovod. Z gradnjo ceste bi lahko začeli maja, vendar pod pogojem, da bodo dobili izvajalca, ki bo pripravljen počakati na plačilo nekaj mesecev, je dejal referent za cestne in komunalne zadeve pri Komiteju za urejanje prostora in varstvo okolja občine Gornja Radgona Jože Ščavničar. Aprila bodo končali asfaltiranje lani zgrajenega in pripravljenega pločnika ob Mariborski cesti do Črešnjevca oziroma do križišča pri Modri. Šele takrat bo namreč mogoča zapora glavne ceste in preusmeritev prometa mimo Mode in Elrada.

Med večje naloge, ki jih morajo končati še letos, spadajo tudi čistilna naprava pri Negovi, obnova odlagalnice komunalnih odpadkov v Hrastju — Moti, ki je že sedaj premajhna, ter dokončanje komunikacijske povezave v industrijski coni in obnova regionalne ceste. Od načrtovanih nalog jim ostane le še pešpot do Elrada, ki pa jo bodo lahko uredili šele po ukinitvi železniške proge od Gornje Radgone do Elrada. Poleg tega so že narejeni idejni načrti za ureditev oskrbe z vodo v Apaški dolini in za gradnjo čistilne naprave v mestu Gornja Radgona (po sistemu lagun, kakršna je v Tolminu). Ob tem je eden največjih problemov usklajevanje teh načrtov z nejasnimi načrti gradnje hidroelektrarn na reki Muri.

Do konca tega srednjeročnega obdobja (do drugega leta) naj bi začeli s pripravami na ureditev oskrbe z vodo v Gornji Radgoni.

V ta namen so že naredili poskusno vrtno v Vučji vasi in opravljene raziskave so dale pozitivne rezultate. Od drugih cest naj bi še letos obnovili cesto skozi Apače, preplastili povezavo Gornja Radgona — Spodnji Ivanjci in mogoče še Sehišči — Biserjane, sofinancirali pa bodo posodobitev krajevne ceste na Kapeli, v Radencih ter pripravo ceste za asfaltiranje od Očeslavca do Stavešinec.

Bernarda B. Peček

ZDRAVILIŠČE RADENSKA S TREMI SRČI, n.sol.o.
Radenci
TOZD MINERALNA VODA, n.sol.o.
Radenci

objavlja dražbo

za vilicarja INDOS V 20 D, št. 11605/45, izključna cena 12.000.000 din.

Dražba bo v petek, 21. 4. 1989, ob 10. uri pri vhodu za osebni promet obrata Boračeva.

Udeleženci plačajo pred začetkom dražbe varščino v višini 1.200.000 din. Ustrezne dajatve plača kupec. Ob enakih pogojih imajo prednost družbene pravne osebe. Ogled vilicarja je možen uro pred začetkom dražbe.

ZA PRAVI KORAK OTROK V ŽIVLJENJE

»Ne zgodi se pogosto, da širša javnost oziroma družbena skupnost razpravlja o položaju in problemih v zvezi s predšolskimi otroki, zato pa še ni rečeno, da ta doma glasna, v javnosti pa tiha, op. p. kategorija prebivalstva nima svojih značilnih težav. Predšolski otroci niso niti najmanj krivi za sedanje zaostreno družbenoekonomsko in politično razmere, morajo pa nositi in na svoji koži občutiti posledice varčevalnih ukrepov ter meninskih zviševanj cen.« Tako je zapisano v poročilu o delovanju in problematiki vzgojno-varstvene dejavnosti v sotoški občini, kjer je frontna organizacija svojo aprilsko konferenco namenila aktualnim vprašanjem otrok in tistih, ki se ukvarjajo z njimi. V občini Murska Sobota jih je le 39 odstotkov celotne populacije predšolskih otrok, kar je skrb zbujajoč podatek, pa je več kot o tistih, ki niso, bilo izrečeno o malčkih v organiziranem vzgojnem varstvu ter materialnem položaju otroškega varstva. Dejavnost obsega tri pomembna področja socialne varnosti: varstvo matere in novorojenca, predšolsko vzgojo in varstvo ter družbeno pomoč otrokom.

Otroci niso last staršev, ampak naša skupna, in zato se je treba vprašati, kdo odgovarja za njihovo srečno prihodnost. O otrocih ne kaže razpravljati le zato, ker pač otroško varstvo že dolgo ni bilo v obravnavi forumov, ampak z namenom spremeniti stvari na bolje, kar je bila iztočnica omenjene konference in pričujočega prispevka. V njem vam želimo posredovati tudi za celotno pokrajino značilne podatke o vrtcih vključenih otrocih ter vseh, ki v svojem razvoju potrebujejo našo skrb.

ŠTEVILČNO O POMURSKIH V VRTCIH VKLJUČENIH OTROCIH

V tem šolskem letu je vključenih v Vzgojno-varstveno organizacijo Murska Sobota 1.504 otrok, v vrtcih pri šolah jih je 608, na dvojezičnem območju sotoške občine pa 57 otrok — skupno 2.169.

V ljubljanski občini je skupno število v organizirano vzgojno varstvo vključenih otrok 717, enot vrtcev pa 35. Od tega jih je štirinajst samostojnih in v njih 297 otrok, v vrtcih pri šolah, ki jih je 21, pa je 420 predšolskih otrok.

V Gornji Radgoni je v vrtcih 593 otrok, v Radencih pa 470 in tako ima skupaj 1063 otrok v občini organizirano vzgojno varstvo.

V lendlavski občini je na dvojezičnem območju 548 otrok, ki obiskujejo vrtnice, le slovensko govorečih pa 418, tako da jih je organiziranega vzgojnega varstva v vrtcih deležnih 966.

Na območju Pomurja je tak v 241 enotah vrtcev 4915 otrok, in to v starosti do dveh let 322, od dveh do treh let 329, od treh do petih let 1798, predšolskih pa 1904 otrok. Razvojno motenih je v pokrajini ob Muri v vrtec vključenih dvanajst otrok, za vse pa skrbi 198 vzgojiteljic in 12 varuhinj ter nekaj redkih strokovnih delavcev v vrtcih.

MATERIALNI POLOŽAJ OTROŠKEGA VARSTVA

Ta trenutek še ni čutili bistveno slabše oskrbe in vzgoje otrok v vrtcih, če bo prišlo do razkoraka med republiški usmeritvami o dvigu in občinski o nižanju prispevne stopnje za otroško varstvo, pa bo potrebno biti plat zvona. Tudi zato, ker je na primer občinska skupnost otroškega varstva v Murski Soboti lansko poslovno leto sklenila z izgubo in ker številke kažejo, da se razmerje skupnosti in staršev pri pokrivanju ekonomske cene nagiba v škodo prve.

Po zbranih podatkih o prispevku staršev v zadnjih osmih letih lahko vidimo, da je znašal delež prispevka staršev v sestavi pokrivanja ekonomskih cen leta 1980 39, v letu 1984 26 zdaj pa le še 23 odstotkov. Omenjenega 1984. leta je prišlo do spremembe, saj se je pred njim prispevek staršev določal na podlagi v skupnosti otroškega varstva sprejete lestvice, po njem pa po na novo veljavnem samoupravnem sporazumu o socialnovarstvenih pravicah. Od takrat dalje se je namreč za vsako družino začela ugotavljati tako imenovana socialna raven, ki je izhodišče za prispevek staršev. Ker podatki, ki so jih posredovale komisije pri krajevnih skupnostih, niso bili vedno verodostojni (dejansko stanje družin ni bilo identično s prikazanim na papirju) je število staršev, ki prispevajo delež sredstev za pokrivanje ekonomske cene, upadalo, naraščala pa obremenitev tistih, ki prispevajo svoj delež. Ugotovitev je, da so najbolj obremenjeni starši s povprečnim osebnim dohodkom, ki ne prejemajo nobenih družbenih pomoči, morajo pa prispevati v razmerju do najvišjega prispevka (ta je znašal lani za otroka v vrtcu 186.000 dinarjev) precejšen delež.

Poleg predšolske vzgoje in varstva otrok pa se v dejavnost otroškega varstva vključuje tudi varstvo matere in novorojenca ter družbene pomoči otrokom. S slednjimi naj bi zagotavljali minimalno življenjsko raven v socialnoekonomsko ogroženih družinah in pomoči sproti usklajevali. Ker niso izvedbe iz intervencijskih omejitev, je to težko in bo potrebno poiskati druge vire financiranja, ker gredo sicer tako kot varstvo matere in novorojenca na rovaš dejavnosti.

Če bo obveljal razkorak pri stopnjah v republiki in občini,

Preštevilčnost v skupinah, prostorska utesnjenost in prezgodnje bujenje predšolskih otrok, ki so v vrtcih

Pedagoška svetovalka za vzgojno-izobraževalno dejavnost predšolskih otrok, Jana Kolarič, meni, da je za izboljšanje stanja ključno ustrezno financiranje te dejavnosti. Ni namreč sprejemljivo dejstvo, da o financiranju odločajo zunaj struktur, ki denar dajejo. Da delavci, ki plačujejo prispevek za otroško varstvo, ne morejo odločati, koliko bodo dali oziroma za kaj bi bili pripravljeni plačati. Nesprejemljivo je dejstvo, da interventni zakoni posegajo na to področje in tako nekdo zunaj te dejavnosti odloča, koliko naš narod oziroma naši ljudje želijo plačevati za svoje otroke in organizirano vzgojno-varstveno dejavnost. Če bi se rešil ta sistemski problem, bi lahko postopno rešili tudi ostale, ki so v današnjih razmerah že kar zstrašujoči.

Položaj našega otroka je v zaostrenih družbenogospodarskih razmerah izjemno slab. Otroci za to stanje niso nič krivi, so pa dvakrat udarjeni: enkrat zaradi slabšanja materialnih razmer v vrtcih. V njih so najbolj problematični previsoki številni normativi otrok v skupinah oziroma oddelkih, ki se lahko po dodatnem odloku (sprejetem 1981. leta) povečajo ob ugodnih razmerah za trideset odstotkov. Teh pa zdaj nihče več ne preverja, ampak samo polni skupine in tako je v oddelkih tudi več kot trideset otrok.

Otroci, ki morajo zaradi zaposlitve staršev živeti v vrtcu po osem in več ur na dan, niso sposobni prenašati take obremenitve, saj bi bili radi včasih sami oziroma bi se radi igrali v dvoji- cah in trojicah. Ker pa so prostorski normativi izkoriščeni do zadnjega kvadratnega metra in že pri gradnji upoštevani le minimalni standardi, je stanje upravičeno skrb zbujajoče. Generacije, ki rastejo utesnjene, nam ko odrastejo, gotovo ne bodo hvaležne za otroštvo, kakršnega so bile deležne.

Drugo, kar je, so določeni kadrovske normativi — vrtci ne dosega niti minimalnih, saj je ugotovljeno, da pri deseturnem delovnem času manjka na vsakem oddelku vzgojno-varstvene organizacije za eno uro en delavec. To gre zopet na račun združenja oddelkov in trpanja otrok, ki ne morejo vzdržati in preživeti v velikih skupinah.

IZHODIŠČA LETOŠNJIH PROGRAMOV

Zagotavljanje dogovorjene socialne varnosti otrokom s sprotim usklajevanjem družbenih pomoči otrokom z rastjo osebnih dohodkov, upoštevanje pri tem materialne možnosti občin, spretna in hkratna valorizacija cen vzgojno-varstvenih storitev in prispevkov staršev, da bi učinkovitejše zmanjševali posledice gospodarskih gibanj in preprečili neenakomerno obremenjevanje staršev ter ohranjanje doseženega standarda in kakovosti storitev za otroke v vrtcih. To so cilji in usmeritve občinske skupnosti otroškega varstva, ki temeljijo na izvedbi programa skupnih nalog, zagotovljenega in občinskega programa otroškega varstva.

Program skupnih nalog je uresničevanje nalog varstva matere in novorojenca in izhodišče zanj tudi v tem letu zagotavljanje porodniškega dopusta ter nadomestila zanj v enakem obsegu kot v prejšnjem letu; vključno z zavikom za opremo novorojenca. Zagotovljeni program vključuje pravico otrok na šolo in družbene pomoči, občinski program pa je organizirano vzgojno varstvo v vrtcih, o katerem smo posebej razpisali.

Če bi se sistemsko rešil sistem financiranja, bi lahko oba problema kar hitro rešili, dokler pa vrtci dobivajo sredstva po številu otrok (torej tako imenovani glavari), jim je v interesu, da jih vključijo čim več, saj drugače sploh ne bi mogli delovati.

Pri tem je pereče tudi vprašanje opremljenosti vrtcev. Denarja je le toliko, da nekako shajajo, predvsem pa pazijo, da ne pade tisti standard, ki bi ogrožal zdravje otrok. Torej prehrana in najnujnejše; opremljenost z igrača-

temi otroki, ki jih leta in leta budijo skorajda sredi noči. Taki otroci bodo čutili posledice nasilnega prebujanja in so zdravstveno ter čustveno ogroženi, ker je grob poseg v bioritem doraščajočega organizma škodljiv. Otroci za tako stanje niso krivi, kot tudi starši ne, ker pač morajo v službo. Kako se pride do ure pričetka delovnega procesa, pa je drugo vprašanje, ob katerem bi morali pomisliti na toliko in toliko predšolskih otrok ter proučiti posledice. Določitev delovnega časa ne more biti stvar samou-

območju, priprava otrok na šolo v dnevnem varstvu, priprava otrok na šolo zunaj dnevnega varstva, vzgojne dejavnosti za nezajete otroke, varstvo, vzgoja, terapevtske dejavnosti za otroke z motnjami v duševnem in telesnem razvoju, vzgojne, razvedrilne dejavnosti ter socializacija hospitaliziranih otrok ter vzgoja in varstvo romskih otrok v homogenem romskem ter vključeni v druge vrtnice.

Za tako pestro paleto je poleg vzgojiteljic in varuhinj nujna na-

mi v igralnicah in na igriščih pa iz leta v leto upada, saj tekoča sredstva ne omogočajo novih nakupov in posodabljanja ter modernizacije opreme.

Na vprašanje, koliko časa naj bi bil otrok v vrtcu in ali vsi predšolski otroci potrebujejo organizirano predšolsko vzgojo, pa je odgovor strokovnjakinje, ki sodi po izkušnjah, naslednji: »Menim, da jo potrebujejo vsi, koliko, pa je različno od otroka do otroka.« Do tretjega leta je gotovo najustreznejša družinska vzgoja, če bi jo seveda materialne in druge razmere omogočale;

pravljanja (v sistemu, v katerem siva ekonomija in kmetijsko zaledje rešuje ekonomski položaj posameznikov, op. p.) ampak znanstvenih raziskav in strokovne odločitve, kdaj so pravzaprav ljudje najbolj sposobni in produktivni. V naših vrtcih so zaposlene predvsem ženske, in to mlajše ter matere, kar pomeni pri organizaciji vzgojno-varstvenega dela velik dnevni izpad kadra zaradi nege lastnih otrok ter bolniških in porodniških dopustov. Pa tudi narava dela je v vrtcih drugačna od drugih delovnih kolektivov, kjer se lahko delo časovno nadomesti ali preorganizira,

O OSVEŠČANJU STARŠEV IN REORGANIZACIJI V VRTCIH

Kot izziv je med izhodišči za obravnavo problematike otroškega varstva v sotoški občini izvenela trditev, da so vrtci pri osnovnih šolah v slabšem materialnem položaju kot samostojne vzgojno-varstvene enote, kakor tudi težnja po odpravi razlik med kakovostjo dela v vaških in mestnih vrtcih, če so.

Ravnateljci so se oglašali predvsem iz tistih okolij, kjer je vprašanje predšolske vzgoje in varstva urejeno pri šolah, tisti, ki občutijo probleme, pa se niso, oziroma je vprašanje, če so na konferenci Socialistične zveze v Murski Soboti sploh bili.

Ker je bil njen namen izboljšanje stanja na področju otroškega varstva, bo potrebno aktivistično pristopiti k osveščanju staršev, prav tako pa, se truditi pri organizaciji ustrežnejšega delovnega časa zaposlenih staršev ter obratnega časa in reorganizacije v vrtcih. Ta bi naj bil bolj prilagojen potrebam otrok, kot naprimer v lendlavski občini, kjer lahko starši, ki imajo takšne možnosti, vključujejo otroke v vrtec le po štiri ure (in samo te tudi plačajo!) saj se malčki včasih kar ne morejo ukaniti, kdaj bomo prišli ponje. Mnogim roditeljem na vasi pa je tudi odveč obvezno kasilno v vrtcih. Med njimi se odručeje in tam, kjer ni podmladka, praznijo, medtem ko za večja krajevna središča to zaenkrat ne drži, saj zaposleni starši nujno potrebujejo varstvo za svojega otroka.

mestitev strokovnjakov, ki bi lahko reševali probleme, značilne za določene skupine otrok, oziroma posebnosti v razvoju posameznih otrok. V vrtcih se trudijo, stopiti pa bo potrebno še korak dlje za pravi korak otrok v življenje.

BRIGITA BAVČAR
FOTO: NATAŠA JUHNOV

Za vsakega Jugoslovana več kot en kos izdelkov

Kmalu bo poteklo devet let, odkar je Lek Ljubljana uredil v Lendavi obrat, ki mu zdaj pravijo poslovna enota, kjer izdelujejo kozmetične izdelke, torej sredstva za nego in lepšanje kože.

»V poslovni enoti v Lendavi združuje delo 152 delavcev. Od teh jih ima 5 visoko in višješolsko izobrazbo, 10 srednjo, 10 poklicne šole, drugi pa so priučeni in delajo neposredno v proizvodnji.« nam je ob obisku povedala diplomirana inženirka biologije Nada Novak, ki ni le vodja poslovne enote, ampak pomočnica direktorja tozda Kozmetika, ki ima sedež v Ljubljani. V nadaljevanju pogovora je dejala, da v Lendavi letno izdelajo kar 30 milijonov različnih tipov izdelkov, od katerih pa niso vsi samo za nego kože, ampak so izdelki, ki so tudi drugače nepogrešljivi.

»Letno izdelamo 6 milijonov glukoznih bonbonov vitergin, 5,3 milijona šamponov in tekočih mil, 4,5 milijona zobnih past, 3,7 milijona kosov krem za roke, 3,7 milijona dišavnih razpršilcev, 1,9 milijona kosov dekorativne kozmetike, 1,4 milijona krem za obraz, 1 milijon kosov parfumerije (vodice, parfumi), 1 milijon čistil za pomivanje posode (ben) ...«

Iz teh nizanaj smo spoznali vrste izdelkov in količine. Brž se nam je utrnila misel, da v Lekovi poslovni enoti v Lendavi naredijo več izdelkov, kot nas je Jugoslovanov. Seveda pa je vprašanje, ali prav vse vrste izdelkov pridejo do vsakega posameznika, kajti nekateri od njih (izdelki namreč) so »luksuzni«. Naj pojasnimo: tisti, ki si ne more privoščiti (v prispodobni povedano) kruha, ne bo segel po dišavah, čeprav so ljudje (ženski spol), kjer je tudi narobe.

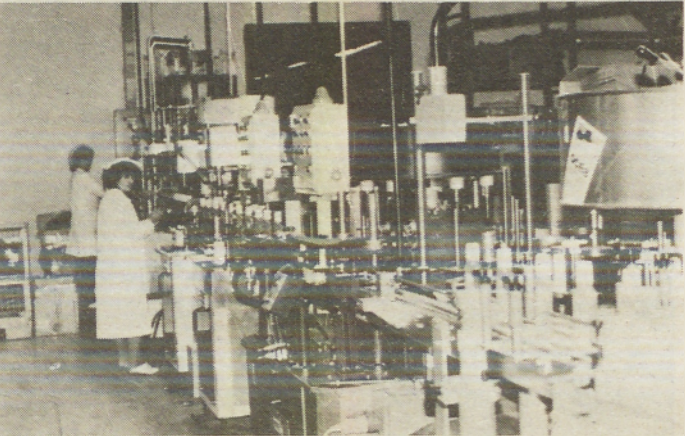
»Kozmetični izdelki so zaradi dragih surovin in visokega prometnega davka, ki znaša čez 100 odstotkov na proizvodno ceno, dragi. V Kozmetiki si prizadevamo, da bi iz leta v leto izdelovali čim manj po tuji licenci in pri tem imamo kar lep uspeh, saj iz-

delki po francoski licenci Revlon predstavljajo le še 7 odstotkov v skupni proizvodnji. Izdelava v Lendavi sicer teče po planu prodaje, torej ne delamo na pamet, ampak vnaprej vemo, kakšen izdelek ali več izdelkov bomo delali v določenem mesečnem oziroma letnem obdobju. Smo pa zelo dinamični, zato po potrebi brez večjih težav lahko začnemo (zunaj plana) izdelovati kaj drugega. Mislim, da se bo poslej to večkrat dogajalo, saj tržišče ni več nenasitno, čeprav ga imamo na celotnem območju Jugoslavije, pa tudi izvažamo. Izdelke iz Lendave pošiljamo v Kozmetiki-na distribucijska skladišča, ki so v Ljubljani, Sarajevu, Skopju, Dakovu, Splitu in Beogradu, od tam pa jih prevzemajo blagovne hiše in drugi kupci. Naša prodaj-

da Kozmetika oziroma poslovne enote Lendava (proizvodnja je samo v Lendavi, op. pisca) izvozili in iztržili 4 milijone dolarjev,

Dipl. inž. biologije Nada Novak, pomočnica direktorja Lekovega tozda Kozmetika in vodja poslovne enote v Lendavi.

Takih polnilnih linij in drugih »robotov« je v Lekovi poslovni enoti kar nekaj. Skoda, da ne potrebujejo več delavcev.

Foto: S. S.

na služba nenehno bdi nad tržiščem, razvoj pripravlja nove izdelke, tako da izdelek, ki ne gre, hitro nadomestimo z drugim. Lani smo četrtino proizvodnje toz-

od tega milijon od prodaje na Madžarsko, in to v decembru! Pomembnejša tuja kupca sta še Sovjetska zveza in Češkoslovaška.«

Tako kot v sosednjem Lekovem obratu antibiotika gentamicina, ki smo ga pred kratkim že predstavili v našem listu, je tudi v obratih proizvodnje kozmetičnih, čistilnih in drugih sredstev delo dobro organizirano, delavci so zadovoljni, proizvodnja poteka z modernimi stroji, vodilni delavci pa imajo na mislih osebnostne računalnike in so v »navezi« z bazo podatkov v Ljubljani in narobe. Skratka: oblika poslovanja, ki vse bolj prodira tudi v naše kolektive, v razvitem zahodnem svetu pa že zdavnaj ni novost.

Pa osebni dohodki? V Lendavi nekako vlada prepričanje, da imajo najboljšje povprečne plače v Inii Nafti in Leku. V poslovni enoti ljubljanske Lekove Kozmetike v Lendavi so bili lani povprečni osebni dohodki 773 138 dinarjev, s čimer so pristali na tretjem mestu. Med njimi in Nafto je tozdr rakičanskega Kmetijskega gospodarstva Poljedelstvo in govedoreja ... Glede na dobre osebne dohodke, ki so zdaj — v primerjavi z lanskim povprečjem — višji za 52 odstotkov, si marsikdo želi v Lekovo poslovno enoto, žal pa je upanje neupravičeno, kajti števila zaposlenih ne nameravajo povečevati, pač pa želijo produktivnost povečati s še boljšim delom že zaposlenih in novimi stroji. Lekova obrata v Lendavi (tudi tam se ne obeta kaj prida novih zaposlitev) nista pisana na roko številnim iskalcem (dobrega) dela in za službo. Res pa je, da sta nepogrešljiva kot tudi vsa druga in nastajajoča kemična industrija (tovarna ilves), kar gre v prid razvoja industrije, ki bo dajala več dohodka.

Š. Sobočan

Več denarja za družbene dejavnosti

Na seji soboškega izvršnega sveta so najprej govorili o nalogah in sredstvih samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti v letu 1989. Gradivo, ki ga je na pobudo republiškega izvršnega sveta izdelal Zavod SR Slovenije za družbeno planiranje, so v razpravi podprli. Predvsem zato, ker daje več možnosti za delovanje družbenih dejavnosti, ki jim bo letos zagotovljenega več denarja, v prihodnje pa bo tudi lažje financiranje zdravstva. Prav tako se bo povečal delež sredstev za uveljavljanje socialnih pravic, medtem ko v izhodiščnih programskih usmeritvah teh sisov pogošajo kulturno dejavnost. Kaj bo to konkretno pomenilo za soboško občino, je za zdaj težko povedati, zato bodo skupaj s strokovnimi službami občinskih sisov družbenih dejavnosti proučili dejansko stanje.

Na seji so sprejeli tudi predlog za izdajo zakona o določitvi akontacij za prispevke iz dohodka v obdobju april—julij 1989. Za družbene dejavnosti to pomeni, da bodo dvanaestine prispevne osnove po lanskem zaključnem računu povečane s koeficientom med izplačanimi osebnimi dohodki v prejšnjem mesecu in dvanaestinami izplačanih osebnih dohodkov za leto 1988. To velja tudi za izplačila osebnih dohodkov v železniškem gospodarstvu. Hkrati so sprejeli predlog odluka o lokacijskem načrtu za vodovod Nemčavci—Puconci, ki so ga ta mesec izdelali na Zavodu za ekonomiko in urbanizem. V njem je označen natančen potek trase vodovoda od odcepnega mesta pri gostilni Baranja ob regionalni cesti do levega brega Puconškega potoka in lokalne ceste v Puconcih, kjer je odcep za vodovod Gorica—Brezovci.

Celotno naložbo naj bi končali v dveh mesecih, kar bo velika pridobitev za prebivalce Puconec in okoliških krajev.

V nadaljevanju seje pa so razpravljali še o vrsti predlogov za izdajo zakonov o prometnem davku, o volitvah in odločitvah organov upravljanja ter o urejanju prostora.

Milan Jerše

Kupujemo vsako količino srnjakovih in jelenovih rogov po najvišjih dnevnih cenah. Industrija kovinskih izdelkov, Maribor, zbira podjetje Panonija, M. Sobota, Titova ulica 31.

Gornji oglas je iz leta 1953, ko je bil tudi v deželi ob Muri popis prebivalstva in so nekaterim zaselkom priznali položaj samostojnih vasi.

»Na predlog volilcev, ki so na svojih zborih izrazili željo, da bi se nekaterim zaselkom priznal položaj samostojnih vasi in da bi se nekatere manjše vasi združile ter nastopale pod enim krajevnim imenom itd., je izšla v Uradnem listu LRS posebna uredba, ki uzakonja predloge prizadetih občinskih ljudskih odborov.«

Za osvežitev spomina prebivalstvu na območju današnjih ljubumerske in radgonske občine: »Po tej uredbi se bo vas Grab v križevski občini naslednje imenovala Grab pri Ljutomeru. Do te spremembe odnosno pridevka je prišlo zaradi tega, da bi to vas že po imenu lažje razločevali od Grab, zaselka v Apaški kotlini. Vas Ključarovi pri Ormožu je dobila dve imeni: del vasi, ki spada pod občino Ormož (ptujski okraj), se bo imenoval Spodnji Ključarovi, drugi del pa, ki leži na območju občine Kostanj (ljutomerski okraj), bo dobil ime Gornji Ključarovi. Zaselku Dobrova, ki je dosedaj spadal h kraju Stara Nova vas v križevski občini, je priznan položaj samostojne vasi pod imenom Dobrova. Podobne pravice so priznane tudi naseljem Gajševci v križevski občini in Ženiku v občini Videm ob Ščavnici. Oba kraja sta se odcepila od vasi Logarovci odnosno Sovjak in bosta odslej nastopala kot samostojna kraja pod imenom Gajševci in Ženik.« Z ljubumerskega območja še skok na radgonsko: »V radgonski občini se združita kraja Plitvički Vrh, ki je že do sedaj spadal pod katastrsko občino Spodnja Ščavnica in Spodnja Ščavnica. Nastopala bosta pod skupnim krajevnim imenom Spodnja Ščavnica. Del vasi Hrašenski-Rački Vrh se priključi vasi Hrašenski Vrh, drugi del pa kraju Rački Vrh. Imena matičnih krajev so ostala nespremenjena. Tudi vasi Hraštje in Mota v radonski občini sta dobili skupno ime Hraštje-Mota. Dve hiši iz kraja Leskovšček (LRH), ki po odločitvi razmejnih organov pripadata občini Razkrižje, bosta dobili hišno tablico z označenim krajevnim imenom Šprinc. V občini Videm ob Ščavnici pa sta se

združila kraja Rinkovci in Kutinci, ki bosta odslej nastopala pod skupnim imenom Kutinci.«

Pa še končno pojasnilo: »Že opisane spremembe krajevnih imen so nastale iz gospodarskih razlogov. Posamezne vasi so v gospodarskem pogledu tako nastopale, da zaslužijo večjo samostojnost. Združile pa so se predvsem tiste vasi, ki so že dosedaj predstavljale bolj ali manj sklenjeno gospodarsko celoto. Za to spremembo pa so se izrekli tudi prebivalci prizadetih krajev.«

Obmurski tednik je 27. marca 1953 sporočil: »Prekmurje bo postavilo spomenik narodnemu heroju Stefanu Kovaču.« V prvi aprilski številki beremo poročilce pod naslovom: »Pri vas vlada polna verska svoboda.« Gre za izjavo dr. Igorja Bella, predstavnika Svetovne luteranske zveze, ki se je med obiskom po Jugoslaviji oglašil tudi pri prekmurškem evangeličanskem senioriatu v Murski Soboti. Med drugim se je zanimal »predvsem za posledice suše in izrazil svoje občudovanje nad vsem velikim napredkom, ki ga je videl v raznih krajih Jugoslavije. Dejal je, da svet občuduje Jugoslavijo, ki uživa v svetu ugled predvsem zato, ker

VESTNIK

tako odločno hoče in tudi sama ureja svoje razmere in nikomur ne dovoli vmešavanja. Zanimal se je tudi za delavsko samoupravljanje rekoč, da je to v resnici socialistični ukrep. Izrazil je tudi zadovoljstvo nad reševanjem verskih zadev.« Naš list je na kratko povzel izjavo, ki jo je dr. Bella dal zagrebškemu Vjesniku: »V Jugoslaviji vlada popolna svoboda, prav tako pa so priznane in zajamčene tudi verske svoboščine. Naše protestantsko stališče je, da naj se cerkev ne meša v politična vprašanja, a država ne v verska. To pa je v Jugoslaviji zajamčeno na istih načelih kakor pri nas v Ameriki.«

Dežurna parola iz tedanje dobe: »Zapomnimo si dobro: Kjerkoli so otroci, kjerkoli je mladina, v družini, šoli ali v delavnici, povsod naj se slišijo tople besede, ki so odsev globoke ljubezni in vere v našo mladino.«

(B. Ž.)

PETROL DO TRGOVINA Z NAFTNIMI DERIVATI LJUBLJANA n. sol. o. LJUBLJANA, TITOVA 88 TOE Murska Sobota

PETROL LJUBLJANA DO TRGOVINA TOE MURSKA SOBOTA Cankarjeva 4

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge:

referenta

za zajem in obdelavo podatkov

Pogoji za opravljanje del in nalog:

- srednja šola ekonomske ali družboslovne smeri,
- 1- oziroma 2-letna praksa pri delu z opremo za zajem podatkov.

Delovno razmerje sklepamo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na gornji naslov.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po končanem zbiranju prijav.

CUPRAMIX

- je fungicid v prahu za pripravo suspenzije
- je kombinacija metiram-kompleksa (40%) in bakra (20%)

Za preprečevanje

- peronosporne vinske trte
- rdečega listnega ožiga vinske trte
- črne pegavosti vinske trte
- krompirjeve plesni

ko nastane nevarnost za okužbo.

Samo za vas izdeluje

CINKARNA CELJE

v sodelovanju z **BASF**

O zavarovanju v Avstriji

Območna delovna enota Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja že več let pripravlja pogovore s predstavniki službe pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Avstriji, na katerih jih le-ti seznanijo z vsemi novostmi v tem zavarovanju. Tudi letos so povabili na pogovor predstavniki službe iz Grada, nanj pa lahko pridejo vsi, ki so bili na časnem delu v Avstriji in imajo kakršnakoli vprašanja v zvezi s pokojninskim in invalidskim zavarovanjem. Pogovor bo jutri, v petek, od 9. do 13. ure na Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Murski Soboti.

Ob tej priložnosti naj zapišemo, da se predstavniki jugoslovanskega in avstrijskega zavarovanja že dalj časa pogovarjajo tudi o tem, da bi avstrijska stran priznavala v pokojninsko dobo tudi čas, prebit v starostnem zavarovanju kmetov. Takšna odločitev bi bila dobrodošla predvsem za kmete, ki so bili na časnem delu v Avstriji in zdaj ne izpolnjujejo pogojev za pridobitev pokojnine v tej sosednji državi. Konvencijo naj bi podpisali in uveljavljali še letos, pravice pa bodo zavarovalci lahko uveljavljali od datuma podpisa. Zavarovalci, ki bodo tako skupaj zbrali dvanajst let zavarovalne dobe, bodo lahko sorazmerni delež pokojnine uveljavljali pri avstrijskem zavarovanju.

L. Kovač

O NOVEM ZAKONU O FINANČNEM POSLOVANJU GOVORI DIREKTOR INTERNE BANKE IVAN OBAL

Izgube morajo biti krite s trajnimi viri

S 25. februarjem 1989 so prenehali veljati Zakon o razširjeni reprodukciji in minule delu, Zakon o posebnih pogojih za dajanje in uporabo kreditov in garancij za naložbe, delno pa tudi Zakon o službi družbenega knjigovodstva in Zakon o sanaciji in prenehanju ozdov.

S 30. aprilom 1989 prenehajo veljati tudi določila Zakona o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev, s tem dnem pa začne v celoti veljati Zakon o finančnem poslovanju.

O spremembah smo za podrobnejše pojasnilo zaprosili direktorja Interne banke ABC Pomurja diplomirane ekonomista Ivana Obala.

S prenehanjem veljavnosti naštetih zakonov se začne novo obdobje v gospodarskem življenju pri nas, ki je polno neznank, tako da lahko le slutimo, da bo bistveno težje kot dosedanje. V tem trenutku lahko le rečemo, da gre v bistvu za veliko deregulacijo predpisov, da bi lahko bilo tistim, ki so dobro organizirani in ekonomsko močni boljše. Računati pa je treba na okolje, ki pa ga bo deregulacija postavila v izredno težaven položaj, tako da nekateri posamezniki ekonomsko ne bodo sposobni poravnati svojih obvez.

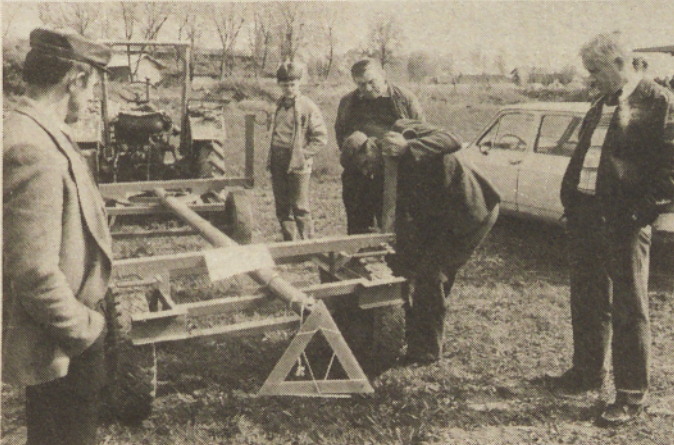
Z novim zakonom se določajo le minimalna načela za financiranje poslovanja, ohranjanje solventnosti in kritje izgub ter način zbiranja sredstev. Pri tem so uvedene novosti pri kritju izgub, ki ni več vezano na stečaj, pač pa je to možno pri dalj časa trajajoči nesolventnosti. Med skladi se uvaža sklad vlagateljev delniške in komanditne družbe (tj. mešano podjetje družbenega in zasebnega sektorja).

V poglavju o ohranjanju solventnosti in plačevanju ni bistvenih novosti. Plačevanje obveznosti mora potekati prek računov pri pooblaščenih organizacijah (SDK), in to z dosedaj veljavniimi instrumenti, pa tudi pobotom. Obveznosti pri poravnavi izhajajo iz pogodb, ne več iz določil zakonov.

Podjetje, ki je več kot 30 dni insolventno, mora opraviti sestanek z upniki in določiti način poravnave, sicer se lahko predlaga stečaj pri upnikih. Stečaj predlaga tudi SDK pri več kot 60 dni trajajoči insolventnosti.

Ivan Obal, direktor Interne banke

Minulo nedeljo so na Petanjcih priredili sejem rabljene kmetijske opreme. Prodajalcev je bilo precej, opazovalcev pa dvakrat več. Cene so bile za nekatere precej velike, ni pa manjkalo dražb. Prodajali so predvsem rabljene stroje, kmetijska zadruga Radenci pa je imela naprodaj tudi nove. Podoben sejem bodo letos še pripravili, saj je zanimanje veliko!

N. Juhov

TURNIŠČE: cene pujskov

Minuti četrtek so pripeljali rejci na sejem v Turnišče 29 pujskov, starih od 7 do 10 tednov in težkih od 15 do 20 kilogramov. Cene so tokrat zelo poskočile, saj je bilo potrebno za par živali odšteti od 700.000 do 800.000 dinarjev. Lastnike je zamenjalo 26 pujskov.

Mlečnega štrajka ne bo

Mlečnega štrajka, ki ga je Slovenska kmečka zveza napovedala za 24. in 25. april, tokrat ne bo, vendar s tem še ni rečeno, da se štrajku odpovedujejo. Rejci, ki že dalj časa zahtevajo višje odkupne cene mleka, so se po pogovoru s predstavniki republiškega izvršnega sveta odločili, da bojkota oddaje mleka ne organizirajo, saj so dobili obljube, da bodo dobili mleko plačano po nekoliko višjih cenah. Vlada bo tako iz republiških virov zagotovila mlekarjem 1200 milijard dinarjev.

ti pa bodo od 11. marca plačali kmetom mleko po 1.785 dinarjev liter. Za liter oddanega mleka s 3,6 odstotki maščobe bodo kmetje v aprilu dobili 2.000 dinarjev, če k temu prištejejo še premije in spodbude na račun kakovosti, bo povprečna cena v aprilu 2.245 dinarjev za liter mleka. Za mleko, oddano v maju, bodo rejci dobili predvidoma 2.600 dinarjev, v juniju pa še 3.400 dinarjev oziroma toliko, kot bodo po izračunu znašali stroški prireje.

L. Kovač

Tone krme na gnojišča

Dr. Luka Krušič o nujnosti uvajanja najnovejših ameriških spoznanj v kmetijsko-živilnorojsko proizvodnjo.

Za kvalitetno življenje in proizvodnjo živalskih produktov je potrebna čim natančnejša analitična metoda prehranbenih snovi. S tem lahko programiramo čim boljše prirejo živali oziroma mesa. Danes je to odvisno od čim učinkovitejših in gospodarskejših procesov krmljenja, nujna je nenehna kontrola produktov, ki jih daje zemlja. Tu smo šele na začetku in prav zato je ta analitična metoda v prehrani ključ za uspešno in učinkovito živinorejo.

Ves napredni svet se trudi ugotoviti kemično sestavo snovi, ki jih živ organizem dnevno zaužije. Nova ameriška tehnologija na tem področju je tudi Evropo vključila v informacijsko mrežo tako imenovane nepretrgane proizvodnje. Naloga organizacije je kontrola pridelkov po vsem svetu.

Izhod iz začaranega kroga

Zaradi ekoloških vzrokov je prišlo do velikih sprememb tal, kar je zahtevalo analiziranje snovi, ki škodljivo vplivajo na zdravje človeka in živali. Človek namreč ne izgublja samo nadzora nad kakovostjo pridelkov, ampak tudi nadzor nad osnovno kemično sestavo pridelkov. Smisel teh analiz ni samo večja gospodarnost, ampak tudi spoznavanje porušene sestave tal in njenih proizvodov.

Američani so tudi Jugoslaviji ponudili svojo tehnologijo in za uvedbo si prizadeva dr. Luka Krušič. Kajti to je pot, čeravno pri nas še po vsej verjetnosti dolga, da uideemo iz začaranega kroga. Na biotehniški fakulteti ljubljanske univerze je veliko pripravljenosti za sodelovanje.

Vse te besede lahko povemo preprosteje. Z nenehno kontrolo tal in pridelkov zemlje ne spoznavamo samo morebitne onesnaženosti in škodljivosti, temveč predvsem njihovo hranilno vrednost. Tu pa je mogoče doseči velike prihranke in tako izboljšati živinorejsko gospodarnost. Koliko bi lahko prihranili pri sestavljanju krmlilnih obrokov, če bi sproti ugotavljali hranilno vrednost sestavin?

Na primer: v obroku je treba kar 40 odstotkov manj kuruze z enajstimi odstotki beljakovin v primerjavi s korozi, ki ima samo šest odstotkov beljakovin. Za nas pa je kuruza koroza in tako dobesedno mečemo stran tone in stotine ton rumenega zrnja. Enako je pri senu in drugih sestavinah živalske prehrane.

Boris Hegeduš

IZKUSNJE KMETOVALCEV

V družbi s kmetijskim pospeševalcem Rudim Stegmüllerjem sem prišel na kmetijo Ludvika Slaviča v Grabah blizu Križevca pri Ljutomeru, da bi pokramljal z njegovim sinom Joškom Slavičem. Pred kratkim je namreč dobro pripravil tri mlade zadružnike na regijsko tekmovanje, kjer so zmagali. Na tem mestu pa nekaj več o Slavičevi kmetiji. Brž ko sem stopil na dvorišče, sem sklenil, da bom pobral še gospodarja Ludvika, saj sem ugotovil, da sem gost na družinski kmetiji.

»Res je, naša kmetija je že stara najmanj 200 let. Dokaz za to je izrezljana letnica na ostrišču,« je dejal Ludvik, s čimer je tudi izrazil pripravljenost na pogovor.

»Koliko zemlje pa imate in kaj pridelujete?« je bilo drugo vprašanje.

»Deset hektarjev zemlje imamo,« je na vprašanje odgovoril Ludvik. »Od teh površin je 2,5 hektarja travnikov, ostalo pa so njive; sejemo po 2 hektarja pšenice, 1 hektar sladkorne pese, 3 hektarje kuruze, 1 hektar ovsu, pa nekaj arov krompirja in vrtnin. V hlevu imamo ta čas 16 glav živine, od tega 6 močnic. Poleg tega pa imamo še 5 konjev!«

Konji! Le kako bi Slavičevi iz Grab brez konjev, ko pa so Slavič — pa naj žive v Grabah ali v drugih krajih Prekije — znani rejci kasaških konj in seveda tekmovalci.

»Svojičas je bilo na našem gruntu po 8 in več konj. To je bilo v obdobju, ko je kmetijo še vodil moj oče Ludvik. Tedaj tudi še

nismo imeli traktorja, pa smo konje uporabljali za vprego. Prvi traktor smo kupili 1971. leta in od takrat imamo konje zaradi tekmovalni, pa tudi prodajalnih jih, zlasti žrebece.«

V pogovor se je vključil sin Joško:

»Moj dedek je tekmoval vse do 80. leta starosti. Konjskih dirk se je udeleževal, četudi je bil invalid in kot tak odvisen od ber-

lje, ko bi ne bile kake konjske dirke, zato se skoraj vseh udeležujem. Ker pa prireditelji nimajo denarja, da bi plačali startnino, nosimo tekmovalci sami stroške prihoda na tekmovanje. Če osvojiš kako nagrado, potem se pot izplača, če ne, pa si oplel.«

Tako Joško Slavič iz Grab! No, lanska tekmovalna sezona je bila še kar ugodna, saj je na tekmovanju v Krškem osvojil prvo mesto, na Bledu drugo in na tek-

jim obiskom je ena izmed kobil skotila. Žrebe in porodnica (kobilica) nista poležavala, ampak sta šla na sveži zrak. Okrog domačije je velika zelena površina; kot nalašč za pašo, dirjanje ...

Morda sem v tem zapisu preveč enostranski, ker dajem v ospredje konjerejo. Tako bo kdo pomislil, da sem se še sam naučil za to »dejavnost«. Pa se nisem! S konji-tekmovalci je treba trdo delo, na kar sta me opozorila oba Slaviča — Ludvik in Joško. Poleg krmljenja je treba kasače vsak dan dobro uro trenirati! Ker se torej samo od konj ne da živeti, so pri hiši potrebni dohodki od prodaje mleka, ki ga Slavičevi letno oddajo nekaj čez 21.000 litrov, potem so dohodki še od 3 govejih pitancev, pa od prodaje 2 plemenskih telic, nekaj denarja navrže sladkorna pesa, pa prodaja pšenice ...

»Življenje na kmetiji ni lahko,« je neke proti koncu pogovora povedal naslednik Joško. »Kljub temu pa sem se odločil za kmetovanje, saj ne morem dovoliti, da bi to, kar so ustvarili moji predniki, propadlo. Dobro je, ker sta dedek in oče kmetijo mehanizirala, kajti v sedanji draginji ne moreš kupiti strojev, saj komaj človek zmora toliko denarja, da jih vzdržuje.«

Tako torej pri Slavičevih v Grabah. Življenje ni pravljica, še zdaleč pa ne na kmetiji. Pa vendarle: živeti se da in življenje teče naprej. Dokaz za to je tudi naraščaj v družini mladega Slaviča.

S. Sobočan

LE KAKO BREZ KONJ!

To so junaki, ki so »krivi«, da je na regijskem tekmovanju mladih zadružnikov zmagala Ljutomerska občina. Na sliki so (od leve proti desni): kmetijski pospeševalac Franc Sreš, Joško Slavič iz Grab, ki je »treniral« mlade zadružnike; Slavko Osterc iz Kokoričev, Marjan Kolar iz Logarovec, Andrej Ledinsk iz Križevca pri Ljutomeru in kmetijski pospeševalac Rudi Stegmüller. Foto: S. S.

gel. Nekako smo ga spravili na voz, potem pa je že šlo. Tekmoval je tudi moj oče, zdaj pa ga že nekaj časa nadomeščam jaz. V poletnih mesecih skoraj ni nede-

movanju, za katero se ni mogel na hitro spomniti, kje je bilo, je pristal na tretjem mestu.

Konji! Slavičevi ne morejo brez njih! Dan ali dva pred mo-

»Branku Kolarju iz Logarovec, predsedniku melioracijskega odbora in članu komasacijske komisije, ki goji neprikrite apetite do naše nje, prepovedujem vsakršni nasilni vdor na našo zemljo. Nesprejemljivo je, da kot predsednik melioracijskega odbora in član komasacijske komisije izkoristi svoj položaj, da bi si prilastil našo zemljo...«

»Sem lastnica 80-arskega travnika. Območje, kjer je travnik, je v komasacijskem postopku. Sprašujem se, ali se mi samo sanja ali je to kruta resnica. Ta travnik sem podedovala, služila zanj dolgih sedem let, in to trdo, s krvavimi žulji na rokah. Moja nesreča je samo v tem, da si je travnik zaželela Zadruga, da si zaokroži svoj kompleks. 19. oktobra mi pokažejo novo parcelo ob robu njihovega kompleksa. Ker je bila pravilnih oblik, sem bila pripravljena to novo parcelo na svoje stroške in s svojimi rokami obdelati, da bi bila vredna svojega imena. Toda moje kalvarije s tem ni konec, saj je ta naša dobra Zadruga započela svoje kremplje v podobi ptice ujede gospoda Alta tudi na to parcelo. Sedaj mi gospod Alt ponuja najslabšo parcelo, saj sem bila pri izbiri na zadnjem mestu, tisto, kar je pač ostalo...«

To sta odlomka iz pisma, ki smo jih dobili v uredništvo. Kaj je torej res v pismih? Kaj se dogaja v Logarovcih? Da bi izvedeli kaj več, smo se najprej odpravili k Branku Štuhec, ki je napisal prvo pismo.

»Zgodba je že kar predolga, saj se začne lani, točneje 12. oktobra, ko se je sestala komasacijska komisija. Takrat so nam pokazali razdelitev zemljišč. S tisto razdelitvijo sem se v celoti strinjal, kar je v zapisniku potrjeno z mojim podpisom. Vendar pa je bilo še nekaj pritožb, zato so, kot kaže, naredili nekaj popravkov, o katerih pa nisem nič vedel, dokler nisem dobil nove odločbe. Po novem so meje tako nemogoče, da je intenzivna obdelava skoraj nemogoča.

Nesprejemljivo je tudi, da je komasacijska komisija preselila parcelo Boruta Kosija in Mileve Šišernik (oba stanujoča v Mariboru in niti v Mariboru niti v Ljutomeru nimata statusa kmetov). Tako je Branko Kolar izkoristil svoj položaj (apetit po dokupu zemljišča, katerega lastnika sta zgoraj omenjena) in kot član komasacijske komisije ni zastopal mojih zakonitih interesov.

Prav tako ne zaupam Antonu Altu, ki se je prav tako izključil pri reševanju mojega problema.

Nesprejemljivo je, da komasacijska komisija ugotavlja, da je rešila vse probleme s tem, ko je ugodno rešila problem Branka Kolarja. Smo živinorejska kmetija — redimo plemensko živino —, ki je od leta 1945 do danes iz-

gubila dobrih osem hektarjev obdelovalne površine. Zavedam se, da je pri melioracijah potrebno nekaj zemlje izgubiti, sem pa

Branko Štuhec iz Logarovec je eden prvih, ki se je postavil po robu odločitvam komasacijske komisije in ki se ni strinjal z načinom dela. Pozneje se mu je pridružila tudi 70-letna Angela Prelog. A nista samo ta dva nezadovoljna s komasacijskim postopkom.

odločno proti nezakonitostim v tem postopku.

Tako torej Branko Štuhec. Kaj pa pravi Angela Prelog?

»Stara sem 70 let. Dela se ne bojim, vendar pa to, kar počnejo sedaj z mojo zemljo, ni normalno. Za dobro zemljo mi ponujajo ničvredno. Za zemljo, ki je bila v bližini moje hiše, mi ponujajo parcelo, ki je precej oddaljena. Razumela bi, če bi mi Anton Alt ponudil zemljo, ki je le 20 me-

trov od naše hiše, samo ta je namenjena za starše bivše predsednice komiteja za družbeno planiranje občine Ljutomer. Imela sem res lep travnik, da je bilo veselje stopiti nanj. S težkim srcem sem sprejela nalog za obvezen posek zelenja, zarasti, kar nam je bilo dolga leta za kurjavo, sedaj moram drva kupovati.«

In kaj pravijo obtoženci?

Branko Kolar, ki je član komasacijske komisije, ni hotel dati nobene izjave, v pogovoru pa je povedal, da so z Brankom Štuhecem že dolgo težave, da z ničemer ni zadovoljen in da venomer nekaj nerga.

Anton Alt je povedal, da meji parcela, ki jo bo dobila Angela Prelog, na parcelo, ki je last

Kmetijske zadruga in da na njej še delajo, da še ni končana, vendar pa, da ni nič bolj oddaljena od tiste, ki jo je imela prej.

4. odstavek 84. člena zakona o komasacijah kmetijskih zemljišč pravi: Udeležencem, ki se po tem zakonu štejejo za kmete, se iz komasacijskega sklada dodelijo za kmetijsko pridelavo, manj primerna zemljišča v posebnem bloku parcel ali na robu komasacijskega območja.

1. odstavek 85. člena istega zakona se glasi: V komasacijskem postopku ni dovoljena vrnitev v prejšnje stanje in ne obnova postopka.

1. odstavek pa se glasi: Pri razdelitvi zemljišč iz komasacijskega sklada dobi komasacijski udeleženec čim bolj zaokroženo zemljišče. Pri tem se upošteva proizvodni program, ki je podlaga za uvedbo komasacije.

Prizadeti so napisali pritožbe. Bodo uspehi?

Dušan Loparnik

OGROŽENA PODTALNICA, POSLEDICE SPROŠČANJA PLINA

Skupina strokovnjakov iz Puconec se je na osnovi temeljitih proučevanj izvedenske dokumentacije o odlagališčih odpadkov v nekaterih deželah Zahodne Evrope dokopala do spoznanja, da metodološki pristop ljubljanskega Geološkega zavoda pri izdelavi presoje o proučitvi kraja za puconsko odlagališče komunalnih odpadkov v opuščenih peskokopih zdaleč ne ustreza skrajno doslednim in natančnim priporočilom in standardom zahodnoevropskih držav.

Diplomirani inženir Štefan Kovač je o vsem pripravil zajetnejši strokovni članek — sodil bi v kakšno specializirano revijo — in za tem še poljudnejši povzetek. Kot izhodišče za premislek sta se mu ponudili sovpadajoči vprašanji: kako si čim bolj podrediti naravo oz. kako si jo podrežati, če pa nam je dana le v najem, da jo čim bolj enokrnjeno predamo zanamcem. V tej zvezi se zlasti ostri problem odpadkov, ki se jih med drugim da znebiti tako, da jih odlagamo na posebej izbrana in pripravljena mesta — odlagališča ali deponije. »Te morajo biti urejene tako, da ne prodrejo v biosfero nobene škodljive snovi v nedopustnih količinah. Izbrana odlagališča je odvisna od sestave in stanja tal, pri čemer je izrecen poudarek na varstvu podtalnice in stabilnosti deponije. Postavitev in obratovanje je treba prilagoditi (hidro)geološkim danostim,« meni Kovač in dodaja, da je za vse to potrebno veliko znanja z različnih področij: imeti skratka vrhunske strokovnjake različnih profilov, opremljene laboratorije in seveda denar. »Pa ne samo za verodostojne raziskave, marveč tudi za izvedbena dela, obratovanje, zaprtje in rekultivacijo deponije,« nadaljuje avtor in razčlenjuje kronologijo priprav na ureitev občinskega odlagališča komunalnih odpadkov v opuščenih peskokopih puconске separacije, ki sega v jesen 1987. Tedanja (prva) razprava v krajevni skupnosti je izvenela dokaj ravnodušno: vzrok najbrž slaba obveščenost. Povsem drugače je bilo lansko pomlad na problemski konferenci, ko so se krajani odločno zoperstavili odločitvi občinskih oblastnikov, ki so sicer zagotavljali, da bo odlagališče varno in urejeno v skladu s predpisi in priporočili. (»Ker domačih ni, sodim, da so mišljenji tuji,« pripominja puconski strokovnjak.) Pri tem so se sklicevali na oceno ljubljanskega Geološkega zavo-

da, katerega predstavnik je na omenjeni konferenci priznal, da namenskih raziskav za izbiro kraja za odlagališče sploh niso delali, ampak so se zanašali na vrtnice, ki jih je zavod svojčas izvertal za potreba separacije. »To je po zahodnih merilih nezalishano,« pribija Kovač z opombo: »Prav tako ni znal pojasniti metodologije dela pri izdelavi navedene ocene, niti tega, kdo pooblašča Geološki zavod za izdajanje takih ocen. Krajevna skupnost je ostala brez odgovora na ti dve vprašanji tudi po tem, ko je zanj pisмено zaprosila.«

V nadaljevanju se Štefan Kovač pogloblja v presoje ljubljanskih geologov. »Za hidrogeološke razmere navajajo, da so dokaj heterogene in da so peski in prodi v hidrogeološkem smislu kolektorji. Talnina, ki bo tvorila dno prihodnjega odlagališča, je sivo modra ali peščena glina in je slabo prepustna do neprepustna. Na osnovi sejnalnih analiz proda in peska so bile izračunane orientacijske vrednosti koeficienta prepustnosti, ki kažejo na srednje do dobro prepustne plasti. (Avtor: »Ob taki prepustnosti lahko prodrejo odplake v enem letu od 66 do 1072 metrov daleč.«) Navajajo tudi, da je murska ravnica s podtalnico v našem prostoru nižje od kote, na kateri naj bi bilo dno prihodnje deponije in da je geološka zgradba visoke terase ugodna, torej ni nevarnosti, da bi podtalnica prišla v neposreden stik z onesnaženim vodo v deponiji. (Avtor: »Pripominjam, da terjajo zahodni predpisi za območja, na katerih se koristi podtalnica kot pitna voda, da leži dno odlagališča najmanj meter nad najvišjo izmerjeno višino podtalnice. Geološki zavod pa ne navaja nobenih podatkov o meritvah višine vode.«) ... Ali bodo ustrezali projekti, izvedbena dela, obratovalni režim ... Tega ne vemo. Zato je bojazen krajanov, da bo

podtalnica onesnažena, upravičena.«

Poglavje zase je problematika sproščanja deponijskega plina — okrog 20 neto kubičnih metrov na tono odpadkov. Je proizvod medsebojno povezanih biokemičnih procesov. Nastaja ob pomikanju kisika in ob navzočnosti številnih bakterij ob ustrezni vlažnosti in temperaturi. Pojavi se že kmalu po začetku odlaganja komunalnih odpadkov in se zadržuje več desetletij. Zato je potrebno uvesti razplinjanje deponij, v nasprotnem so posledice večstranske. Lahko pride do poskodovanja rastlinstva na sosednjih zemljiščih, do zadrževanja plina v odlagališču in eksplozije, do prodiranja plina — ob ugodnih geoloških razmerah (vzemimo gramoz) — v bližnje stanovanjske oz. druge objekte, s čimer je povezana nevarnost eksplozije. Zna se razširati smrad po več sto metrov daleč, zlasti kadar je nizek zračni pritisk ali neugoden veter. Kovač dodaja še oviranje rekultivacije odlagališča. »Plin spodbija zrak (kisik) v tleh, in tudi če se deponije tehnično doplinjajo, se da zajeti le 20 do 70 odstotkov dejansko nastalega plina. Preostanek lahko pride pri nehermetično zatisnjenih deponijah v koncentracijah, ki so škodljive rastlinam do nekaj centimetrov pod površino tal. S tem omejen prostor okrog korenin v sušnih obdobjih ne more preskrbovati rastline z vodo.« Puconski strokovnjak s skupino sodelavcev ob koncu omenja še problem segretja prekritja deponije, ki se ga da z doplinjanjem komaj zajeti, opozarja na deponijski plin kot energetski vir in se sklicuje na izkušnje razvitega sveta, kjer večino odpadkov reciklirajo oz. pridobivajo iz njih dragocene surovine. »Razvija se nova »ekološka« veja industrije, in to tam, kjer znanje nekaj velja. Tako blizu je in vendar tako daleč,« pribija Štefan Kovač. Pripredba: Branko Žunec

Zbiranje dokumentacije zavleklo začetek gradnje

Restavracija na sejmišču

Restavracija, kakršno načrtuje temeljna gostinska organizacija Grozd (DO Radenka) na sejmiščnem prostoru v Gornji Radgoni, je za to območje morda vsakogar pomembna. Že zaradi tega, ker bodo kuhali malice za delavce v organizacijah združenega dela v sosednji kuhinji, poleg tega pa bo ta restavracija odprta ves čas, kar bo dobrodošlo predvsem za pogoste obiskovalce radgonskega športnega centra in bližnje stanovalec naselja Trate.

Po prvih napovedih naj bi restavracijo med sedanjim gostinskim objektom na sejmišču in stadionsko zgradili do začetka kmetijsko-živinskega sejma v avgustu, vendar se rok podaljšati do konca leta. Vzrok je dolgotrajno zbiranje potrebne dokumentacije. DO Komunaprosjekt Maribor bo naredila načrte do 1. maja, tako da bodo lahko do 15. maja izbrali najboljšega izvajalca. Sedanja cena objekta je 3 milijarde dinarjev.

bhp

NISSAN — PRAVA IZBIRA ZA VSE POTREBE

NISSANOV PRODAJNI PROGRAM

- nissan micra 1,0 GL — cena 889.000 jenov (12.500 DM)
- nissan sunny 1,6 SLX — cena 1.065.000 jenov (15.000 DM)
- nissan sunny hatchback 1,6 SLX — cena 1.123.000 jenov (15.000 DM)
- nissan sunny limuzina 1,3 L automatic — cena 1.083.000 jenov (15.250 DM)

TERENSKA VOZILA

- terenski avto nissan patrol 3,3 turbo diesel — cena 2.100.000 jenov (29.500 DM)
- terenski avto nissan pathfinder 2,4 bencin — cena 1.838.000 jenov (25.900 DM)

DOBAVA TAKOJ

AVTOMOBIL NISSAN SE ODLIKUJE S SODOBNO KONSTRUKCIJO, ZMOGLJIVIMI MOTORJI, VARČNO PORABO GORIVA, BOGATO DODATNO OPREMO IN KAKOVOSTNO IZDELAVO!

Vse informacije: AVTOTEHNA, VARAŽDIN, Brače Radiča 16, tel.: (042) 49-466

Gostišče Zvezda v Beltincih vabi v specializirano okrepčevalnico

Dnevni bar

na pice, sladice, sladoled, tople in hladne napitke in še kaj!

Odgovornejše do urejanja prostora

V soboški občini se dobro zavedajo, da je treba problematiki urejanja prostora nameniti več pozornosti kot doslej, zato tudi občinska frontna organizacija terja od vseh nosilcev načrtovanja odgovornejši pristop. Kot odgovorni nosilec načrtovanja pa mora družbenopolitična skupnost bolj usklajevati posamezne posege v prostor, pri čemer je pomembna strokovnost. To pomeni, da morajo vsi nosilci načrtovanja narediti popis prostora in določiti pogoje, ki naj omejujejo nenačetne posege in se hkrati dogovorijo o prednostnem namenu prostora. Ta pa mora biti seveda v skladu z obveznimi republiški planskimi izhodišči in konkretnimi določbami v občinskem načrtu.

Že v postopku načrtovanja še posebno pa pri nastajanju prostorskoizvedbenih aktov, je treba občanom krajevnih skupnosti zagotoviti vse pravice, ki jim gredo po zakonu. Povedano drugače: v postopku načrtovanja dogajanj v prostoru si je treba prizadevati za maksimalno podružbljanje teh procesov. Komite za urbanizem, gradbeništvo in komunale zadeve pa so zadožili, da v takih primerih upošteva mnenja krajevnih skupnosti in z njimi sodeluje, ko gre za povsem konkretne posege v prostor in so prizadeti interesi le-teh. V ta namen naj bi dopolnili tudi ustrezne občinske odloke.

Nič manjšega pomena ni proučitev možnosti smotne organiziranosti upravnih organov in organizacij v soboški občini, ki se ukvarjajo z urejanjem prostora in varstvom okolja, pri čemer so prizadevanja usmerjena v zagotavljanje potrebnega denarja na republiški ravni. Prav financiranju velja posebna pozornost, saj bi lahko na ta način omogočili zakonito delo organov ter izdelavo potrebnih načrtov in prostorskoizvedbenih aktov. V zakonih pa bo treba spremeniti določbe, ki se objektivno ne morejo izvajati, npr.: postopki načrtovanja so prekomplikirani, zaradi česar v republiki že več kot leto dni zamujajo z dopolnitvami načrtov, večina slovenskih občin nima potrjenih planskih aktov in ne ustanovljene upravne organizacije. To se seveda dogaja tudi v soboški občini, kjer zadnje čase hitijo s pripravami prostorskoiz-

vedbenih aktov, ki so sicer predpisani z zakonom.

V soboški občini pa tudi opozarjajo, da se mora pri prostorskem načrtovanju upoštevati posebnost tukajšnjega prostora, zato je nujen skupen dogovor o njegovi načrtni uporabi. Zemljišča, s katerimi upravlja sklad stavbnih zemljišč, v bližini družbenih objektov in druga zemljišča v krajevnih skupnostih zunaj Murske Sobotice naj bi sporazumno s posameznimi krajevnimi skupnostmi prenesli v njihovo upravljanje. S tem bi tudi odpadli marsikateri problemi, ki se zdaj pojavljajo v vsakodnevni praksi. Sicer pa bo svet za krajevno samoupravo in komunalni sistem pri predsedstvu OK SZDL ob sodelovanju vseh pristojnih za urejanje prostora v občini preveril uresničitev sprejetih stališč in usmeritev konec letošnjega leta. Milan Jerše

Grob poseg v naravo je vzrok tudi za rušenje zemlje tik ob ulici Miška Kranjca v Lendavi. Mar se nihče ne zaveda, da se zaradi spodkopavanja strmega hriba načenja večja površina, ki lahko zdrsne na cesto, prekine promet in uniči hiše. Takšne in podobne posege v naravo bo potrebno takoj prepovedati. J. D.

Mladinsko srečanje

Osnovna organizacija ZSMS Petišovci je že drugo leto zapored organizirala tradicionalno srečanje mladih. V goste so povabili osnovne organizacije iz Dobrovnika, Dolge vasi, Kapce, Doline in mladince iz Lendave. Pripravili so pester kulturni in zabavni program, v katerem so se predstavili Danie-la Strnad z recitacijami, mladi citrarji iz Petišovca, domača starejša ritmična skupina SAMANTA, plesna skupina ALL iz Lendave, ritmična skupina ŠAMPIONKA iz Doline, EVE iz Dobrovnika, domača mlajša ritmična skupina, ritmična skupina iz Dolge vasi in mlajša ritmična skupina iz Kapce. Obiskovalci, bilo je kar lepo število mladih, so z občudovanjem spremljali nastope plesnih skupin in se razšli z mislijo, da bi lahko bilo tovrstnih srečanj čim več.

Po programu se je začel zabavni večer, v katerem so sodelovali disco jockey ter mlada glasbena skupina Power iz Lendave.

Ivan Pavšič

Kako priti do kovinarskih delavcev?

Avtoradgona s težavo do delavcev

Kot je znano, je v Pomurju več kot 2500 nezaposlenih, ki so prijavljeni pri skupnosti za zaposlovanje. Toda, kdo so ti delavci, se sprašuje Drago Horvat, vodja kadrovske službe v Avtoradgoni. V Avtoradgoni so zaradi povečanih naročil in odhoda delavcev te dni iskali nove delavce, ki bi jih zaposlili za določen čas. Pravzaprav so iskali take, ki bi se usposobili za kovinarski poklic pri montaži zabojnikov in v nadgradnji. Razpisali so 45 delovnih mest in jih objavili na Skupnosti za zaposlovanje Murska Sobota in njenih enotah — v Gornji Radgoni in Ljutomeru. Toda na razpis se je prijavilo le 40 prosilcev, na delo pa jih je prišlo le 24. Tako so morali razpis ponoviti.

O problemu pri iskanju delavcev smo se pogovarjali z vodjom kadrovske službe, Dragom Horvatom. »Čudno se mi zdi, da toliko tarnamo, koliko nezaposlenih je v Pomurju, mi pa v vseh treh občinah nismo mogli zbrati 45 delavcev. Drži, da je to zaposlitev le za določen čas, vendar smo jih seznanili, da bomo tiste, ki se bodo izkazali, zaposlili za nedoločen čas. Seveda smo iskali le mlade delavce, ki bi se lahko usposobili za kovinarski poklic in si pridobili potrebno predznanje. Poskrbeli smo tudi za to, da delavcem teče delovna doba. Del sredstev za usposabljanje nam je prekrbela Skupnost za zaposlovanje v Murski Soboti.

Upravičeno se sprašujemo, ali mladi delavci ne želijo delati, ali so vzroki za tako slab odziv na razpis v naši delovni organizaciji kje drugje.

Vzroke bi lahko iskali tudi v »slabem glasu« te delovne organizacije.

Ludvik Kramberger

Vse kaže, da je najbolj dovzeten za tržno gospodarstvo zasebni sektor. V času drveče inflacije zasebniki iščejo za svoje stranke cenejše blago.

Martin Žižek, lastnik diskontne drobnoprodajne trgovine za prodajo alkoholnih in brezalkoholnih pijač — DAB, ki so jo pred kratkim odprli v Murski Soboti, je skupaj z Zagrebško pivovarno pripravil pokušojo ožujškega piva. Izdelovalčeva cena zagrebškega piva je v povprečju nižja od tistih vrst, ki jih izdelujejo v slovenskih pivovarnah. V zasebni diskontni prodajalni DAB pa prodajo tudi vedno več jamničke mineralne vode in vin z južnih vinorodnih območij Jugoslavije. Cene in čedalje tanjše denarnice pač rušijo plotove monopolnih ograd domačega tržišča.

Boris Hegeduš

Podražitev električne energije čez razumno mero

Električna energija se je aprila spet zelo podražila.

EG ima monopol, ni pa nikogar, ki bi jim nekoliko pristigel petuti. Obnaša se razsipniško, drugače ni mogoče pojasniti ravnanja poslovnih enot EG, saj ima na radgonskem območju vojni park z 20 vozili. Imajo nadpovprečne OD in še morebiti niso slišali za stabilizacijo in varčevanje, kot je v združenem delu, kjer so ozdi v sanaciji in je temu seveda primeren OD. Električna energija je že predraga, cena pa prekaša evropsko. Kljub temu ima nuklearka Krško izgubo in je največji požiralec denarja. Vse to mora nekdo tudi plačevati.

Pred ponovno podražitvijo električne energije bi moralo tudi elektrogospodarstvo poiskati notranje rezerve, zmanjšati režijske stroške na minimum, kot to počno drugje, za kar jim bodo porabniki hvaležni.

Tudi monopolno obnašanje ima meje. Da ne bi EG prepozno ugotovil te resnice!

Jože Kavčič

Postavili otroška igrala

Na Tratah v Gornji Radgoni je v zadnjih desetih letih zrastle veliko stanovanjsko naselje. V nova stanovanja se je vselilo veliko mladih družin — zato je v naselju dosti otrok, ki pa so žal večinoma prepuščeni ulici, saj ni v bližini nobenega skupnega igrišča. Da pa otroci ne bi bili prikrajšani za igranje, so stanovalci sami izdelali in postavili štiri gugalnice. Material jim je po ugodnih cenah prispeval Elektro Gornja Radgona, dela pa so opravili sami. Najbolj hvaležni in zadovoljni so otroci, ki uživajo ob veseli družbi svojih vrstnikov.

Ludvik Kramberger

Zakorakali v jubilejno leto

V delovni organizaciji Gorenje Imo v Lendavi, ki je postala v letu 1988 samostojna delovna organizacija, bodo letošnji prazniki 25-letnici. Začetek dejavnosti v DO sega v leto 1964 — takrat je bila namreč ustanovljena DO Varstoj, katere dejavnost je bila usmerjena v varilno tehniko in montažo izolacijskega materiala. Ob vsem tem pa so sledili tudi novi programi, denimo proizvodnja strešnikov, sanitarnih kabin itd. Po združitvi v SOZD Gorenje se je leta 1975 delovna organizacija preimenovala v Gorenje-Varstoj. Leta 1988 pa je prišlo do »odceplitve« iz sklopa delovne organizacije. Delavci TOZD Montaža-Purlen so ustanovili novo DO Gorenje Imo. V 25 letih so s svojimi programi in znanjem »zasloveli« na domačem in tujem tržišču. In prav ob tej obletnici, ki jo bodo praznovali predvsem delovno, želijo vpeljati v proizvodnjo nove ambiciozne izvozne usmerjene programe.

Jože Žerdin

Kapelčani s težavo do telefonov

Krajevna skupnost Kapela šteje le kakih 1.760 prebivalcev in je med manj razvitimi krajevnimi skupnostmi v občini Gornja Radgona. Področje KS Kapela je v celoti hribovito, krasijo pa ga prelepi družbeni in zasebni nasadi vinske trte, ki daje zlahtnega Kapelčana. Razgiban teren in raztresena naselja pa povzročajo Kapelčanom veliko skrbi, zlasti pri skupnih akcijah. Ena takih je tudi telefonija — dela so končali pred nedavnim. Do nje pa so prišli na poseben način.

Pred dvema letoma so ugotovili, da v občinskih načrtih Kapela ni bila zajeta v načrt za napeljavo telefonskega omrežja, v telefonski centrali v Radencih pa je bilo na voljo še nekaj prostih števil. S podjetjem za PTT promet so se dogovorili, da se bodo sami lotili gradnje telefonskega omrežja za celotno področje KS Kapela.

24. aprila 1987 so sprejeli sklep o ustanovitvi posebnega odbora in šest pododborov za napeljavo telefonskega omrežja. Za predsednika odbora je bil imenovan Jože Tkalec in ob sklenitvi del povedal tole:

»Ni bilo lahko. V krajevni skupnosti nismo dobili podpore, saj ni imela denarja za te namene. Prav zato smo se odločili, da gradnjo na lastno pest. Z bodočimi naročniki smo se dogovorili za način financiranja gradnje.

Prispevke smo zbirali po obrokih, sproti pa smo nabavljali material in tako denar pravilno ovrednotili. Pri banki smo odprli lastni račun, kar nam je omogočilo sprotno porabo sredstev.

Položili smo 12 kilometrov podzemnih in 23 kilometrov nadzemnih vodov, zgrajeno omrežje pa omogoča priključitev okrog 450 naročnikom.

Za telefonijo se je odločilo kar 14 zaselkov, to so Paričjak, Radenski vrh, Zrnova, Kobilščak, Zgornji in Spodnji Kocjan, Kocjan, Turjanski vrh, Kapelski vrh, Murščak, Hrašenski vrh in Hrašte Mota. Krajski so v delovnih akcijah opravili več kot 10.000 udarniških ur, veliko so pomagali organizatorji akcije ter

Sladkorni bolniki o svojem delu

Člani Društva za boj proti sladkorni bolezni soboške občine so imeli prejšnji teden občni zbor. Pregledali so finančno poslovanje in delo društva v lanskem letu, sprejeli finančni načrt in program dela za letošnje ter izvolili novo predsednico Nado Šebjanič.

V lanskem letu so se s Potrošnikom uspeli dogovoriti za dobro oskrbo z diabetičnimi izdelki ter z Lekarno za insulin in druga zdravila. Pridružili so se tudi akciji, ki je potekala v vseh slovenskih društvih, da bi bili sladkorni bolniki oproščeni plačevanja sodelavežbe pri zdravljenju in zdravljenju, ter pripravili strokovna predavanja. Letos bodo dali članom dvakrat na leto zastojni časopis Sladkorna bolezen, socialno ogroženim pomagali z enkratnimi denarnimi pomočmi (v višini 50 tisoč dinarjev) in skrbeli za strokovno literaturo o njihovi bolezni. Menili so tudi, da kljub kadrovskim težavam v bolnišnici ne morejo pristati na to, da v njihovi ambulanti ne bi stalno delala višja medicinska sestra, kar se je dogajalo v zadnjem času. Zato bodo bolnišnici poslali posebno zahtevo. Prizadevali pa si bodo tudi za sodelovanje z drugimi pomurskimi društvami ter pridobivali nove člane. Na zboru so sprejeli tudi novo članarino, bo tisoč dinarjev, ter pristluhlni predavanju zdravnikov iz Rogaske Slatine.

mh

Kunova ima gramozirane ceste

Pred še ne polnimi dvajsetimi leti ni imela vas Kunova v krajevni skupnosti Negova gramozirane nobene ceste. Prva, ki jo so gramozirali, je bila gozdna cestna od Zrncečove kapele do križišča v Kunovi. Gramoz in vzdrževanje te ceste je takrat prispevalo Gozdno gospodarstvo, ki deluje v okviru KK Radgona. V dvajsetih letih pa so v Kunovi gramozirali vse ceste in so prevozne v vsakem vremenu. KS Negova je solidarno pomagala temu manj razvitemu kraju, nekaj sredstev pa so zbrali tudi s samopriskevkom.

V vasi so ohranili obliko dela, ki ji pravijo rabota. Vsako leto organizirajo delo pri popravilu cest in kopanju odvodnih jarkov. Prav to vzdrževanje pa je pripomoglo, da so ceste v Kunovi dobro vzdrževane. Z urejenimi cestami se v kraj vrača življenje, saj je v zadnjem času zraslo nekaj novih hiš.

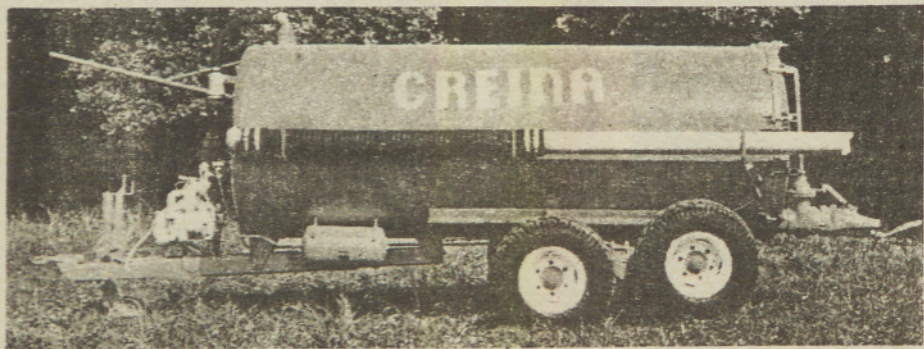
Ludvik Kramberger

Radenska

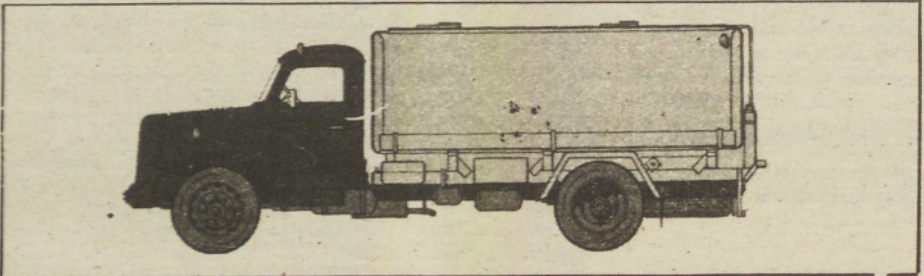
Zdravilišče Radenska s tremi srci n. sol. o.
Toad Tovarna polnilne opreme n. sol. o.
69252 Radenci

DELOVNE ORGANIZACIJE IN KMETIJCI!

Strokovno vam zaščitimo cisterne za prevoz fekalij in drugih tekočin — s peskanjem in kakovostnim premazom.

Zaščitena cisterna bo kot nova!

Informacija: **RADENSKA**, Tovarna polnilne opreme, telefon (069) 73 040, interna 530.

KS SELO FOKOVCI

Referendum je pred vrati

Konec aprila se bo izteklo krajevni samoprispevek, ki so ga krajanji v Selu in Fokovcih izglasovali pred petimi leti. Z denarjem, ki so ga samo lani na ta način zbrali (1,8 milijona) so poskrbeli predvsem za vaške ceste, uredili nekaj mostov ter obnovili zvonik na fokovskem pokopališču. Za kaj več pa je bilo premalo sredstev.

»Premalo je tistih, ki so zaposleni, od kmetov pa se nabere res zanemarljivo malo denarja. Naj povem, da smo tako zbrali lani v obeh vaseh s pomočjo katastrskega dohodka le 410.000 dinarjev. To pa je približno toliko, kot je prispeval 1 zaposleni,« je povedal predsednik sveta KS, Ludvik Kovač.

Zaradi vsega tega so sklenili, da bodo za novi samoprispevek, o katerem bodo vaščani odločali na referendumu v nedeljo, 23. aprila, nekoliko povišali stopnje. Zaposleni in upokojeanci naj bi plačevali tako po novem 2 odstotka od svojega OD, zaposleni v tujini 5 (upoštevajo se lanski povprečni OD v Sloveniji), kmetje pa 20 odstotkov od katastrskega dohodka. V to pa je vključeno tudi nekaj prostovoljnega dela.

Kaj vse pa naj bi z zbranimi sredstvi uredili?

»Najprej sta na vrsti mrliški veži v obeh vaseh. Predračunska vrednost del je 160 milijonov dinarjev. V Selu bomo tako v kratkem že začeli s delom, v Fokovcih pa naj bi se tudi letos začela gradnja. Precej gradbenega materiala smo tudi že zbrali, seveda pa računamo tudi na prostovoljno delo.«

To pa še ni vse. Letos je v načrtu modernizacija občinske ceste Tešanovci-Selo. Za 1,5 kilometra, ki »spada« pod Selo, bo potrebno prispevati 63 milijonov, torej desetino potrebne vsote. Podobno bo najbrž potrebno prispevati za dvokilometrski odsek ceste Selo-Čičekova vas. Vendar pa te ceste najbrž ne bodo asfaltirali letos.

Toliko torej o cestah, ki so,

kot vemo, na Goričkem še vedno problem številka ena. Je pa potrebno postoriti še kaj drugega, tako recimo urediti protipozarno zaščito v Fokovcih, v Selu prizidek h gasilskemu domu; zgraditi še kakšen transformator. Ena večjih akcij, ki jih v prihodnje še čaka, je ureditev telefonije. Sedaj imajo v krajevni skupnosti le nekaj čez 80 telefonov, medtem ko je še 180 interesentov. Večino sredstev bodo le-ti prispevali sami.

»Dela je vedno zadosti. Marsikaj, kar smo želeli že v prejšnjih letih, se ni uresničilo. Tako nas vse že vrsto let skrbi tudi naša šola, ki je, kot vemo, že častitljive starosti. Toda nikoli je nismo uspeli vrniti v občinski referendumski program. Kljub temu pa lahko povem, da so naši krajanji vedno v veliki večini glasovali za njegov program. Sedaj pa vendarle pričakujejo, da bodo tudi kaj dobili, ne samo dajali,« meni predsednik sveta krajevnega skupnosti.

Kljub velikim težavam, ki so posledica položaja v celotni naši družbi, se vendarle premika naprej. In če se bodo vse želje, ki jih imajo v naslednjem obdobju v Selu in Fokovcih uresničile, bo to pomenilo korak naprej. Le z urejeno infrastrukturo lahko pričakujemo, da bodo ljudje ostali v domačem kraju. In gotovo je zato samoprispevek tudi eden od dejavnikov, ki lahko vse to omogoči. Zato pa bo potrebno oditi v nedeljo na volišče in obkrožiti ZA.

S. Eöry

ZAVAROVATI VODNE VIRE

V lendavski občini so sprejeli merila in pogoje za varovanje in izboljšanje okolja. Ob tem so poudarili, da tudi v lendavski občini nastajajo problemi onesnaževanja okolja, zlasti onesnažene vode in vodnih virov. Čedalje hitrejši razvoj industrije, ki je največji porabnik vode, je močno vplival na umazanost nekaterih potokov, saj niso bile zgrajene čistilne naprave, to je zgradila le Ina Nafta. V Lendavi se sicer gradi čistilna naprava, ki bo delno vplivala na čistost voda, toda škoda, ki je bila doslej povzročena, se ne bo dala nikoli v celoti odpraviti. Varovanje okolja s predvidenimi posegi v prostor bo odslej morala biti naloga vseh. Pri vseh gradnjah in ureditvah bo potrebno upoštevati zlasti naslednja izhodišča: zavarovati vire pitne vode, vode in tekoče vode, pred onesnaževanjem organizirati odvoz komunalnih odpadkov in sekundarnih surovin, urediti odlagališča odpadkov in vse vrste čezmernih emisij, ki negativno vplivajo na okolje. Posebej so izpostavljena vodna črpališča v krajevnih skupnostih. Z uporabo čedalje večjih količin umetnih gnojil in zaščitnih sredstev se onesnažuje voda, zato bi morali čim prej urediti varovalne pasove okoli vodnih virov. Vprašanje odvoza komunalnih odpadkov še ni povsem rešeno. Čim prej bo potrebno urediti novo odlagališče smeti, saj na obstoječem ni več prostora. Poseben problem pa je odlaganje nevarnih snovi, ki bi ga morali v občini rešiti enotno, saj mora biti takšno odlaganje strokovno vodeno.

Jani D.

ČE ŽELITE LEPO in KAKOVOSTNO, pridite k nam, radi vam bomo svetovali

PONUJAMO VAM:

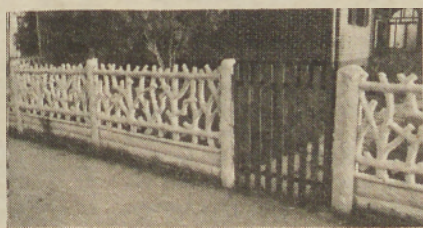
Betonske strešnike, betonske ograje, betonske tlakovce, cvetlična korita in vaze, betonske podstavke za fasado in drugo betonsko galanterijo v barvah po želji kupca.

Pri vseh izdelkih jamčimo za kakovost. Dostava do objekta in montaža.

OZ LINDAU Lendava

tel. (069) 75 739, 75 807 in kooperacijska proizvodnja

ŠTEFAN, ŠTEFAN & KOŽNJAK
DONJI KRALJEVEC, PALIH BORACA 12 A
tel. (042) 87 492

»NOVOLETNE SANJE«

In tako se je 30. marca Geza poslovil od gostilniškega poklica, ki mu je prinesel toliko tepega, pa tudi hudega. Tega dne je povabil na kozareček svoje stanovske kolege; čeprav so se iz dneva v dan borili za goste, pa so se tokrat pogovorili kot stari prijatelji.

Geza Kančal iz Lendave je star 58 let, prav toliko tudi žena Aranka, vendar ga je zdravje prisililo, da je gostilniško obrt predal hčerki. Pravi, da je komaj čakal, da se reši tega bremena, da se je razveselil sprehajalne palice, ki jo je med drugim dobil kot poslovilno darilo, da pa se prav dobro zaveda, da brez gostilniškega vonja ne bo mogel živeti.

DENAR TI PRINESEJO DOMOV

»Po pravici povedano, tiste časa (1946. leta) nisem imel ravno velikega veselja do te stroke, ker sem hotel postati stomatolog. Bil pa sem najmlajši otrok in oče je rekel: sinček, dobro premisli, kajti po denarju ti ni treba iti na cesto, ker ti ga prinesejo domov. S temi besedami me je dobil v to stroko,« se spominja Geza iz Lendave. Poslali so ga v vajensko šolo. Spominja se, da so bili to najtežji časi za gostinstvo (pa tudi drugo obrt), kljub temu pa so zahtevali ustrezno strokovno izobrazbo, primeren odnos in spoštovanje do goste. Čeprav so ga za ta poklic pregovorili starši, ki so bili gostinci že 50 let, pa vaje ni mogel opraviti v domači gostilni. Po 48 letu, se spominja Geza, v Lendavi in tudi drugod ni bilo več obrtnikov. Tudi njegovim staršem so pobrali obrtno dovoljenje. Ko je naredil izpit za natakarja, je ostal brez gostilne. Nad vrati je bil napis Mestno gostinsko podjetje. Sam je delal zdaj v enem zdaj v drugem lokalu. Tako je prišel delat tudi v lokal, ki je bil last staršev bodče žene. Poročila sta se 1950. leta in tega leta je odprl tudi prvo »zakupno gostilno«.

NACIONALIZACIJA TUDI 1961 LETA

Kančala smo sicer našli v go-

stilni, ki jo je odprl 1968. leta, vendar nas je odpeljal v staro

Geza Kančal, prvi barman v Pomurju, ki je 1965. leta stregel Titu, pred gostilno, ki so jo 1961. leta nacionalizirali — vendar je vse do danes ostala neuporabljena.

bbp, foto: nj

gostilno, od katere pa je ostalo bore malo. Stavba sicer še stoji, vendar kaže podoba mestnega središča Lendave, saj so okna razbita, stekla zaprašena, omet odpada — skratka, stavba propada. V zadnjem delu, do katerega se pride z dvoriščne strani, imajo Kančalovi stanovanje. Vsak dan hodijo mimo podre ograde, gledajo skozi stekla na vratih v notranjost nekdanjih

gostilniških prostorov, v katerih so sedaj žagovina in kosi lesa. Nazadnje je bila namreč tu pomožna mizarska delavnica, drugače pa prostori nikoli niso bili zares uporabljani; in to vse od leta 1968.

Ne bomo razpravljali o nekdanji politiki vlade, niti o občinskih odločitvah pred dvajsetimi leti! Zanima nas le dejstvo, posledica. Ta pa je, da je velika stavba odvzeta lastniku

Kančal tudi lepe spomine. Ko je tako 1961. leta ostal ponovno brez gostilne, sta se oba z ženo zaposlila v Gostinskem podjetju Park. 1962. leta se je vpisal v višjo gostinsko šolo v Ljubljani in jo naslednjega leta tudi končal (ni nameraval ostati v Lendavi, zato si je hotel po končani šoli poiskati zaposlitev v drugi regiji).

PRVI BARMAN V POMURJU, KI JE STREGEL TOVARISHU TITU

Med najlepše trenutke v Kančalovem življenju in gostinskem poklicu pa spada srečanje s tovarišom Titom 1965. leta, ko je obiskal Lendavo. Tiste čase je bil najbolj izobražen in usposobljen natak v Gostinskem podjetju Park. Ko so izvedeli, da bo predsednik kosil v Parku, so prav njemu zaupali nalogo, da pripravi jedilnik in mu kosilo tudi postreže. Nalogo je dobro opravil, čeprav je moral zamenjati kar nekaj jedi (»Saj bi predsednik to z veseljem jedel, dobro ste izbrali, toda... iz zdravstvenih razlogov ne sme,« je odgovoril odgovorni). Ali je imel kaj treme ko mu je prinašal juho in druge jedi, smo ga vprašali. Pred gosti se moraš počutiti kot doma, je dejal Geza.

Geza Kančal pa je bil tudi prvi barman-miksolog v Pomurju. Leta 1963 se marsikje v obmurski pokrajini niso vedeli, kaj je to barman (lahko se tudi motimo), ko je Geza tekmoval v raznih turističnih krajih, kot so Bled, Portorož in Ljubljana in mešal »novoletne sanje«.

»Saj je bilo kar lepo,« je še dejal za konec, »le ko me ne bi na začetku poti tako kruto onemogočili.«

Bernarda B. Peček

V ČRNOMELJ DOBRE VOLJE

Zjutraj ob štirih so Puščani, pet mladih iz Odranec in Trnja ter midve z Lidijo napolnili avtobus soboškega avtobusnega podjetja. Krenili smo proti Črnomlju, kjer naj bi se srečali z Romi iz preostale Slovenije. Peljali smo se skozi Zagreb in Karlovac proti Vinici in Črnomlju, ker nam je Fredi, šofer, razložil, da je tod manj prometna in veliko boljše pot. Veselje na avtobusu se je poleglo, tiste trudne glave, ki zaradi pričakovanja in nestrpnosti ponoči niso prav dobro spale, so zadržale. Živahnije je postalo proti Karlovcu, kjer smo imeli prvi postanek za jutranjo kavo in zajtrk, in da bi točno prišli na kraj srečanja, smo pohiteli naprej. Pa smo bili prezgodnji. V Črnomlju ni bilo napisa, kam naj bi se obrnili, ko pa smo le našli dom učencev in igrišče, kjer naj bi se pomerili v športnih igrah, ni bilo kaj dosti ljudi, pa tudi nikogar, ki bi nas pričakal. Pa smo si rekli, se bomo pa sami znašli in se odločili, da se odpeljemo v romsko naselje Lokve, dokler se ne zberejo še drugi. Ker tudi zanje, tako kot za druga romska

naselja ni smerokazov, smo pošteno zašli, a ko smo izvedeli za pravo pot, smo morali nazaj. V tem času se je že zbralo nekaj ljudi, toda športne igre se še niso začele, ker niso imeli pripravljenih mrež za gole. Po določenem času so se tudi mladi nogometaši s Pušče lahko pomerili v nogometu in streljanju z zračno puško. Bili smo odločni, da bomo spodbujali fante, vendar je bil hladen veter vzrok, da so se nekateri zatekli v toplejše zavetišče bližnje slaščičarne.

Beseda je dala besedo in mladi so se kaj hitro spoprijateljili, čeprav so se morali pogovarjati v slovenskem jeziku. Jezik tamkajšnjih Romov je pomurskim povsem tuj.

Po merjenju moči na športnih bojiščih je bilo treba narediti še

Slavo Hudorovac iz Kanižarice in Laci Rozman s Pušče sta se pogovarjala o položaju Romov v naši družbi. Slavo, ki je zaposlen, je povedal: »V Črnomlju moramo še marsikaj narediti, saj smo manj organizirani kot na Pušči. Drugače pa je tudi pri nas največji problem zaposlenost oziroma nezaposlenost. Že sam priimek in kraj prebivališča pomenita, da boš težje dobil delo. Najhuje, kar nas je doletelo, pa je, da pozabljamo svoj jezik.«

nekaj gasilskih posnetkov, za spomin seveda. Še pol dneva je bilo pred nami. Folkloristi in muzikanti ter drugi nastopajoči so si našli prostor za generalno, nekateri pa smo šli na pogovor za okroglo mizo. Razšli smo se spet z velikimi besedami in prav dobro je bilo, da smo se po njem lahko srečali tudi z dejanji. V kulturnem domu so se že začeli zbirati stari in mladi, tudi otroci, vendar samo Romi, da bi videli kulturni program. Drugim Črnomelčanom se verjetno ni zdelo vredno ogleda. Obiskovalci so bili navdušeni nad programom, še posebej so bili zadovoljni z nastopom muzikantov in folkloristov s Pušče. Z obvladovanjem ritma in glasbe ter s sposobnostjo s plesom in glasbo izraziti žalost in usodo svojega naroda, so navdušili domačine in goste, ki niso našli dovolj pohvalnih besed.

Preden smo se odpeljali proti domu, smo se ustavili v romskem

Po osvojenih prvih mestih v nogometu in streljanju z zračno puško se »gasilski« fotografija za vse, ki niso šli na srečanje. V ospredju romska zastava.

Laci Rozman: »Povezovanje, enotnost je lahko naš veliki uspeh, to da bomo spoštovali drug drugega, da bomo skupno nastopali in si pomagali med seboj. Ne sme nam biti vseeno, kako živi Rom pri nas in kako v Črnomlju ali drugje.«

Cilj srečanja je, ne le, da se predstavimo s kulturnim programom, ampak, da se spoznamo in povežemo, da bomo lahko enotno nastopili v naši družbi, da bomo lahko zastopali svoje interese ter da bi v ustavi dobili položaj narodnosti.

kot je bilo dogovorjeno, smo spet vstopili na avtobus in veselje ni bilo ne konca ne kraja. Mladi so govorili, bilo je enkratno, lepo, Giga Baranja in Mario Sandreli, nekoliko starejša, sta

Društvo Rom v Beli krajini izdaja tudi svoj Romski vestnik. V njem smo prebrali: V občini Črnomelj je 613 Romov, 136 družin v 11 naseljih. Redno zaposlenih je 146, v tem letu pa so izvedli tudi tečaj za čistilke, ki ga je končalo 15 žensk.

rekla: bil je enkratni program in zadovoljna sva, da smo se pogovarjali z drugimi Romi.

Vsi skupaj so si zaželeli, da mora biti vsaj tako tudi naslednje leto, ko bo srečanje v Murski Soboti.

Majda Horvat

GOLA GLASNOST

Sovjetska zveza je bila prav gotovo ena najbolj puritanskih držav na svetu. Lastniki videorekorderjev so se sicer lahko naslanjali nad uvoženimi pornografskimi filmi, toda golih ženskih prsi ali celo česa »hujšega« v javnosti ni bilo nikoli videti. Z vetrovi perestrojke se je tudi to spremenilo. Premika se v gledališču, premaknilo se je pri filmu. Največ, kar so gledalci sovjetskih filmov dovolili videti na platnu, je bil poljub (ne preveč strasten, da ne bi bilo pohujšanja). Te dni pa obiskovalci kina stojijo v dolgih vrstah, da bi prišli do vstopnice za film Mala Vera, v katerem si tri minute lahko ogledujejo, kako se glavna junakinja ljubi s svojim fantom. Po zahodnih standardih je stvar precej nedolžna, v Sovjetski zvezi je prizor sprožil obste polemike. Vsak večer se ob tem prizoru dvigne vsaj kakšnih deset ogorčenih gledal-

cev. Čeprav so se morali na vso moč truditi, da so prišli do vstopnice, na tej točki odkorakajo iz dvorane in demonstrativno zaloputnejo z vrati, češ takih svinjarij pa mi že ne bomo gledali.

S filmom je zaslovela mlada igralka Nataša Negoda. Nekateri jo obsojajo, drugi pa slavijo zaradi poguma, da se je na platnu ne le slekla, ampak celo ljubila. Štirindvajsetletna hčerka gledaliških igralcev, ki nikoli ni razmišljala o drugačnem poklicu, pravi, da se sovjetska mladina v spolnem življenju obnaša prav tako svobodno kot na zahodu, samo govoriti se o tem ne sme. »Lahko greš v posteljo s fantom, ki si ga šele ta večer spoznala v diskoteki, naslednji večer pa z drugim, toda nikakor ne smeš o tem govoriti. Mi smo to povedali v filmu, od tod tolikšno zgražanje.«

KAKŠNE MIŠICE!

Pravijo, da bo odkritje Američana Dana Urryja, ki vodi Biofizikalni laboratorij birminghamске univerze v zvezni državi Alabami, ob vstopu v tretje tisočletje spremenilo naše življenje. In tudi našo zunanost. Lahko bomo legli na kirurgovo mizo in rekli: »Prosim, zamenjajte mi tole mišico. Pa še tole.« Zamenjali nam jih bodo z umetnimi, ki pa bodo imele enake sposobnosti krčenja in raztezanja, enako delovanje kot prave. Narejene pa bodo iz snovi, ki jih bo telo sprejelo brez odpora.

Dan Urry je namreč odkril način, kako z laboratorijskim spajanjem najpomembnejših verig

aminskih kislin, ki jih vsebuje elastin, umetno napraviti to beljakovino, katere molekule dajejo prožnost telesnim organom. Kot zagotavlja Urry, njegovo odkritje ne bo povzročilo revolucije samo v medicini, marveč tudi v industriji in pri oblikovanju pomembnih strateških materialov.

Dvajset let se Dan Urry ukvarja s čudežnim elastinom, ki s svojimi nenavadnimi lastnostmi vznemirja znanstvenike že dolga desetletja. Pentapeptid, petdelni najpomembnejši odsek te aminokislinske verige, sta 1971 opisala Miles Patridge in Larry Sandberg. Toda minilo je še deset let, preden je bila njena zgradba do podrobnosti pojasnjena. Potem je stopil na oder Pentagon in podprl raziskave v svojem Centru molekularne biologije pri mornariški Raziskovalni službi. Tako so se tudi za Urryja in njegovo skupino raziskovalcev začeli boljše časi, ko ni bilo več stiske za denar. Za letošnje leto je dobil za raziskave kar milijon dolarjev, za njegovo delo pa se je poleg vojske ogledlo vodstvo Nacionalnega inštituta za zdravje.

Izraelska modna hiša Rosh Indiani si je, kot je videti na tej sliki, pri svoji najnovejši kolekciji sposodila navdih od več kultur. Bluza je strogo evropska, turban indijski in široke hlače so v arabskem stilu.

Ptiči so le vrh ledene gore

Na svetu živi okrog 8600 različnih vrst ptic, ki se razlikujejo po videzu in načinu življenja. Na ozemlju Jugoslavije pa je doslej ugotovljenih več kot 370 različnih vrst. Dokazano je, da so ptiči vrh ledene gore, ki jo predstavlja vsak ekosistem. Če v njem začnejo izginjati posamezne ptičje vrste, je to eden izmed prvih znakov, da je v okolju nekaj narobe.

Če nam torej ni vseeno, kaj se dogaja z našim okoljem, je eden prvih pogojev, da zaščitimo ptiče, ki so eden izmed njegovih najobčutljivejših sestavnih delov. K temu naj bi prispevala tudi knjižnica Spoznajmo ptiče, ki je te dni

Kam z železnico?

Nasprotnikov predora pod Rokavskim prelivom nič kaj ne manjka. Če bi Parižan lahko skočil na večerjo ali predstavo v Londonu. (Potovanje od Pariza do Londona bo vzelo le tri ure.) Saj ne, da ne bi zaupali predoru, skozi katerega bo do leta 1993, ko ga nameravajo odpreti, potovalo 16 milijonov potnikov na leto. Skrbijo jih, kod bo tekla železnica, ki jo načrtujejo na obeh straneh predora, in te skrbi so v Franciji čisto drugačne kot v Veliki Britaniji.

V Franciji bo tekla železnica skozi revnejši sever in prebivalci si močno prizadevajo, da bi jo speljali skozi njihove kraje. Meščani Amiensa so ogorčeni, ker vlada vztraja pri odločitvi, da se bo hitro vlak ustavljal le v Lillu. Če bi se ustavljal kjerkoli, ne bi bil več hiter, pravi vlada.

Angleži, natančneje prebivalci bogatega jugovzhoda — Kenta, pa se železnice otepajo. Po zvezi med Londonom in Folkestoneom na obali bo zdrvel vlak vsakih šest minut in bo nenehno motil okolice, tarnajo varuhi okolja, prebivalci, mestni sveti in politiki. Kent, ki so mu nekoč rekli vrt Anglije, in ki slovi po svojih sadovnjakih in prelepi pokrajini veliko bolj kot po političnem aktivizmu, se je po sili spopolnil. V začetku marca je pred predsedniško palačo v Londonu protestiralo 15.000 demonstrantov z napisi, da ne marajo železnice v svoji bližini. Kdo bodo nesrečneži, ki bodo morali brez prestanka poslušati drdranje vlakov, se bo zvedelo konec meseca.

Nevidni čistilci cevi

Med najbolj neprijetnimi rečmi, s katerimi se srečujejo v restavracijah in od časa do časa tudi v gospodinjstvih, so zamašitve odtoknih cevi. Iz kuhinje odteka z drugimi odpadnimi tekočinami tudi ostanki maslobo, masti in olja, odpadne maslobo pa imajo to slabo lastnost, da se vežejo na odtokne cevi in pritegujejo še ostale odpadne snovi, tako da se sčasoma pretok zoži in potem zapre. In nadležno opravilo čiščenja odtoknih cevi je neizbežno. Ponekod morajo zaradi takšnih čiščenj zapreti lokale, v gospodinjstvih pa taki opravi tudi niso najbolj prijetni.

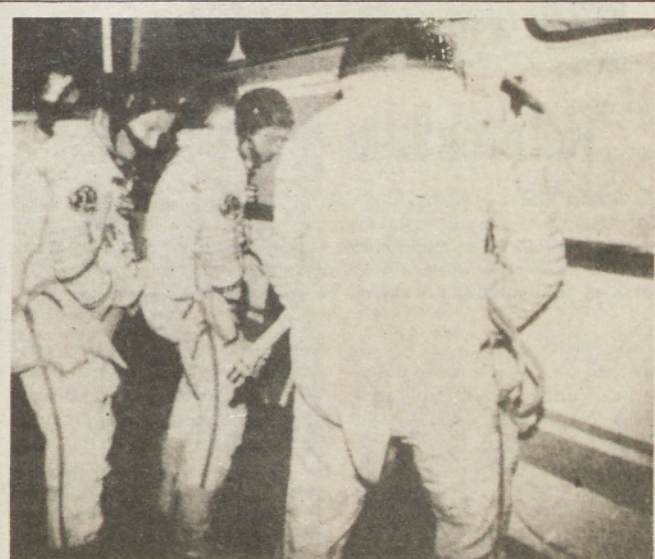
Na voljo so sicer številna kemična sredstva za razkrajanje maslobo, vendar v svetu njihovo uporabo v zadnjem času prepovedujejo, ker so preveč strupena za okolje. Poleg tega niti niso najbolj učinkovita. Začasno sicer razkrojijo maslobo, ki pa se ponovno lahko začne nalagati na cevi nižje v odtoknem sistemu. Tudi mehansko čiščenje odtokov je le začasno in učinkovito le na delu odtokov, v celoti pa težav ne odpravlja.

Je problem nerešljiv? Ne, na

voljo je še eno sredstvo — bakterije. Stročkovnjaki za čiščenje odpadke že dolgo poznajo bakterije, ki se hranijo z odpadnimi snovmi. Uporabljajo jih v nekaterih prečiščevalnih sistemih odpadnih voda, torej v poslednji fazi, niso pa jih doslej uporabili na samem začetku, se pravi tam, kjer odplake nastajajo.

Malo zasebno podjetje Bio-Care iz Campbella v Kaliforniji je začelo prodajati biološkega odstranjevalca maslobo, ki ga sestavljajo mutirane bakterije, ki odstranjujejo obloge. Dosedanja uporaba biološkega odstranjevalca je pokazala, da so mikroorganizmi zares izvrstni čistilci, saj popolnoma odstranijo 90 odstotkov oblog.

Nedvomno je to najboljši način za čiščenje odtoknih cevi, gledano tako s stališča učinkovitosti kot z ekološkega stališča. Pri čiščenju ne nastajajo strupene snovi, pač pa le voda in ogljikov dioksid, nakaadnega zbiranja oblog tudi ni. Vendar je treba bakterije vsake toliko časa, ko je pač čas za čiščenje, spustiti v odtokne cevi, da opravijo svoje delo.

Tile veselo lulajoči gospodje so trije sovjetski in en francoski astronauti, ki so se pred odhodom v vesolje takole še zadnjič odtiščali. Komentar seveda ni potreben, upati je le, da so imeli potočki tudi primerno glasnost.

LADJA PRIHODNOSTI

Več kot 200 metrov dolgo tovorno ladjo, ki jo je v Hamburgu krstila žena predsednika Zvezne republike Nemčije Marianne von Weizsäcker z imenom Bonn Express, imajo za najsodobnejšo tovorno ladjo na svetu, ladjo prihodnosti. V osemnajstih mesecih so jo zgradili v ladjedelnici Howaldtswerke-Deutsche Werk AG v Kielu za hamburški Hapag-Lloyd. Njena nosilnost je 34.000 ton, ne šteje pa več kot 14 moških posadke, ki pa morajo biti kos vsem nalogam, tehničnim in navigacijskim. Kapitanu pomaga računalnik, ki nadomešča tradicionalni poveljniški most. En sam častnik lahko vključi vse aparate, tudi ladijske stroje. Posadka se lahko vsak hip prepriča, kje natanko je ladja, vse informacije s kopnega pa dobiva prek satelita.

Bonn Express bo plul na Daljni vzhod, v kielski ladjedelnici pa upajo, da bodo kmalu dobili še več naročil za svojo »ladjo prihodnosti«.

BARD SE ZOPET PREDSTAVI

Kelti, ki so nekaj stoletij pred našim štetjem živeli skoraj še v vsej centralni Evropi, so za sabo pustili bore malo kamnitih kipov, zato je francoske arheologe prejšnje poletje toliko bolj razveselila najdba v bližini kraja Finistère v zahodni Bretaniji. V šest metrov globoki kotanji, ki je verjetno nekdanjim prebivalcem služila kot prostor za opravljanje verskih obredov in daritev, so poleg črepih italijanskih vinskih amfor našli tudi približno pol metra veliko kamnito figuro, ki predstavlja bradatega možkega, držkega na prsih lepo izdelan glasbeni instrument, podoben harfi ali liri. Strune in lok glasbila so v kamnu zelo natančno izklesani. Okoli vratu ima figura izklesano svečeniško ogrlico, ki jo je bilo dovoljeno nositi le posebej posvečenim posameznikom ali ob daritvi. Arheologom je bilo takoj jasno, da so naleteli na edino do sedaj poznano originalno upodobitev keltskega barda, mistične osebnosti, poznane le iz zapisov antičnih pisateljev in iz ljudskih pripovedk.

Mlajši generaciji je gotovo poznan keltski bard Trubadurix iz serijskih stripov Asterix. Trubadurix je v risani seriji predstavljen kot komična pojava z neznošno vreščočim glasom, pred katerim so bežali, kadar je hotel preizkusiti svoje pevske sposobnosti, tako sovražniki kot njegovi lastni rojaki. V resnici pa je bil bard ljudski umetnik, ki je imel poleg druida, starokeltskega svečenika, zelo visok družbeni položaj. S svojim odličnim spominom je prenašal rodovno zgodovino na mlajše, upesnjeval je slavne podvige sodobnikov in sodeloval pri svečanih obredih. Še danes je bard sinonim za pesnika.

Ostanki italijanskih vinskih amfor na daritvenem najdišču pa pričajo še o nečem. Da so stari Kelti ob svojih obredih radi poskusili dobro vino in da je verjetno tudi bard pridno izpiral svoje grlo s to zlahotno pijačo, za boljši glas in da bi mu bile pesniške muze bolj naklonjene.

Našli so mumijo egipčanske princese

Pred kratkim so blizu velike piramide v Gizi našli mumijo faraonske princese iz pete dinastije — iz časa 4600 let pred našim štetjem, piše kairski dnevnik Al-Ahram. Doslej so našli že več sto

mumij navadnih Egipčanov, a tista, ki so jo našli blizu Keopsove piramide, je 28. mumija katerega od članov kraljevske hiše. Dolga je 150 centimetrov, našli so jo v 170 centimetrov globoki jami pod

zemljo. Pri balzamiranju so ji odstranili drobovje in jo obdali z mavcem, po čemer zdaj sklepajo, da izvira iz časa, ko je bilo balzamiranje še na začetni stopnji. Kasneje pri mumificiranju niso več

odstranjevali drobovja in niso uporabljali mavca. Princesa je bila ozaljšana z zlato krono, ogrlicami, zapestnicami in šestnajstimi zobmi. Poleg mumije so našli košček stekla, ki je vzbudil med znanstveniki veliko zanimanje, saj so v zakladnicah starih dinastij prvič naleteli na kaj takšnega.

MOTOKROTE

V središčih velikih mest ne žive samo ljudje. Kot ugotavljajo v New Yorku, Londonu, Parizu in še kje, je v mestih vse več domačih ljubljencev, od mačk do psov, posebno še v predelih, kjer žive bolj imoviti meščani. Največ težav imajo mesta s psi. Njihovi gospodarji vodijo živali na redne sprehode, ki pa so hkrati tudi priložnost, da se psi iztebijo. Pasji iztebki po pločnikih pa niso prav prijetna stvar.

Kjer je smetarjev in čistilcev dovolj, problem ni tako hud, čeprav se mnogi meščani jezijo na nečistočo pločnikov in parkov. Kjer pa tovrstne delovne sile ni dovolj, imajo resne težave. V Parizu so se jih lotili na svojevrsten način.

V boj s pasjimi iztebki v središču mesta so posegli »motokrotke«. Gre za posebej prirejene motocikle, s katerimi pobirajo pasje iztebke s sprehajališč, pločnikov in manj prometnih ulic. Voznik-čistilec se vozi okoli, kjer pa opazi iztebek, ga s posebno pripravo pobere in posesa v zbiralnik. Zdaj jih po Parizu vozi kakih sto.

Kakor je zadeva učinkovita in domiselna, pa je tudi draga. Tako draga, da si motorizirano čiščenje lahko privoščijo le v središču Pariza, medtem ko so predmestja francoskega babilona še naprej odvisna od navadnih čistilcev.

Robot hodi po navpičnem zidu

Ima osem svetlo rdeče pobarvanih »tace«, s katerimi se varno vzpenja po navpičnem zidu, lahko hodi celo po stropu. Robot je sestavljen iz dveh delov, spodnjega in zgornjega, ki se lahko gibljeta in obračata. Na vsakem delu ima po dva para nog. S štirimi nogami se robot prisesa na steno, štiri pa premakne naprej. Tako hodi.

Novega robota, izdelanega v Akademiji znanosti ZSSR, so najprej uporabili gasilci. Robot lahko prinese skozi ogenj sredstva za zaščito in reševanje ljudi. Zna še marsikaj drugega: preveriti notranjost velikih zabojnikov za gorivo, očistiti ladijski trup in še kaj. Lahko, n.p. vzame v »roko« varilni aparat in z njim reže kovino, lahko pleska in lahko opravlja nevarna montažna dela na višini.

Malo me je sram.

PIŠTA
modruje

Fala bougi voljive smo skončali, aktivisti do se pa dale sunčali. Namesto staroga predsednika, smo dobili mladoga naslednika.

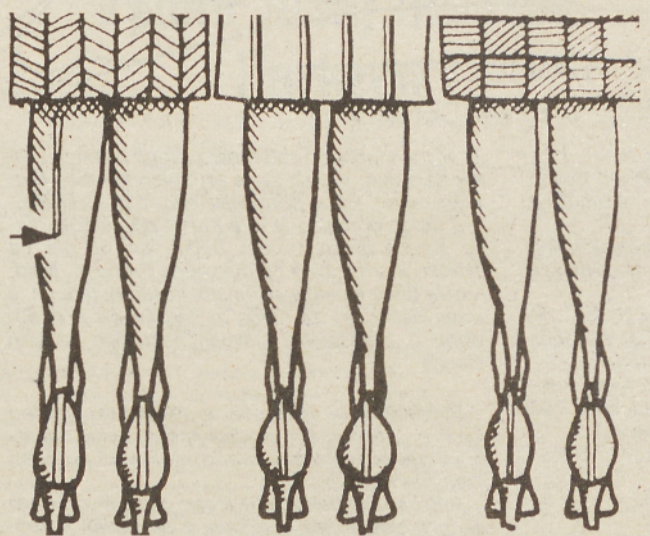
Naši delegati so se tak zblamejrali, ka bi je lejko balzamejrali. Potuo van lejko tou poven, ka za nje je prišlo zadnji den.

Či majo ešče kaj poštenja, za nje več bogme nega včenja. Što ispita ne položi, svojo funkcijo naj odloži.

Pri nas je rejsan vse moguče, čto rano smije se sledi gvoče. Tak so opodili Pomurski delegati, ali tomi nej je lepou se smeja.

NASVET

ZANKE NA NOGAVICAH

Če ste si strgali nogavice in vam je ušla zanka, jo premažite z brezbarvnim lakom za nohte ali milom in se ne bo dalje parala.

Za dober sen

Spraviti dete v posteljico niti ni težko, pogosto pa so precejšnje težave, kako ga pripraviti, da bo zaspalo. Nekoliko razvajeni otroci zaspijo le, ko so v naročju, a ko jih mati ali oče položi v posteljico, se otrok takoj zbudi in zahteva z jokom, da ga vzamejo starši k sebi na toplo in varno.

Receptov, kako pripraviti takega otroka k spanju, je veliko, zares učinkovitih pa malo ali nič. Morda bo mnogim pomagala toplotna blazinica, ki so jo izumili v ameriškem podjetju DATS. Otrok se z njo igra, pri premikanju pa se blazina ogreje in otrok ob toplem medvedku, zajčku, lisički, v kar je blazinica pač oblikovana, sladko zaspi.

Znotraj mehke igrače je plastična vrečka, ki je napolnjena z natrijevim acetatom, vanjo pa je še vstavljen kovinski disk, ki ob pregibanju sproži toplotno kemično reakcijo.

Blazinica je povsem varna, saj ni priključena na elektriko in zanjo ni potrebno nikakršno pregrevanje v drugih napravah. Na mednarodnem sejmu v Harumiju na Japonskem je ogrevalna blazinica dobila drugo nagrado. Marsikateri očka pa ji bo prisodil kar prvo, saj mu bo omogočila nekaj več nočnega počitka.

O KOLCANJU

Kolcanje povzroča sunkovito krčenje trebušne prepone. To je tista ploska mišica med prsno in trebušno votlino. Kolc se začne s hitrim vdihom, ki se nenadoma prekine, razdalja med glasilkami se stisne. Odtod značilni glas pri kolcanju.

Kolcanje se lahko pojavi, če prehitro jemo ali pijemo. Lahko je tudi posledica operacije v trebušni votlini.

Kolcanju normalno naredi konec poseben center v možganih, toda ta kontrola včasih odpove. Najraje odpove, če smo popili preveč alkohola. Odtod značilno pijansko kolcanje: hk!

Kolca se lahko že embriju in novorojenčku. Pri njiju se možganska kontrola še ni razvila.

Ljudskih nasvetov za pomoč pri kolcanju je brez števila. Temeljijo na preprosti psihološki ugotovitvi: pozornost človeka, ki kolca, moramo odvrtiti od kol-

canja. Takšen nasvet so imele naše babice. Če se je nekomu kolcalo, je to pomenilo, da nekdo misli nanj. Če se je potrudil in uganil pravega, je kolcanje prenehalo.

Klasičen je nemški trik, da ponudijo človeku bankovec za 10 mark — pod pogojem, da bo še enkrat kolcnil.

Dober prijem je tudi ta, da za nekaj časa zadržimo dihanje ali pa da izdihujemo v plastično vrečko in iz nje spet vdihujemo. Na ta način se zviša količina ogljikovega dioksida v krvi. Menda se obnese, poskusite.

Zdravnik lahko tudi spusti v uho nekaj kapljic lokalnega anestetika, ki za nekaj časa omrtvi odcep živca v refleksnem loku. V trdovratnih primerih pa morajo uporabiti antiepileptike (zdravila proti epilepsiji) oz. celo prerezati živce v trebušni preponi.

PIJAČE

Mleko z mehurčki?

Po novem je lahko tudi mleko polno osvežujočih mehurčkov, s kakršnimi so se do pred kratkim ponašale samo gazirane pijače in mineralne vode. V ZDA je že na tržišču gazirano mleko različnih sadnih okusov. Izdelovalci so prepričani, da bodo ljudje sprejeli novo pijačo. Trdijo, da je nekaj izrednega, saj je osvežujoča kot gazirane pijače, vsebuje pa kalcij, proteine in vitamin C iz mleka in naravnih sadnih sokov.

Sol brez grudic

Soli dodajte nekaj zrn riža, pa v njej ne bodo nastajale grudice.

OČALA ZA SLEPE

»Skromen podeželski zdravnik,« tako samega sebe imenuje Pierre Antonietti, drugi pa v njem vidijo velikega dobrotnika, ki je svoje poklicne sposobnosti posvetil predvsem slepim. Svet si ga bo verjetno zapomnil kot izumitelja.

Skupaj z bratom Danielom, ki je inženir elektronike, je izumil posebne naočnike za slepe. Gre za naočnike, ki si jih slepi natakne na oči in z njihovo pomočjo »vidi«. Ne sicer tako, kot vidijo ljudje, ki imajo oči, temveč lahko zaznava okolico s pomočjo »zvočne slike«, ki jo ustvarja miniaturni elektronski instrument, skrit v okviru naočnikov.

Svetlobni senzorji na očalih zaznavajo naravno in umetno svetlobo, elektronska naprava pa zaznani svetlobni signal pretvori v določen zvok, ki ga slepi sliši. Glede na to, kako močan je svetlobni signal, koliko je oddaljen, če je odboj od predmeta in podobnega, se tvorijo različni zvočni signali. Z nekaj vaje se slepi nauči kolikor toliko razpoznavati svojo okolico. Slepota mu ni več tako huda ovira.

Tačas poskusno nosi Antoniettova očala še nekaj sto slepih francoskih otrok.

JABOLČNI SOK JE ZDRAVILEN

Verjetno nihče ni nikoli toliko pisal o hranljivih in zdravilnih lastnostih jabolčnega soka, kot dr. Jasper Jarvis, ameriški zdravnik, ki raziskuje naravna zdravila in ljudsko medicino. Po njem jabolka in jabolčni kis različno delujeta na organizem. Jarvis je s poskusi dokazal, da ima jabolčni kis iz-

redne diuretične lastnosti, zato ga priporoča vsem, ki imajo težave z ledvicami in odvajali. Priporoča ga tudi srčnim bolnikom in ljudem, ki imajo težave s krvnim obtokom. Jabolčni kis zmanjšuje viskoznost krvi. Najbolje je jemati jabolčni kis z medom zjutraj na prazen želodec. V ZDA

vse bolj svetujejo, da ljudje en dan v tednu jedo samo jabolka. Takšna dietna kura čisti organizem in ugodno vpliva na telesno težo.

FIŽOLOVA ENOLONČNICA

Enolončnice so samostojne jedi — vsebujejo vse sestavine, ki jih potrebujemo za obrok. V ta namen mešamo meso z zelenjavo, testenami, krompirjem, stročnicami. Poleti lahko pripravljamo enolončnice brez mesa — v tem primeru pazimo, da je dovolj živalskih beljakovin pri drugih dnevnih obrokih — več mleka, skute, sira ali jajc.

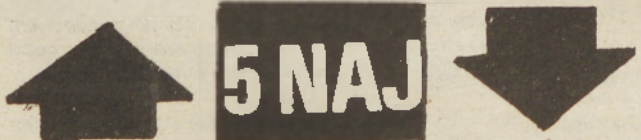
Z enolončnico imamo manj dela kot s pripravo popolnega obroka z več jedmi. Zanj se odločimo, kadar imamo veliko drugega dela, ali pa moramo za krajši čas iz hiše in se jed lahko sama kuha na reguliranem električnem štedilniku. Veliko enolončnic je primernih za kuhanje v loncu na pritisk.

Za fižolovo enolončnico z govedino in zelenjavo potrebujemo:

25 dag rjavega ali pisanega fižola
20 dag govedine
10 dag mesne slaninice
1 čebulo
2 krompirja
2 večji korenini korenčka
1 žlico olja
strok česna, lovorov list, šopek peteršilja, sol
1 rdečo in 1 zeleno papriko (poleti svežo, pozimi pa vloženo v kis)

Fižol preberemo, operemo in namočimo že prejšnji večer. Naslednji dan ga damo kuhat v isto vodo skupaj z govedino v kosu. Solimo in počasi kuhamo 1 uro. Medtem očistimo korenček in krompir, oboje drobno narežemo in dodamo k fižolu. Česen in peteršilj nasekljamo, paprikam odstranimo seme in jih narežemo na rezance ter kuhamo dalje. Zalivamo po potrebi. Sesekljano čebulo svetlo prepražimo na žlici olja in drobno narezani mesni slanini — s tem zabelimo enolončnico. Kuhanjo govedino vzamemo iz fižola, jo narežemo na rezance in damo spet v enolončnico. Prevremo in ponudimo s kruhom.

RADIO MURSKA SOBOTA

Glasbena lestvica Radia Murska Sobota, ob petkih v oddaji 21-232

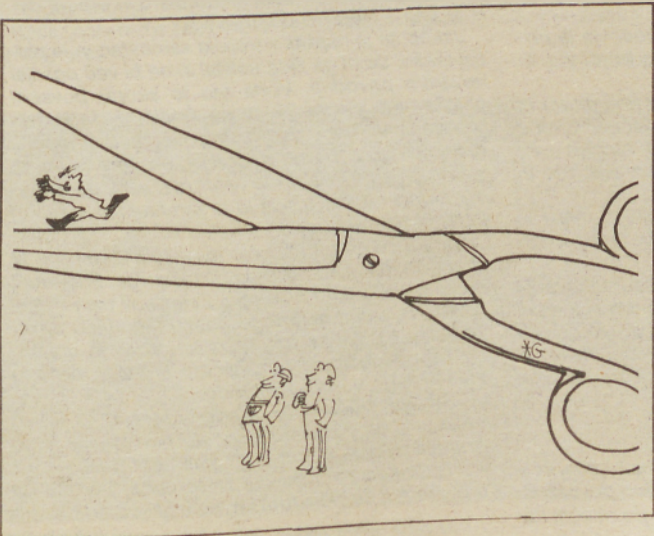
1. Oženil se bom — Magnet
2. Od Murske do Kopra — Don Juan
3. The first Time — Robin Beck
4. Črne vrane — Snežna kraljica
5. Superstitious — Europe

Glasbena lestvica nastaja s sodelovanjem s hi-fi videostudijem na Kidričevi 21, 69000 Murska Sobota.

Glasovnice — dopisnice — pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota, s pripisom: za 5 naj.

Oddaja 21-232 je na sporedu Radia Murska Sobota (UKV 87,6 MHz ali SV 648 kHz) ob petkih od 18.00 do 19.00.

NAŠA RISBA — VAŠ PRIPIS

Pripise k novi risbi pošljite najkasneje do srede 26. aprila na naslov: VESTNIK, Titova 29/1, 69000 MURSKA SOBOTA. Objavljene pripise honoriramo.

- Lahko si srečen, da boš le jezen, kaj pa mi, ki bomo lačni? (Atilla)
- Kaj bi oral s traktorjem Torpedo, za ta mali zemljiški maksimum, zaprejem rajši si govedo. (Vomer)
- Le tolči se po glavi, kaj ti bo toliko konj, ko pa je tako jahanje vse dražje (hec).
- Le odkod ti tako vozilo, ko pa si nam mleko »šenkaval«. (hec).
- Če bi imel toliko konj v štali, kolikor jih ima tale velikan, bi se na podražitve nafte požvižgal. (Ja Ma)

BAR

Pred tremi leti so na Beverly Hillsu v Hollywoodu odprli bar z imenom H-O, v katerem za dolar ali dva namesto alkohola točijo čisto, izvirske vode iz 51 izvirov z 18 držav sveta. Na barskih policah bi morala biti tudi jugoslovanska voda. Toda kakor stoji stvar, svet ne bo videl in pil naše vode, ker je pač nimamo, vsaj čiste ne. Skeptiki pravijo, da bomo morda morali kmalu tudi sami uvažati čisto vodo.

SESTAVIL MARKO NAPAST	ZIMSKO ŠPORTNI CENTER PRI OSLU	PRAVO-SLAVNA ŠKOFIJA	SKOK NA MESTU	BRUTO-REGISTER-SKA TOHA	SKLOP ZGRADBOZN NA DUNAJU	TEKMEC	ZIMBABVEJSKI POLITIK (JOSHUA)
AMERIŠKA FILMSKA IGRALKA (AUDREY)							
OPORNI STEBER							
JADRANSKI OTOK JUŽNO OD KORČULE							
REDEK NEBESNI POJAV				REKA, KI TEČE SKOZI CAMBRIDGE			
ODMEV				MOŠKO IME			
				OSIP ŠEST			
ZNAMKA JAPONSKIH FOTO-APARATOV						ZELO TRDA KOVINA (ZNAK 1)	GOZDNE JASE
SOSEDNJI ČRKI V ABECEDI			MESTO V MAKEDONIJI KOBILJE MLEKO				
AMERIŠKA SMUČARKA (CINDY)				HERCEGOVINA			
RIMSKO ŠTEVILO PETDESET		KONTURA		ROMAN DOSTOJEV-SKEGA			
TKANINA ZA ŽENSKO VEČERNE OBLEKE		PLAČILO NA RAČUN				GLASBENA NOTA TALIJ	
SPRETEK RAZPRAVLJALEC							
PRITISK NA KOGA, TEROR							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: šajkača, opornik, lopatka, osama, OT, prot, brk, era, Volosko, Efeb, as, Z, SL, nočitev, Ivanovo, karakal.

KAJ MI POMENI ZDRAVJE?

Zdravje mi pomeni veliko bogastvo.

(Tanja Temlin)

Vesel sem, če sem zdrav. Tečem in skačem lahko le tedaj, ko sem zdrav. Ko pa sem bolan, tega ne morem. Zdravje je naše največje bogastvo, zato ga moramo varovati.

(Milan Gabor)

Zdravje je človeku zelo pomembno. Če si zdrav, se počutiš bolj varnega in veselega.

(Anita Casar)

Če nisi zdrav, ne moreš biti srečen, ker si zdravja ne moremo nikjer kupiti.

(Mojca Hrzenjak)

Zdravje, zdravstveni ... Te besede slišimo pogosto, toda večkrat se ne zavedamo, kaj pomenijo. Če imaš zdravje, imaš vse. Zato je zdravje največje bogastvo.

(Sonja Šavel)
vsi učenci 6. a razreda,
OŠ Bogojina

POMLAD

Začela se je lepa, razkošna pomlad. To je čas, ko zašumi in se zbudi drevesa, grmičevje in cvetje. Iz vseh brlogov in gnezd kukajo mladiči. Na dvoriščih, travnikih in parkih kriči in teka polno otrok, ki so jih jeseni mame se vozile v otroških vozičkih. Narava in ljudje se obdajajo v živahnejša oblačila. Sončni žarki mehko božajo babico in vnučka, ki se sprehajata po vrtu. Povsod je več pesmi in veselja.

Kmalu bo zacvetela moja češnja. Joj, kako rada imam pomlad!

Maja Cipot, 4. c,
OŠ Dane Šumenjak,
Murska Sobota

Obiskali smo tovarno LIV

Bil je ponedeljek in učenci osmih razredov smo se pripeljali v šolo s kolesi, z namenom, da obiščemo delovno organizacijo Liv v Rogasovcih. Dobro razpoloženi smo se pripeljali do tovarne, kjer so nas lepo sprejeli. Najprej nas je vodil popeljal v pisarne, kjer nastajajo načrti za nove izdelke. Potem smo odšli v raču-

nalniško pisarno. Zanimanje za računalnike je bilo veliko. Po ogledu pisarn smo odšli v proizvodne prostore. Tam delajo delavci različnih poklicev. To so predvsem strugarji, orodjarji, varilci in rezkarji. Ogledali smo si različne stroje, med njimi: stikalnice, stružnice, stroje za barvanje, varilne stroje in dvigala.

Cilj naše ekskurzije je bil tudi ogled tako imenovane univerzalne stružnice, ker smo se pri pouku tehnične vzgoje učili o stružnicah. Zaradi tega je bilo zanimanje za stružnico veliko. Nato smo odšli v prostor, kjer barvajo izdelke. V zahvalo, da smo si lahko ogledali njihovo tovarno, smo delavcem podarili izdelke, ki smo jih naredili pri pouku tehnične vzgoje.

Liv je mlada delovna organizacija, v kateri je zaposlenih približno 120 delavcev. Tu izdelujejo mešalce za beton, samokolnice in druge izdelke. Delajo tudi le dele izdelkov, ki jih pošiljajo v Postojno. Delavci so nam zaupali tudi to, da niso zadovoljni s svojimi osebnimi dohodki.

Prostori in opremljenost delovne organizacije Liv so mi bili všeč, posebno še računalniška pisarna. Melita Ficko, 8. a, OŠ Grad

MOJ HRAST

Za našo hišo se razteza gozd. Ob robu gozda raste velik velik hrast, moj hrast.

Pod njim se rada igram, sedim in zidam gradove v oblakih; pod njim sem princeska, balerina ... Ta hrast ve za vse moje skrivne želje in moje največje skrivnosti. Pod njim rastejo najlepše cvetlice, na njem se zbirajo ptice.

To je moj hrast, pod katerim preživim mnogo prijetnih uric.

Barbara Perič, 3. b,
OŠ Dane Šumenjak,
Murska Sobota

TAKA JE ...

Moja mama je srednje postavne in temne polti. Najraje nosi oblečeno krilo in predpasnik. Ima zelo dobro dušo in je tista, ki me vedno razume. Vse otroke v družini ima enako rada. Opravlja vsa gospodinjstva dela in nikoli se še ni nobenemu delu uprla. Pozimi veliko plete in šiva, ko pa ima čas, mi pripoveduje o svoji mladosti.

Povedala mi je, da z njeno mamo nista imeli svojega doma. Njen starejši brat se je po končanem šolanju preselil v Maribor in tam trdo delal, dokler ni zbolel in umrl. Tudi oče ji je umrl, ko je bila stara enajst let. Tako sta z mamo ostali sami na svetu. Rodila se je v tuji hiši. Ker je tam bilo veliko otrok, sta se z mamo morali spet seliti. Živel sta v sosednji vasi. Od tu je hodila štiri leta v šolo v Bučkovce. Vsak dan je zamudila pouk, ker doma niso imeli ure in ker je bila sama doma. Njena mama je, še preden je vstalo sonce, odšla na delo k bogatim ljudem, da je zaslužila nekaj dinarjev in včasih dobila skorjo kruha za svojo hčer. Tako sta se nekaj časa preživljali, dokler se nista spet preselili. Tedaj je mama hodila v šolo k Tomažu. V šoli je bila večkrat tepena s palico, ker je zamudila. Oblečeno je imela le tisto, kar je njena mama zašila pri sveči, v šolo pa je hodila tudi bosa. Takšna je bila njena mladost. Delala je, zraven tega pa še ni nič imela. Kljub vsemu temu je bila srečna, ker ni vedela, kako so živeli drugi otroci. Srečna je bila komaj, ko se je poročila in so se ji rodili otroci.

Jana Kosi, 6. b,
OŠ Franc Belšak, Bučkovci

Strah ima velike oči

Bilo je takrat, ko smo imeli pouk popoldne. Starši so bili na Goričkem. Ko sem doma delala nalogo, se mi je za hip zazdelo, da nekdo išče po vrečkah. Najprej sem prišla v kuhinjo in prižgala luč. Tam ni bilo nikogar. Pogledala sem se v druge sobe. Nič. Tedaj pa sem na steni zagledala veliko senco. Prestrašila sem se in pomislila na dogodek, ko je nekdo nekaj iskal po vrečkah. Skrila sem se v omaro in tam trepetala. Ko so prišli starši domov, je mama odnesla mleko v kuhinjo. Hotela sem ji preprečiti vstop v kuhinjo. Toda mojega straha nisem hotela izdati. A ko sva prišli v kuhinjo, sem videla, da je bila tisto le senca velike rože. Sama sebi sem se smejala. Pa tega nisem povedala nikomur, ker me je bilo sram. Spoznala sem: »Strah ima velike oči«.

Simona Vučak, 4. b, OŠ Edvard Kardelj, Murska Sobota

Bilo je pri nas doma pred dvema tednoma. Ura je bila zjutraj ob treh. Tisto noč sem šel na stranišče mimo kuhinje. Takrat sem videl nekaj zelo strašnega pod mizo. Ogledat sem šel, kaj bi to bilo. Potem je močno zaropotalo pri vratih. Odšel sem tja in poslušal. Splet je močno zaropotalo. Vex sem trepetal. Mislim, da me bo kdo odnesel. Skril sem se v kot. Nikogar ni bilo. Šel sem pogledat, kaj je tisto pod mizo. Prižgal sem luč. Bil je samo stol. Potem sem se zasmejal. Tedaj sem ugotovil, da je strah votel, okrog pa ga nič ni.

Simon Čor, 4. b, OŠ Edvard Kardelj, Murska Sobota

MOJA SOBA

Moja soba je velika. V njej je belo pohištvo. Imamo omaro, regale in posteljo ter pisalno mizo. Na policah so zložene igrice, ki jih ni malo. Med njimi je mnogo punčk, telefon in še marsikaj. Pisalna miza ima štiri predale, kjer so moje šolske potrebščine. Na omari poleg postelje je namizna svetilka, ki jo pred spanjem ugasnem. V sobi je tudi traazistor, ki ga zelo rada poslušam. Najlepši okras moje sebe pa so cvetlice, ki jih zalivam vsake 3 dni.

Apolonija Požgaj, 3. a,
OŠ Drago Lugarovič, Gaberje

PIŠE: FRANČEK ŠTEFANEC

RIŠE: ŠTEFAN ČERVEK

»Vidiš Margita, to ti je mlin! Trdno stoji in ni se ti treba bati, da bi ga odneslo po reki ob povodnjih. Ja, naša Mura je nevarna reka,« je modroval Jakob.

»Vam je všeč moj mlin?« se je oglašil mlinar Koren, ko se je pojavil na pragu s slamo kritega in cimpranega mlina.

»Vi, potonči mlinarji ste lahko srečni. Moj mlin na Muri je pogosto v nevarnosti, da ga bo odneslo razbesnelo vodovje,« je odgovoril Strniša.

»Če sem vas prav razumel, ste tudi vi mlinar?«

»Ja, v Slovenski krajini, ali bolj natančno povedano, na reki Muri pri vasi Krog imam mlin.«

Koren mu je pomolel roko v pozdrav in povabil Strniševa v hišo, rekoč:

»Vstopite, se boste malo okrepčali. Dolga pot vas čaka!«

Koren je pokazal Jakobu notranjost mlina. Povsod je bilo polno vreč z zrnjem, mečko ali koruzno moko. Mlela sta dva starinska kamna. Jakobu je bil mlin všeč.

»Hišo in mlin bi moral obnoviti, a se mi to ne splača več. Vse skupaj bom prodal ... Z družino se bom preselil v Gornjo Avstrijo. Po tamkajšnjih sorodnikih sem podedoval lepo premoženje,« je ob razkrovanju dodal gospodar.

Teta Katika mi je pripovedovala zgodbo o Strniševih z veliko gorečnostjo in z bolečino v srcu. V meni je imela zvestega poslušalca. Ko sem bil še majhen, sem ji bil vedno za petami in jo spraševal vse mogoče. Prešibak sem še bil za kakšno omembo vredno delo. Skoraj povsem sem pozna-

Sedela je, naslonjena ob deblo stare jelše, in njen onemel pogled je bil usmerjen čez jezerce, polno lokvanjev ...

bil na domače. Vzljubil sem teto kot lastno mater. Ob pripovedi o Gabiki so se ji vedno orosile oči.

Ko so se Strniševi vrnili z romanja domov v Krog, so Gabiki moči povsem opešale. Predvidevanja stare Gombočke so se začela uresničevati. Gabika je vse pogostejše posedala na obrežju Mure. Zrla je po reki navzgor in občudovala večerno zarjo, ki je odsevala v valovih.

»Betežna sem, mati. Angeli me kličejo k sebi v nebesa. Ob večerih vidavam v reki vedno lepšo zarjo, ki me vabi v svoj objem ...« je pripovedovala z otožno gorečnostjo.

»Ne žalujte za menoj, mati. Molila bom za vas in očeta na onem svetu ...« so bile njene poslednje besede, ki jih je povedala staršem in potem je nekega večera ni bilo več domov.

Vaščani so jo iskali ob temnih rokavih Mure. Stari Kerčmar, kmet iz Kroga, jo je našel. Sedela je naslonjena ob deblo stare jelše in njen onemel pogled je bil usmerjen čez jezerce, polno lokvanjev, tja proti zahodu.

Starša sta edinko zelo pogrešala. Da bi vsaj malo zapolnila praznino, ki je nastala s smrtjo Gabike, sta vzela k sebi mlado sorodnico Katiko.

Spomladi 1898. je Mura s svojimi razbesnelimi valovi prestopila bregove. Vzdožle reke so nastale strašne poplave. Ogromne železne verige, ki so držale čolne, na katerih so stali leseni mlini na Muri, so ječale.

Strnišev mlin ni vzdržal. Deroče vodovje je prišlo s seboj deblo, ki so udarjala ob čolna, in mlin je potonil.

Kalna voda se je razlila daleč po Prekmurju in Murskem polju in je opustošila domačije. Kmetje so z največjimi napori reševali živino. Mnogo svinj in drugih živali je odnesla voda. Cimprane hiše in hlevi so bili poškodovani.

Obupano ljudstvo je popravljalo hleve, mlina in domovanja. Za Strniševim mlinom skorajda ni bilo več sledu.

»Kaj sva storila, da naju je bog tako kaznoval?« sta moletovala Strniševa v napol podrti hiši. Mlin jima je dal deset let delo in zmlatega zrnja. Za silo se je dalo živeti. Zdaj je bilo vsega konec. Iz brezupnega stanja ju je rešila misel na Korenov mlin pri Sveti Trojici.

Pri Stricu Tirzaku so včasih kuhali večerjo v krušni peči. Iz črnih lončenih in z žico povezanih ali železnih loncev je prijetno dišalo po mlečni ka-

ši, ali pa neprijetno zaudarjalo zaradi kuhanja zelnja za svinje. V peči se je pri stricu kuhalo predvsem takrat, ko so pripravljali peč za peko kruha.

Z dolgo grebljico je teta Katika popravljala bujno gorečo dračje v peči. Sedel sem ob njej na stolčku in zrl v živahno švigajočo plamen. Medtem je testo kipel v slamatih košarah, teta pa je vmes našla čas za mene in nadaljevala s pripovedjo o Strniševih, o svojih nekdanih krušnih starših.

Strniševa sta napravila s Korenom ugodno kupčijo. V Krogu sta prodala imetje, nekaj denarja pa sta privarčevala in mlin na Ročici pri Sveti Trojici je bil njun.

V Krogu sta naložila na lesen vprežni voz staro skrinjo. Vsa je bila ozaljšana z okrasnimi vreznami, namenjena pa hrambi oblačil, večinoma narejenih iz domačega lanenega platna. Vzela sta posteljnino, glinasto posodo in drugo ropotijo, ki je bila nujno potrebna za gospodinjstvo. Vpregla sta kravi, ki ju nista prodala, in na voz sta posadila še mlado posvojenko Katiko.

Slovo od Kroga je bilo težko. Voz je krenil po kolovozu skozi razvlečeno vas. Ob nizkih, s slamo kritih kajžah se je tu in tam pokazal sorodnik ali sovaščan in eden je Strniševim spregovoril:

»No, pa srečno! Obiščite nas kaj, da bomo vedeli, kako se imate. Tam pri Sv. Trojici ni Mure in vam bo morda lažje kot je za mlinarje tukaj ...«

Strnišu ni bilo tako hudo oditi na Štajer, saj je bil doma z desnega brega Mure. Žena Margita in mala Katika pa sta se težko ločili od rojstne vasi. Že dneve pred odhodom so bile v njunih očeh solze, najteže pa je bilo ko so jima sovaščanke segale v roke in se z objemi poslavljale. In stara vsevedna Gombočka, ki so se je v Krogu mnogi bali, a jo vendar vsi spraševali za nasvete, je pred odhodom prišepnila Margiti:

»Čudne slutnje me spreletavajo, Margita ... Pazi nase in na Katiko ... In za Jakobu skrb. Črni oblaki se bodo zgrnili nad vami na Štajerju. Zupaj v Boga, Margita, in mogoče vam bo pomagala sveta Trojica, v katere naročje se odpravljate.«

Iz Kroga je vodila pot Strniševa skozi goščave po blatnem kolovozu proti brodu na Muri. Posledice minule povodnji so bile vidne povsod. Zaudarjalo je po poginuli živini, ki se je zagostila med grmovjem murskih rokavov in voz je stežka ril po globokih in razmočenih kolnikih. Ponekod so se morali zaustaviti, da so za silo popravili mostiče čez vodo, ki je ustvarila jezerca povsod naokoli.

Broj je počasi drsel čez Muro s štajerske strani. Stari brdar iz Kroga je previdno vodil plovilo na prekmurski breg. S Štajerja je s brodom pripeljal ciganski voz, v katerega je bilo vpreženo seštrano kljuse, shirana žival, ki so ji rebra vidno izstopala iz suhljatega živala.)

»Gospod, vi se selite iz Prekmurja? Ne bojte žalostni, ges van bon za slovo zaigral na violino!« je pozdravil Strnišo Cigan, ki se je pripeljal z brodom s številno družino čez Muro. In ko sta kravi počasi in strahoma zapeljali voz na brod, je brkati stari Cigan žalostno zaigral na violino.

Bilo je zgodnje popoldne, ko so se z brodom prepejali čez Muro in pozno ponoči sta utrjeni kravi privlekli škripajoči voz po Krančevem bregu navzdol — proti bodočemu domu.

Ko se je poletje prevesilo v drugo polovico 1899. leta, je bilo pri Trojici precej močnih nalivov. Mlinarji na Ročici so bili zadovoljni, saj je bilo dovolj vode, da so lahko mleli noč in dan. Čeprav je dobil Korenov mlin novega lastnika, so kmetje pridno dovažali zrnje v mletje.

Jakob Strniša je hitro odnašal težke vreče žita s kmečkih voz v mlin in iz njega odnašal moko. Mlel je za bogate in revne. Za tiste, ki so privražali zvrhane vozove zrnja z močnimi konji, in za one, ki so ročno pripeljali na kankulah manjšo vrečo žita, zmlačenega iz klasja, nabranega na velikih gospodarstvih njivah po pospravljeni žetvi.

Strniševi so spoznavali nove sosede in oni njih. Spoštovali so se med seboj in skupno prenašali bremena napornega dela na polju in v mlinu.

Tisto pozno poletje se je nad Trojico utrgal oblak in Ročica je prestopila bregove. Kalna voda je ob povodnji drvela čez Strniševe njive in odnašala pridelek. V nevarnosti je bil tudi mlin. Voda je zalila njegov spodnji del. Zrnje in moko so mlinarjevi še pravočasno znosili na podstrežje in v višje ležeči stanovanjski del poslopja.

Ko se je voda umaknila, je ostalo v mlinu in okoli njega leplivo rumenkasto blato in precej dela je bilo z njegovo odstranitvijo.

Jakob se je napotil v trojiški samostan in je plačal mašo, da bi ga Bog uslišal in ne bi več pošiljal nevarnih povodnji. Voda mu je skoraj povsem uničila pridelek na njivah ob Ročici. Hiša je bila cimprana in njeni zidovi po povodnji razmočeni, razpadajoči, potrebni popravila. Pa še pogled na slamatno streho, ki jo je veter razčesal, da je slama štrlela na vse strani in je streha kazala rebra, je bil obupen.

Zaradi povodnji je moletoval tudi Zetec, ki je imel mlin nekoliko nižje od Strniševga. Povodenj mu je predrila vodno zajetje. Zelenikov mlin v Verjanah, katerega lastnik je postal leta 1890 Jožef Tonitz, pa je bil še bolj prizadet. Voda je dokončno spodkopala že prej načeto steno v mlinu in zrušila se je v podivjalo vodo.

»Strugo Ročice bi morali regulirati. Preveč ovinkasto teče in zato pogosto poplavlja ...« so gruntali mlinarji in kot v en glas ugotavljali:

»Toda kdo nam bo dal za to denar? Nihče ne regulira niti še nevarnejši in večjih voda!«

(nadaljevanje prihodnjic)

AKTUALNO V TELESNI KULTURI

Vedno manj društev Partizan

V Murski Soboti je bil regijski posvet, ki ga je s predstavniki društev za športno rekreacijo in ZTKO Pomurja sklical Partizan Slovenije. Na posvetu, — na njem so bili predstavniki vseh pomurskih ZTKO in nekaj predstavnikov društev so obravnavali programe dela, kadre, šolanje, objekte in financiranje. Zanimiv program dejavnosti je prikazal predstavnik športnega društva s Tišine, trenutno najbolj delovnega na našem območju. Na posvetu so ugotovili, da upada število društev Partizan, medtem ko nastajajo športna društva, še posebno v soboški in lendavski občini. Največ društev Partizan pa so ohranili v radgonski in ljutomerski občini. Osnovni problem delovanja društev je financiranje, saj ni mogoče uveljavljati načela plačevanja storitev — najemnine objektov, prispevkov za vaditelje in članarina, tega pa naj bi bilo v športni rekreaciji čedalje več. Za vseslovensko akcijo Razgibajmo življenje so menili, da sicer ne prinaša kaj novega, je pa vendarle načrtovana. Zmanjkuje pa sredstev za načrtno delo v medijih obveščanja, vseeno pa redno izhajajo propagandni materiali — strokovne knjižice, plakati, priponke itn. Ugotovljeno je tudi bilo, da je v večjem delu Pomurja razvita športna rekreacija, manj pa je tipičnega vrhunskega športa. Zato si telesnokulturni delavci še nadalje obetajo povečanje udeležencev v športni dejavnosti. Boljše rezultate bi lahko dosegli pri uvajanju športnih značk, če bi bilo urejeno sodelovanje med izobraževanjem in telesno kulturo, saj amaterski telesnokulturni delavci ne morejo posegati v proces izobraževanja. Kadrov za športnorekreativne dejavnosti še vedno primanjkuje, ti pa se raje odločajo za delo v klubih s tekmovalno dejavnostjo. Poudarili so, da bi moral zaživeti regijski center za vzgojo kadrov, saj je šolanje v drugih centrih predolgo in zahteva veliko finančnih sredstev. Rešiti bi morali tudi nagajevanje kadrov v športni rekreaciji. To vprašanje je zapostavljeno v primerjavi s telesnokulturnimi delavci v tekmovalnem športu. Posvet so ocenili kot koristen, saj je v republiki premalo povezave na tem področju in je izmenjava mnenj dobrodošla oblika dela.

Ludvik Zelko

NAMIZNI TENIS

SLABE UVRSTITVE

V Ljubljani je bilo državno mladinsko prvenstvo v namiznem tenisu za posameznike in dvojice. Sodelovali so tudi trije pomurski igralci: Rihtarič, Ori in Kus, ki pa se niso izkazali, saj je bilo to prvenstvo po rezultatih eno najslabših v zadnjih desetih letih. Pri posameznikih je Rihtarič, eden izmed nosilcev skupin, izpadel že v drugem kolu in zasedel 21. mesto. Tudi Ori je izpadel v drugem kolu in zasedel 23. mesto. Najboljši vtis je napravil Kus, ki je kot novinec zasedel 27. mesto. Edino solidno uvrstitev sta dosegla Ori — Rihtarič v dvojicah, saj sta se uvrstila med osmerice. V mešanih dvojicah je Ori skupaj s Karničnikovo (Petovica) pristal med šestnajsterico.

M. U.

ODBOJKA

Mednarodni turnir v Murski Soboti

Odbojarska zveza Slovenije organizira skupaj s Pomursko odbojarsko zvezo v nedeljo, 23. aprila 1989, v Murski Soboti mednarodni odbojarski turnir mladinskih reprezentanc Avstrije, Zlatogerskega iz Madžarske, Slovenije in Pomurja. Turnir se bo začel ob 10. uri v novi športni dvorani Osnovne šole Edvarda Kardelja. Ljubiteljem odbojke se obeta zanimiv športni dogodek, ki ga ne bi kazalo zamuditi.

ROKOMET

Zmagi Radgone in Kroga

V slovenski moški in ženski rokometni ligi je bilo odigrano 17. kolo. Oba pomurska ligaša sta ostala brez točke. Rokometaši Bakovec so gostovali pri drugouvrščenem Šostanju in izgubili tekmo z 22:31. Strelci: Kozel 6, Lovenjak 4, Antolin 3, Smodiš, Lebar, Zelodec in Horvat po 2 ter Katona 1. V naslednjem kolu igrajo Bakovci doma s Prulami. Rokometašice Polane pa so v Murski Soboti gostile ekipo Ferrotehne iz Izole in tesno s 26:27 izgubile, čeprav so večji del tekme vodile. Strelke: S. Hožjanova 13, Laslova 6, Vugrinčeva 5 in Serneko 2. V naslednjem kolu igra Polana v Ljubljani z Olimpijo.

V tekmovalni drugi republiške moške rokometne lige je Radgona premagala Veliko Nedeljo s 25:17. Najboljši strelci: Čajnikar 9, Merčnik 4 ter Benko in Grah po 3. Rokometaši Kroga so premagali Šempeter s 17:16. Najboljši strelci: Meolic 7, Marič 3 in Varga 2.

— KARATE —

BALEKOVA PETA

V Zagrebu je bilo državno prvenstvo za članice v karateju. Udeležila se ga je tudi članica KK Štefan Kovač Beltinci, Melita Balek, in zasedla peto mesto. Balekova je zaradi poškodbe izpadla pred vstopom v finale.

V Murski Soboti pa je bilo regijsko prvenstvo za pionirje v katah. Sodelovalo je 46 tekmovalcev iz 7 klubov. Pri mlajših pionirjih je Zrim iz Beltincev zasedel peto mesto, pri starejših pa je zmagal Ivanov iz Murske Sobotice. V konkurenci starejših pionirk je bila Ivanova druga. Bočkajeva tretja (obe MS). Podleskova (Beltinci) četrta in Zagarjeva (MS) peta.

R. Horvat

Karate dobiva tudi v Pomurju vedno večjo veljavo.

Foto: N. Juhnov

OB 10-LETNICI SK GORNJA RADGONA

»ZLATA SMUČKA«
MATEJI SVET

Smučarski klub Gornja Radgona letos praznuje 10-letnico uspešnega delovanja. Klub je bil ustanovljen leta 1979, čeprav so se s smučarji v mestecu ob avstrijski meji ukvarjali že veliko prej. Organizirana smučarska dejavnost se je začela leta 1965, ko je prišel za ravnatelja na radgonsko osnovno šolo Milan Nekrep, izprašani učitelj smučanja. Skupaj s takratnim predsednikom radgonskega Partizana sta v Elanovi tovarni kupila nekaj parov smuči in v januarju 1966. leta so organizirali prvi smučarski tečaj na Pohorju, ki se ga je udeležilo 30 mladih. Tečaj je vodil Milan Nekrep, pomagata pa sta mu Brane Klun in Viktor Pelc. Med tečajniki so bili kasnejši odlični smučarji in vaditelji: Marjan Neuvirt, Andrej Frangež, Boris Pučko in Vito Ravnikar. Od ustanovitve pa do danes je SK Gornja Radgona organiziral vrsto tečajev, na katerih so si mladi pridobili osnovne veščine smučanja. Prvi predsednik je bil Živko Tuta. Klub se je uveljavil tudi kot organizator smučarskih prireditev, sejma zimskošportne opreme in vsakoletnega smučarskega plesa, ki je postal privlačna športno-zabavna prireditev, saj na njej sodelujejo najboljši jugoslovanski alpski smučarji in smučarke skupaj s trenerji in funkcionarji.

Ob letošnjem praznovanju 10-letnice Smučarskega kluba Gornja Radgona bodo pripravili 10. jubilejni smučarski ples, ki bo v petek, 21. aprila 1989, ob 20. uri v hotelu Radin v Radencih. Organizatorja prireditve sta Sportske novosti Zagreb in SK Gornja Radgona, na njej pa bodo najboljšemu alpskemu smučarju oziroma smučarki podelili »zlato smučko.« Ta lovorika bo tretjič pripadla svetovni prvakinja v slalomu iz Vaila Mateji Svet, članici SK Novinar iz Ljubljane.

F. Maučec

ODBOJKA

Poraz v Topolšici

V predzadnjem kolu tekmovalneja v prvi republiški moški odbojarski ligi je Topolšica premagala Agroplod Ljutomer s 3:1. Zaradi mednarodnega odbojarskega turnirja v Murski Soboti, kjer sodeluje tudi reprezentanca Pomurja, bodo Ljutomerčani odigrali tekmo zadnjega kola z mariborskimi Stavbarjem v sredo, 26. tega meseca.

KEGLJANJE

Sobočani sedmi

V Ankaranu je bilo republiško prvenstvo v kegljanju za slepe in slabovidne. Udeležila se ga je tudi ekipa Murske Sobotice (Potočnik, Maučec, Korošak) in med enajstimi zasedla sedmo mesto.

T. K.

KOŠARKA

SOBOČANI
ZMAGOVALCI

V tekmovalni za pokal Šumi sodelujejo tri košarkarske ekipe mlajših pionirjev. Rezultati — Lendava:OŠ I MS 4:74, OŠ IMS:Radenci 49:19, Radenci:Lendava 52:18, OŠ I MS:Lendava 95:14, Lendava:Radenci 21:27 in Radenci:OŠ I MS 33:59. Vrstni red: 1. OŠ I Murska Sobotica 8, 2. OŠ Radenci 6, 3. OŠ D. Lugariča Lendava 4 točke. Najboljši strelci: Zobarč 96, Donko 41 in Serec 33 (vsi MS).

TIŠINA

SPOMLADANSKI KROS

Športno društvo Tišina organizira pod pokroviteljstvom ZTKO Murska Sobotica v petek, 21. aprila 1989, ob 14. uri pri drevesnici na Tišini pomursko tekmovalje v krosu. Tekmovalci bodo po kategorijah: mlajši pionirji in pionirke, starejši pionirji in pionirke, mlajši mladinci in mladinke, starejši mladinci in mladinke, člani in članice.

HOKEJ NA TRAVI

Prvi turnir SRS

V Murski Soboti je bil prvi spomladanski turnir v hokeju na travi za prvenstvo Slovenije. Rezultati — ABC Pomurka:Gornja Radgona 10:0, ABC Pomurka:Lipovci 2:1 in Lipovci:Gornja Radgona 6:1.

KAJAKASTVO

DVE DRUGI MESTI

Na reki Idrijci je bilo tekmovalje kajakastev in kanuistov v spustu. Sodelovali so tudi tekmovalci Kroga in dosegli lepe uvrstitve. Pri članih C-2 sta Veres — Marič zasedla drugo mesto. Pri mladincih je bil v K-1 Simon Kovačič drugi, Roman pa peti.

SAH

Aprilski turnir
Hariju

ŠD Radenska Pomurje iz Murske Sobotice je pripravilo hitropotezni turnir za april. Med 12 šahisti je zmagal Danilo Hari z 9,5 točke pred Kovačem, 9. Logarjem, 8. Režonjo, 7. in Benkom, 6,5 točke.

STRELSTVO

Tišinčani prvi

V Ljubljani je bilo super finale zmagovalcev drugih strelskih lig Slovenije. Sodelovala je tudi ekipa Tišine in s 1465 krogi zasedla prvo mesto. Med posamezniki je bil Pertoci s 375 krogi drugi, Štefanec pa s 373 krogi tretji.

Zmagali strelci
Elrada

Na strelišču v Murski Soboti je bilo kvalifikacijsko tekmovalje za vstop v drugo republiško strelsko ligo. Sodelovale so štiri ekipe. Zmagala je SD Elrad Gornja Radgona s 1408 krogi (Sveteč 353), Vučko 349, Slanič 358, Hlade 348) pred SD Graficar Murska Sobotica, 1407 (Majc 342, Benko 360, Lebar 345, Zrim 360), SD ABC Pomurka M1, 1386 (Trplan 357, Škedelj 345, T. Ščančar 335, F. Ščančar 349) in SD Štefan Kovač Turnišče, 1358 (Krogov J. Maučec 325, A. Maučec 349, Drašković 360, Žalik 324). Zmagovalna ekipa Elrada bo sodelovala na sklepni republiški kvalifikaciji.

PRL-moški

Rezultati — 8. kolo
Bakovci : Videm 30:21
Razkrižje : Krog 29:39
Polet : Bistrica 14:13
Mladinec : Polana 25:15

PNL

Rezultati — 14. kolo
Cankova : Turnišče 3:2
Tišina : Mladost 0:0
Renkovič : Črenšovci 1:2
Dobrovnik : Lipa 1:1
Polana : Bakovci 4:3
Beltinka : Dokležovje 2:2

I. MNL MS

Rezultati — 14. kolo
Šalovci : Rogašovci 1:3
Ižakovič : Bratonce 2:3
Radgona : Tromejnik 3:4
Čarda : Rakičan 0:0
Gančani : Tešanovci 4:3
Puconci : Ljutomer 1:2

II. MNL MS

Rezultati — 12. kolo
Križevci : Hodoš 0:3
Apač : Serdica 5:6
Pušča : 11 plavih 1:1
Grad : Prosenjak 0:0
Vrelec prost

I. ONL Lendava

Rezultati — 11. kolo
Petišovci : Odranci 0:2
Hotiza : Nafta B 1:0
Bistrica : Lakoš 2:0
Panonija : Nedelica 0:1
Mostje : Kobilje 0:0

II. ONL Lendava

Rezultati — 12. kolo
Žitkovci : Olimpija 1:0
Zvezda : Graničar 0:5
Kapca prosta

V SOBOTO TEKAŠKI MARATON TREH SRC V RADENCIH

Poleg teka tudi hoja, mali maraton za prvenstvo SRS

V soboto, 22. aprila 1989, ob 14. uri bo v Radencih 9. tradicionalni tekaški Maraton treh src, ki ga pod pokroviteljstvom Radenske pripravljata turistično društvo in društvo Partizan. Gre za množično športnorekreativno prireditev, ki vsako leto privablja nove udeležence od blizu in daleč. Na svoj račun bodo lahko prišli mladi in starejši, saj bodo na prireditvi številni teki: mara-

ton — 42 km, mali maraton — 21 km, ki bo štel za prvenstvo Slovenije, trimski tek — 10 km, maraton cicibanov — 500 m in pionirjev — 800 m. Poleg tega pa so tokrat prvič uvedli tudi hojo Radenci — Kapela — 6 km.

V soboto bo v Radencih pravi maratonski praznik, saj bo program trajal ves dan, od 9. do 19. ure. Priročišče dogodka bo pred hotelom Radin, kjer bo štart in cilj tekaškega maratona ter kulturno-zabavni program. Sodelovali bodo Moped show, mažoretki Mure, folklorni skupini s Kapela in Beltinec in Rašica z modno revijo športne konfekcije. Poleg tega bo tudi sejem domače obrti in gostinske storitve. Organizatorji tekaškega maratona pričakujejo, da se ga bo ob lepem vremenu udeležilo rekordno število udeležencev. Pričakujejo pa tudi večje število obiskovalcev. V soboto torej na svidenje v Radencih!

F. Maučec

KOLESTARSTVO

Ob slabem vremenu
54 tekmovalcev

Kolesarski klub Tropovci, ki deluje v okviru ŠD Tišina, je pripravil prvenstvo severovzhodne Slovenije za pionirje in republiško prvenstvo za rekreativce v ciklokrosu. Žal je slabo vreme vzrok, da se je tekmovalna udeležila le 54 kolesarjev iz severovzhodne Slovenije in vojaki iz Ajdovščine. Kljub temu pa je tekmovalje lepo uspelo.

Pri mlajših pionirjih je zmagal Prujčan Kerner, Vogrinčič iz Tropovca je bil drugi. Pri starejših pionirjih je bil najboljši Čajič s Ptuja, Tormar iz Tropovca pa je zasedel tretje mesto. Pri rekreativcih do 20 let je zmagal Jauk iz VP Ajdovščina, Šoš (Pomurje) je bil drugi. V kategoriji do 30 let je bil najboljši Zrinski iz VP Ajdovščina, domačin Omar pa je zasedel tretje mesto. V kategoriji nad 30 let je zmagal Koudila iz Čemelavec pred Cipotom (Pomurje).

MURA, NAFTA IN VERŽEJ ZMAGALI

V sedemnajstem kolu tekmovalja v slovenski nogometni ligi je soboška Mura gostila ljubljansko Svobodo in zmagala s 3:1. Gole za Muro so dosegli: Jančar, K. Cener in A. Baranja. Mura je z 22 točkami na drugem mestu s enakim številom točk kot Ljubljana. V naslednjem kolu pa igra v Rušah s Pohorjem.

V tekmovalni drugi republiške lige vzohod je Nafta iz Lendave premagala vodečega Steklarja iz Rogaške Slatine s 3:0. Strelci za Nafto: Požgal, David in Erceg. Veržej pa je premagal Partizan iz Slovenj Gradca s 4:1. Strelci za Veržej: Puklavac 2 ter Vaupotič in Legen po enega. Nafta je s 14 točkami na sedmem, Veržej pa z 10 točkami na desetem mestu lestvice.

MOTOKROS NA JANŽEVEM VRHU

Dirke za republiško
in državno prvenstvo

Mototouring klub Radenci bo v nedeljo, 23. aprila 1989, organizator motokrosa dirke za državno prvenstvo v razredu do 80 ccm in za republiško prvenstvo v razredu do 125 ccm. Sodelovalo bo okrog 70 tekmovalcev, na sporedu pa bo pet startov. Med njimi bo štartalo tudi pet domačih tekmovalcev, članov Mototouring kluba Radenci. V razredu do 125 ccm bosta tekmovala Tomislav Ferš in Denis Kranjc, v razredu do 80 ccm pa Sašo Valpotič, Denis Zelko in Rojko Gregor. Organizatorji so se dobro pripravili na prvo letošnje prireditve na Janževem Vrh in opravili tudi nekatera dela na progi. V nedeljo popoldne se torej ljubiteljem motokrosa obeta zanimiva tekma.

F. M.

JUDO

PET POMURCEV NA DRŽAVNO
PRVENSTVO

V Celju je bilo republiško pionirsko prvenstvo v judu. Sodelovalo je 188 tekmovalcev iz 29 slovenskih ekip, med njimi so bili tudi pomurski tekmovalci in dosegli nekaj odličnih uvrstitev, saj se jih je kar pet uvrstilo na državno prvenstvo, ki bo v Trebinju. To so: Erniša (do 28 kg), Pavlič (do 42 kg), Cikajlo (do 50 kg), Mazouzi (do 55 kg), vsi iz Murske Sobotice, ter Breznik (do 59 kg) iz Lendave.

Pomurski tekmovalci so dosegli naslednje uvrstitve: do 28 kg: Erniša drugo, Hašaj tretje mesto; do 31 kg: Čuk tretje, L. Cikajlo sedmo mesto; do 38 kg: Lazar, Horvat, Vehab 7. do 9. mesto; do 42 kg: Pavlič 3. mesto; do 46 kg: Kuplen 7., Djurov 9. mesto; do 50 kg: I. Cikajlo 2., Glazar 7. mesto; do 55 kg: Mazouzi 3., Šeruga 5. mesto; do 60 kg: Kerec 7. mesto. Mladinci do 59 kg: Breznik 2., Brozovič 9. mesto; do 64 kg: Štolt 9. mesto in do 78 kg: Kos 9. mesto.

T. Kos

ROKOBORBA

Bačič drugi
v Avstriji

V Walsu v Avstriji je bilo mednarodno tekmovalje v rokoborbi. Med 70 tekmovalci iz 6 držav sta sodelovala tudi Rade Bačič in Gorazd Tribnik iz Murske Sobotice in se lepo odrezala. Bačič je v kat. do 74 kg zasedel drugo, Tribnik pa v kat. do 54 kg peto mesto. Bačič je ostal v Avstriji na pripravah, soboški in avstrijski rokoborbi namreč že nekaj časa dobro sodelujejo.

L. Z.

ROKOMET

Radgončanke
prve

V Radgoni je bilo pomursko prvenstvo v rokometu za pionirke. Med štirimi občinskimi prvaki je bila najuspešnejša ekipa Radgone, ki je premagala vse tekmece in postala prvak s 6 točkami pred Bakovci, 4. Veliko Polano, 2. in Razkrižjem, brez točke. Rezultati — Bakovci:Razkrižje 12:8, Bakovci:V. Polana 13:12, Bakovci:Radgona 1:8, Radgona:Razkrižje 14:2, Radgona:V. Polana 9:7 in V. Polana:Razkrižje 19:9.

DA BO ČLOVEK NA CESTI ZARES ČLOVEK

Skupaj lahko naredimo vse. Vse, kar je potrebno, da bo na naših cestah vsak dan in vsako leto manj prometnih nezgod. Nalog res ni malo in zato potrebujemo predvsem več medsebojnega sodelovanja in razumevanja. Več strpnosti, skratka več prometne kulture. Naredimo nekaj zase in bomo z gled drugim, da bo človek na cesti zares človek. To je moto vseslovenske preventivne akcije za minus 10 odstotkov izboljšanja prometne varnosti, ki sta ju v lanskem letu zastavila Republiški svet za vzgojo in preventivo v cestnem prometu in Republiški sekretariat za notranje zadeve, podprl pa Republiški izvršni svet. V akcijo so se vključile tudi vse štiri pomurske občine, seveda ene bolj, druge manj uspešno. In kaj je bilo doslej storjeno v okviru akcije v posameznih pomurskih občinah? Odgovore smo iskali pri nekaterih članih organizacijskega, akcijskega in koordinacijskega odbora.

V radgonski občini so se že v mesecu decembru lanskega leta na izvršnem svetu dogovorili o poteku akcije, s tem, da je vloga akcijskega odbora prevzel svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Sprejete usmeritve so posredovali 21 dejavnikom v občini, za katere so menili, da bi se zaradi svoje dejavnosti morali vključiti v akcijo, hkrati pa zahtevali, da pripravijo lastne programe aktivnosti. Žal je do nedavnega posredovalo svoje programe izvršnemu svetu le pet dejavnikov: Delavska univerza, VVO, PM in Avtoradgona — tozdr Transport. O prometni varnosti je v decembru razpravljala tudi OK SZDL Gornja Radgona in prav tako sprejela nekatere usmeritve za izboljšanje stanja prometne varnosti v občini. O poteku akcije je na zadnji seji razpravljala izvršni svet in ugotovila, da kljub nekaterim aktivnostim akcija ni stekla tako, kot so prvotno načrtovali, zato so imenovali poseben organizacijski odbor, ki ga vodi predsednik skupščine občine. Ker se v vseh okoljih odgovorni niso vključili v akcijo, bodo le-te ponovno opozorili, da se odgovorno vključijo v akcijo, nam je povedal načelnik oddelka za notranje zadeve pri skupščini občine Gornja Radgona **Janko Kralj**, hkrati pa dodal, da pa poleg sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu na tem področju uspešno delajo šole, vrtci in nekatere delovne organizacije.

V soboški občini so lanskega decembra imenovali organizacijski in akcijski odbor, izdelali

usmeritve akcije za 10-odstotno izboljšanje prometne varnosti ter z njimi seznanili vse odgovorne dejavnike. Žal pa se je s svojimi programi vključila v akcijo le nekaj več kot polovica subjektov.

Res pa je tudi, da nekateri dejavniki aktivno sodelujejo v preventivni prometni akciji, kot kaže, pa nimajo časa, da bi o svojih aktivnostih seznanili nosilce akcije. Akcija v soboški občini je torej stekla, s tem da se vsi odgovorni dejavniki še niso vključili.

Po besedah načelnika oddelka za notranje zadeve pri skupščini občine Murska Sobota **Edvarda Mlinariča** pa je vprašljiva uresničitev nekaterih aktivnosti pri izboljšanju prometne varnosti, ker zahtevajo dodatna sredstva. To tembolj, ker se samoupravne interesne skupnosti za ceste niso vključile v akcijo za minus 10 odstotkov za izboljšanje prometne varnosti. Obstaja tudi bojazen, da lahko samo ena večja prometna nezgoda izniči uspeh te preventivne prometne akcije. Sicer pa bodo v soboški občini v kratkem sklicali sejo organizacijskega odbora, analizirali potek akcije ter sprejeli nadaljnje usmeritve. Razveseljiva je tudi ugotovitev, da se je samoiniciativno vključilo v preventivno prometno akcijo Turistično društvo Murska Sobota in pokazalo veliko zanimanja, da se izboljša prometna varnost ne samo v mestu, temveč širše.

V ljutomerski občini so prav tako pravočasno imenovali orga-

PROMETNA AKCIJA — 10 %

nizacijski in akcijski odbor, ki sta izdelala programske usmeritve in z njimi seznanila vse subjekte v občini, ki s svojim delovanjem lahko vplivajo na boljšo prometno varnost. Večina jih je izdelala lastne programe aktivnosti. Bilo je že tudi nekaj konkretnih aktivnosti. Tako so se predvsem angažirali svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, šole, vrtci, ZSAM, nekat-

re delovne organizacije in krajevna skupnost Ljutomer, Zveza šoferjev in avtomobanikov je organizirala predavanja za vse voznike o prometni vzgoji. Občinsko tekmovanje Kaj več o prometu je pokazalo, da šole precej storijo za prometno vzgojo, saj so bili rezultati tekmovanja zelo solidni. V ljutomerski občini pa so stekle še nekatere druge aktivnosti. Žal pa je tudi v tej občini nekaj takih, ki se doslej niso zmenili za preventivno prometno akcijo, da bi prispevali svoj delež k izboljšanju stanja. Po mnenju predsednika sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri skupščini občine Ljutomer **Zvonka Stefanec**, pa verjetno akcije ne bo mogoče v celoti uresničiti, kot je bila zastavljena, ker zanjo ne bo dovolj denarja.

V lendavski občini niso posebej imenovali organizacijskega in akcijskega odbora za izvedbo prometne akcije minus 10 odst-

tkov za izboljšanje prometne varnosti, temveč so imenovali le koordinacijski odbor. Ta je izdelal programske usmeritve akcije, ki jih je potrdil izvršni svet, z njimi pa so seznanili vse odgovorne dejavnike v občini. Večina načrtovanih subjektov se je vključila v akcijo in svoje programe tudi izdelale in z njimi seznanila izvršni svet. Nekateri pa so se vključili v akcijo, četudi s programom niso seznanili nosilcev in koordinatorske akcije. Največ so naredile osnovne šole, ki so izvedle predavanja o prometni vzgoji ob pomoči delavcev milice. Da so učenci dobro seznanjeni s prometno problematiko, je dokaz tudi nedavno tekmovanje Kaj več o prometu, kjer so pokazali, da dobro poznajo cestnoprometne predpise. Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu in AMD Lendava sta tudi organizirala predavanje o cestnoprometnih predpisih za tiste učence, ki želijo opravljati izpit za voznika kolesa z motorjem. Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pa je v februarju tudi skupaj s sekretariatom za ljudsko obrambo občine organiziral v sedmih krajevnih centrih predavanja o prometni problematiki, pravi tajnik sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu skupščine občine Lendava **Anton Sep**.

Akcija za 10 odstotno izboljšanje prometne varnosti je v vseh štirih pomurskih občinah bila pravočasno načrtovana in stekla, s tem da se vanjo še niso vključili vsi dejavniki. Naša dolžnost je, da se v akcijo vključimo vsi in vsak po svojih zmoglostih prispevamo k njenemu uspehu in uresničimo geslo akcije **DA BO ČLOVEK NA CESTI ZARES ČLOVEK**.

Feri Maučec

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI

OTROK PODLEGEL POŠKODBAM

Pomladni čas privablja na ceste čedalje več otrok, zato je prometna varnost le-teh ogrožena. Takšnim prometnim razmeram bi se moral prilagoditi sleherni voznik motornega vozila, pa tudi pešci morajo bolj paziti, kako se obnašajo na cesti. Podatki kažejo, da je v zadnjem času čedalje več otrok udeleženi v prometnih nesrečah, tudi v tistih najhujših.

VOZIL SE JE BREZ DOVOLJENJA

12. aprila se je Feliks Pajek s Cvena peljal na neregistriranem motornem kolesu in brez dovoljenja po lokalni cesti Mota—Stročja vas. V Pristavi ga je zaradi neizkušenosti in domnevne vinjenosti zaneslo na levi vozni pas, kjer je trčil v osebni avtomobil, ki ga je vozil Janez Stanjko iz Pristave. Pajek je dobil lažje poškodbe.

NEPRAVILNO NA CESTO

12. aprila se je zgodila prometna nezgoda pri Nemčavcih. Voznik osebnega avtomobila Alojz Drvarič iz M. Sobote se je vključeval v promet iz parkirnega prostora pri gostilni Baranja. Pri tem je zapeljal na levi vozni pas, po katerem se je pripeljal voznik osebnega avtomobila Stanko Lavrenčec iz Lendave. Pri trčenju je nastala škoda za okoli 50 milijonov dinarjev. Na srečo ni bilo telesnih poškodb. Drvarič je vozil domnevno vinjen.

SKOČIL PRED AVTOMOBIL

13. aprila se je zgodila huda prometna nezgoda pri Krašcih. Voznik tovornega avtomobila Štefan Ritlop iz Dobrovnika je vozil s Cankove proti Kuzmi. V Krašcih se je srečeval s traktorjem, iz katerega je nenadoma skočil pred avtomobil R. B. iz

Krašč. Pešec je poškodbam pri trčenju podlegel.

SPREGLEDAL AVTOMOBIL PRED SABO

13. aprila se je zgodila prometna nezgoda pri Cvenu. Voznik kolesa z motorjem Branko Rubin iz Cezanjevec se je peljal proti Ljutomeru. Na Cvenu se je pripeljal do parkiranega osebnega avtomobila, ki je bil pravilno osvetljen. Rubin ga je zaradi dežja spregledal in trčil v zadnji del avtomobila. Pri tem se je hudo poškodoval. Rubin je vozil brez dovoljenja in čelade.

NEPRAVILNO ZAVIJANJE

13. aprila se je zgodila prometna nezgoda pri bencinskem servisu na Cankarjevi ulici v M. Soboti. Voznik osebnega avtomobila Bela Kučan iz M. Sobote je zavijal na bencinski servis po levi strani. Zadel je kolesarko Ano Celec iz M. Sobote in jo hudo poškodoval. Voznik je bil domnevno vinjen.

PRITEKEL NA CESTO

14. aprila se je zgodila prometna nezgoda v M. Soboti. Voznik kolesa z motorjem S. Č. iz Rakičana se je peljal po Razlagovi ulici proti nogometnemu igrišču. V bližini mostu čez potok je na cesto pritekel A. H. iz M. Sobote. Voznik kolesa z motorjem je pešca zadela s krmilom in ga zbil po cestišču, kjer se je lažje poškodoval.

NEPRAVILNO PREČKALA CESTO

15. aprila se je zgodila prometna nezgoda na Cankarjevi ulici v M. Soboti. Voznica osebnega avtomobila Helga Horvat je vozila po Cankarjevi ulici proti Panonski. Pri družbeni prehrani je cesto prečkala peška D. K. iz M. Sobote. Voznica osebnega avtomobila je vozila z neprimerno hitrostjo, zato ji ni uspelo pravočasno ustaviti. Zadel je peško in jo lažje poškodovala.

J. D.

PROMETNO TEKMOVANJE V GORNJI RADGONI

Občinski prvak Aleš Zorman

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri SO Gornja Radgona je pripravil tekmovanje učencev osnovnih šol Kaj več o prometu. Sodelovalo je blizu sto učencev, med katerimi so bili tudi pionirji prometniki. Na tekmovanju so učenci višjih razredov pokazali solidno znanje o prometni varnosti. Najboljša je bila Osnovna šola Gornja Radgona pred osnovnimi šolami Videm, Apače, Stogovci in Radenci. Pri posameznikih je zmagal Aleš Zorman pred Markom Šajnovičem (oba OŠ Gornja Radgona) in Damjanom Javernikom iz OŠ Videm.

F.M.

PZC. tozdr Pomurske lekarne Murska Sobota

razpisuje

naslednja dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

1. pomoč pri organizaciji in vodenju dela v tozdu — pomočnik direktorja
2. organiziranje in vodenje dela v lekarni Murska Sobota
3. organiziranje in vodenje dela v lekarni Beltinci za mandatno dobo 4 let.

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

- pod 1. tč.:
- VII./1 ali VI. stopnja ViP pravne, upravne ali ekonomske usmeritve,
 - 1 leto delovnih izkušenj za VII./1 stopnjo ViP ali 3 leta za VI. stopnjo ViP,
 - znanje s področja organizacije dela in ekonomike poslovanja, tečaj iz varstva pri delu;

- pod 2. in 3. tč.:
- VII./1 stopnja ViP farmacevtske usmeritve — diplomirani inženir farmacije,
 - 3 leta delovnih izkušenj in opravljen strokovni izpit.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: PZC, tozdr Pomurske lekarne M. Sobota, Kocljeva 2.

Prijavljene kandidate bomo o sklepu obvestili v 30 dneh po izteku roka za prijavo.

PZC. tozdr Splošna bolnišnica Murska Sobota

razpisuje

naslednja dela in naloge s posebnimi pravicami in odgovornostmi:

1. organiziranje in vodenje dela — predstojnik oddelka za anestezijo in reanimacijo
2. organiziranje in vodenje dela — predstojnik oddelka za interne bolezni
3. glavna sestra na oddelku za interne bolezni
4. glavni rentgenski tehnik na oddelku za rentgenologijo

za mandatno dobo 4 let.

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

- pod 1. tč.:
- VII./2 stopnja ViP zdravstvene usmeritve — specialist anesteziologije z reanimacijo in 5 let delovnih izkušenj,
- pod 2. tč.:
- VII./2 stopnja ViP zdravstvene usmeritve — specialist interne medicine in 5 let delovnih izkušenj,
- pod 3. tč.:
- VI. stopnja ViP zdravstvene usmeritve — višja medicinska sestra, strokovni izpit in 3 leta delovnih izkušenj,
- pod 4. tč.:
- VI. stopnja ViP zdravstvene usmeritve — višji rentgenski tehnik, strokovni izpit in 3 leta delovnih izkušenj.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: PZC, tozdr, Splošna bolnišnica Rakičan, Ul. dr. Vrtnjaka 6, 69001 M. Sobota.

Prijavljene kandidate bomo o sklepu obvestili v 30 dneh po izteku roka za prijavo.

Delavski svet

razpisuje

dela in naloge

— INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA DO

Kandidati morajo — poleg tega, da izpolnjujejo splošne pogoje, določene z zakonom, imeti:

- visokošolsko izobrazbo ustrezne smeri in 3 leta delovnih izkušenj pri vodilnih delih in nalogah,
- višješolsko izobrazbo ustrezne smeri in 5 let delovnih izkušenj pri vodilnih delih in nalogah

Kandidat bo imenovan za dobo 4 let.

Prijave z dokazili naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Razpisna komisija ABC POMURKA — AGROSERVIS, p. o., Murska Sobota, Kroška c. 58

Kandidati, ki se bodo prijavi za opravljanje razpisanih del in nalog, bodo pisno obveščeni o izbiri v 30 dneh po poteku prijavnega roka.

TEKSTIL, proizv. in trg. podj., n. sol. o., Ljubljana tozdr MALOPRODAJA, o. sol. o., Ljubljana, Pivovarniška ul. 8

vabi k sodelovanju pri opravljanju del in nalog v poslovalnici TINA v Gornji Radgoni, Partizanska 26

POSLOVODKINJO

- Pogoji:
- VK trgov. del. — poslovodska šola,
 - 2 leti delovnih izkušenj,
 - 3-mesečno poskusno delo.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejma TEKSTIL, tozdr MALOPRODAJA, Ljubljana, Pivovarniška ul. 8. 8 dni po objavi.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

URADNE OBJAVE

URADNE OBJAVE OBČINSKIH SKUPŠČIN: GORNJA RADGONA, LENDA VA IN MURSKA SOBOTA

Odgovorni urednik: Martin Vinčec

Leto XXV

Murska Sobota, dne 20. aprila 1989

Št.: 9

63. Odlok o prostorskih ureditvenih pogojih za prostorsko celoto — občina Gornja Radgona
64. Odlok o dopolnitvi odloka o turistični taksi na območju občine Gornja Radgona
65. Odlok o posebnem občinskem prometnem davku od plačil za storitve v občini Gor. Radgona
66. Spremembe in dopolnitve Statuta občine Gornja Radgona
67. Sklep o uvedbi krajevnega samoprispevka za del območja KS Bogojna, naselje IVANCI

68. Sklep o javni razgrnitvi ureditvenega načrta »Pokopališče« na Kapeli
69. Odlok o povprečni gradbeni ceni in povprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč ter koristi za razlašeno stavbno zemljišče v občini Gor. Radgona za leto 1989
70. Odlok o zaključnem računu proračuna občine Gor. Radgona za leto 1989

63

Na podlagi Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. list SRS št. 18/84, 37/85, 29/86) in 206. člena Statuta občine Gornja Radgona (Ur. objave, št. 41/81, 7/86 in 2/87) je skupščina občine Gornja Radgona na seji zбора združenega dela in zбора krajevnih skupnosti dne 23. 3. 1989 sprejela

ODLOK O PROSTORSKIH UREDITVENIH POGOJIH ZA PROSTORSKO CELOTO — OBČINA GORNJA RADGONA —

I. UVODNA DOLOČILA

1. člen

V skladu z dolgoročnim planom občine Gornja Radgona za obdobje 1986—2000 in družbenim planom občine Gornja Radgona za obdobje 1986—1990 se za prostorsko celoto, ki obsega širše ureditveno območje radgonsko kapelskih gor in murskega polja sprejmejo prostorski pogoji:

Prostorske ureditvene pogoje je izdelal Zavod za ekonomiko in urbanizem Murska Sobota pod številko naloge 20-22/87-UP/GR v januarju 1989.

2. člen

Prostorski ureditveni pogoji določajo:

1. Meje območij
11. Splošna merila in pogoje za posege v prostor
1. Funkcijo ureditvenih območij s pogoji za izrabo in kvaliteto graditve ali drugih posegov v prostor;
2. Merila in pogoje za oblikovanje novogradenj in drugih posegov v prostor;
3. Merila in pogoje za oblikovanje novogradenj in drugih posegov v prostor;
4. Merila in pogoje za določanje gradbenih parcel in funkcionalnih zemljišč;
5. Merila in pogoje za prometno urejanje;
6. Merila in pogoje za komunalno in energetska opremljanje ter za urejanje sistemov zvez;
7. Merila in pogoje za varstvo in razvoj naravne in kulturne dediščine;
8. Merila in pogoje za varovanje in izboljšanje okolja;
9. Merila in pogoje za urejanje prostora za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

- III. Posebna merila in pogoje za posege v prostor
IV. Končna določila

4. člen

Določila prostorskih ureditvenih pogojev se nanašajo na območje urejanja in znotraj na ureditvene enote. Posegi v prostor so dopustni le, če so v skladu s splošnimi merili in pogoji in posebnimi merili in pogoji, določenimi za posamezna območja urejanja in ureditvene enote.

5. člen

Občinski upravni organ, pristojen za urejanje prostora, lahko pred izdajo lokacijskega dovoljenja za posamičen poseg v prostor zahteva podrobno analizo prostorskih pogojev v območju, če je to potrebno:

- za ugotovitev in odpravo motenj, ki jih investitor že povzroča z obstoječo dejavnostjo;
- za ugotovitev morebitnih sprememb splošnih pogojev v območju, ki so nastale postopoma skozi daljše obdobje;

— za zagotovitev enakih možnosti uporabnikom glede razreševanja njihovih prostorskih potreb, kadar obstaja nevarnost, da bi s posamičnimi posegi ne omogočili racionalne izrabe prostora;

— za zagotovitev enotnega oblikovanja širšega območja.

Analiza iz prvega odstavka tega člena se opravi kot strokovna podlaga za izdelavo lokacijske dokumentacije.

Občinski upravni organ lahko v navedenih primerih lokacijsko dovoljenje za novi poseg v prostor pogojuje s predhodno ureditvijo ali opremo prostora.

1. MEJE OBMOČIJ

6. člen

Meje prostorske celote, območij urejanja in ureditvenih enot so razvidne iz grafičnih prikazov prostorskih ureditvenih pogojev v merilu 1:5000.

7. člen

Meja ureditvenega območja poteka po mejah katastrskih občin oziroma mejah krajevnih skupnosti takrat, ko katastrska občina sega na območje dveh krajevnih skupnosti.

Prostorski ureditveni pogoji določajo merila in pogoje za posege v prostor za naslednja ureditvena območja:

A — Območje: Radgonsko kapelske gorie in mursko polje

Oznaka ureditvenega območja	Naziv ureditvenega območja (k.o.)	Oznaka območja	Trajanje urejanja s PUP
A.01.	KS Radgona	Urejanja	
A.01.01.	Gornja Radgona		
		PUP-01	
		PUP-02	
		PUP-03	
		PUP-04	
		PUP-05	
		PUP-06	
	Radgona-center	PIN/I-01	
	Avtoradgona	PIN/I-02	
	Pomurski sejem	PIN/I-03	
	Radgona-jug	PIN/I-04	
	Radgona-sever	PIN/I-05	
	Velclov vrt	PIN/I-06	
	Pokopališče	PIN/I-07	
	Ob Prešernovi cesti	PIN/I-08	
	Pintaričevo naselje	PIN/I-09	
A.01.02	Hercegovščak		
A.01.03.	Mele		
A.02.	KS Črešnjevci		
A.02.01.	Črešnjevci		
	Črešnjevci	PIN/I-10	
A.02.02.	Orehovci		
A.02.03.	Orehovski vrh		
A.02.04.	Police		
A.02.05.	Zbigovci		
A.03.	KS Radenci		
A.03.01.	Radenci		
		PUP-01	PUP-01
		PUP-02	
		PUP-03	
		PUP-04	
		PUP-05	
		PUP-06	
		PUP-07	

	Zdraviliški kompl.	PIN/I-11
	Kopališče Radenci	PIN/I-12
	Bungalovi-kamp	PIN/I-13
	čistilna naprava	PIN/I-14
	Radenci-jug	PIN/I-15
	Radenci-center	PIN/I-16
	Radenci-sever	PIN/I-17
	Radenci-Jelovica	PIN/I-18
A.03.02.	Boračeva	
	Boračeva	PIN/I-19
A.03.03.	Hrastje Mota	
A.03.04.	Janžev vrh	
A.03.05.	Rihtarovci	
A.03.06.	Šratovci	
A.04.	KS Kapela	
A.04.01.	Kapelski vrh	
	pokopališče	PIN/P-01 do sprejetja UN
A.04.02.	Hrašenski Rački vrh	
A.04.03.	Murski vrh	
A.04.04.	Muršćak	
A.04.05.	Okoslavci	
A.04.06.	Dragotinci	
A.04.07.	Radenci	
B — Območje:	Apaško polje	
B.01.	KS Stogovci	
B.01.01.	Drobtinci	
B.01.02.	Konjišče	
	gromoznice	PIN-P-01 do sprejetja UN
B.01.03.	Podgorje	
	gromoznice	PIN/P-01 do sprejetja UN
B.01.04.	Vratja vas	
B.01.05.	Vratji vrh	
B.01.06.	Žiberici	
B.01.07.	Grabe	
B.01.08.	Nasova	
B.01.09.	Stogovci	
B.02.	KS Apače	
B.02.01.	Apače	
	Apače	PIN/I-01
	Apače	PIN/P-02 do sprejetja ZN
B.02.02.	Črnci	
B.02.03.	Lutverci	
B.02.04.	Nasova	
B.02.05.	Plitvica	
B.02.06.	Segovci	
	Žepovci	
C — Območje:	Ščavniška dolina	PIN/P-03 do sprejetja ZN
C.01.	KS Ščavnica	
C.01.01.	Spodnja Ščavnica	
C.01.02.	Lastomerci	
C.01.03.	Lomanoši	
C.01.04.	Plitvički vrh	
C.02.	KS Negova	
C.02.01.	Negova	
	Negova-center	PIN/I-01
	Negova — ČN	PIN/I-02
C.02.02.	Gornji Ivanjci	
C.02.03.	Ivanjševci	
C.02.04.	Kunova	
	Negovsko jezero	PIN/P-01
C.02.05.	Radvenci	
C.03.	KS Spodnji Ivanjci	
C.03.01.	Spodnji Ivanjci	
C.03.02.	Grabonoš	
C.03.03.	Očeslavci	
C.03.04.	Stavešinci	
C.04.	KS Videm	
C.04.01.	Jamna	
	Videm ob Ščavnici	PIN/I-03
C.04.02.	Blaguš	
	Blaguško jezero	PIN/I-04
C.04.03.	Dragotinci	
C.04.04.	Galušak	
C.04.05.	Kokolanjščak	
C.04.06.	Kraljevci	
C.04.07.	Rožički vrh	
C.04.08.	Selišči	
C.04.09.	Slaptinci	
C.04.10.	Sovjak	
C.04.11.	Stanetinci	
C.04.12.	Terbegovci	

II. SPLOŠNA MERILA IN POGOJI

1. FUNKCIJE UREDITVENIH OBMOČIJ S POGOJI ZA IZ-RABO IN KVALITETO GRADITVE ALI DRUGIH POSEGOV V PROSTOR

8. člen

Za vsa ureditvena območja znotraj prostorske celote Radgonsko

kapelske gorice in mursko polje so funkcije območij določene z Dolgoročnim planom občine Gornja Radgona za obdobje 1986—2000.

9. člen

V dolgoročnem planu občine Gornja Radgona je za posamezna ureditvena območja določena pretežna namenska raba zemljišč:

1.1. Območja urejanja namenjena poselitvi

S — Območja za stanovanja;

SK — Območja za stanovanja in kmetijstvo;

C — Območja za centralne dejavnosti: (oskrbne, storitvene, družbene);

P — območja za proizvodne in servisne dejavnosti;

T — območja za turizem;

V — območja sekundarnih počitniških bivališč;

R — območja za šport rekreacijo in parke.

1.2. Območja urejanja, ki niso namenjena poselitvi

k — območja kmetijskih zemljišč;

G — območja gozdnih zemljišč

1.3. Rezervati in varstvena območja

— rezervate za prometnice;

— varovalne pasove prometnic;

— varovalne pasove daljnovodov;

— območja varstva podtalnice;

— območja varstva mineralnih voda.

10. člen

Dolgoročni in srednjeročni plan občine Gornja Radgona določa ta za posamezna območja urejanja izdelavo prostorskih izvedbenih načrtov (PIN):

— zazidalnih načrtov;

— ureditvenih načrtov;

— lokacijskih načrtov.

2. MERILA IN POGOJI GLEDE VRSTE POSEGOV V PROSTOR

2.1. Splošna merila in pogoji za posege v območja, za katera ne bodo izdelani prostorski izvedbeni načrti

2.1.1. Območja urejanja namenjena poselitvi

11. člen

2.1.1.1. Območja za stanovanja (S)

Na območjih za stanovanja in njim spremljajoče dejavnosti so dopustne gradnje in ureditve:

— stanovanjskih objektov, objektov centralnih dejavnosti, objektov uslužnostnih ter storitvenih dejavnosti in športno rekreacijskih objektov ter naprav in sicer:

• tekoča vzdrževalna dela in adaptacije;

• rekonstrukcije (prenavljanje);

• dozidave in nadzidave;

• dopolnilne in nadomestne gradnje;

• odstranitve objektov;

• postavitev pomožnih objektov in naprav;

• postavitev začasnih objektov za centralne, turistične in športno rekreacijske dejavnosti.

— prometnega, komunalnega in energetskega omrežja, objektov in naprav ter objektov in naprav za zvezo in sicer:

• tekoča vzdrževalna dela in adaptacije;

• rekonstrukcije (prenavljanje);

• dopolnilne in nadomestne gradnje;

• odstranitve;

• postavitev pomožnih objektov in naprav.

— javnih zelenih površin ter drevoredov in sicer:

• tekoča vzdrževalna dela;

• ureditve in saditve;

• odstranitve dreves z obvezno nadomestitvijo.

— vodnogospodarske ureditve in sicer:

• tekoča vzdrževalna dela;

• rekonstrukcije;

• ureditve in graditve.

Dopustne so spremembe namembnosti objektov ali delov objektov v stanovanja in njim spremljajoče dejavnosti.

Spremembe namembnosti garažnih objektov niso dopustne.

12. člen

2.1.1.2. Območja za stanovanja in kmetijstvo (SK)

Na območjih za stanovanja in kmetijstvo so dopustne gradnje in ureditve:

— stanovanjskih objektov, kmetijskih gospodarskih objektov, objektov centralnih dejavnosti, objektov uslužnostnih, storitvenih ter proizvodnih dejavnosti in športno rekreacijskih objektov ter naprav in sicer:

• tekoča vzdrževalna dela in adaptacije;

• rekonstrukcije (prenavljanje);

• dozidave in nadzidave;

• dopolnilne in nadomestne gradnje;

• odstranitve objektov;

postavitve pomožnih objektov in naprav;
postavitve začasnih objektov za centralne, turistične in športno rekreacijske dejavnosti.

— prometnega, komunalnega in energetskega omrežja, objektov in naprav ter omrežja, objektov in naprav za zveze in sicer:

- tekoča vzdrževalna dela in adaptacije;
- rekonstrukcije (prenavljanje);
- dopolnilne in nadomestne gradnje;
- odstranitve;

postavitve pomožnih objektov in naprav.
— javnih zelenih površin ter drevoredov in sicer:

- tekoča vzdrževalna dela;
- ureditve in saditve;
- odstranitve dreves z obvezno nadomestitvijo.
- vodnogospodarske ureditve in sicer:
- tekoča vzdrževalna dela;
- rekonstrukcije;
- ureditve in graditve.

V območjih za stanovanja in kmetijstvo je dovoljena gradnja kmetijskih gospodarskih objektov v okviru usmerjenih kmetij v prashičerejo in govedorejo in gradnja kmetijskih objektov za predelavo krme in mlečnih proizvodov pod pogojem predhodne preučitve vplivov na okolje.

13. člen

2.1.1.3. Območja za centralne dejavnosti (C)

V območjih za centralne dejavnosti so dopustne gradnje in ureditve:

— objektov in naprav za oskrbne, storitvene in družbene dejavnosti in sicer:

- tekoča vzdrževalna dela in adaptacije;
- rekonstrukcije (prenavljanje);
- dozidave in nadzidave;
- dopolnilne in nadomestne gradnje;
- odstranitve objektov in naprav;
- postavitve pomožnih objektov in naprav.
- javnih zelenih površin ter drevoredov in sicer:
- tekoča vzdrževalna dela;
- ureditve in saditve;
- odstranitve dreves z obvezno nadomestitvijo.
- vodnogospodarske ureditve in sicer:
- tekoča vzdrževalna dela;
- rekonstrukcije;
- ureditve in graditve

14. člen

2.1.1.4. Območja za proizvodne in servisne dejavnosti (P)

V območjih za proizvodne in servisne dejavnosti so dopustne gradnje in ureditve:

— objektov in naprav za proizvodnje in servisne dejavnosti in sicer:

- tekoča vzdrževalna dela in adaptacije;
- rekonstrukcije (prenavljanje);
- dozidave in nadzidave;
- dopolnilne in nadomestne gradnje;
- odstranitve ter postavitve pomožnih objektov in naprav.
- prometnega, komunalnega in energetskega omrežja, objektov in naprav ter objektov in naprav za zveze in sicer:
- tekoča vzdrževalna dela in adaptacije;
- rekonstrukcije (prenavljanje);
- dopolnilne in nadomestne gradnje;
- odstranitve;
- postavitve pomožnih objektov in naprav.
- javnih zelenih površin ter drevoredov in sicer:
- tekoča vzdrževalna dela;
- ureditve in saditve;
- odstranitve dreves z obvezno nadomestitvijo.
- vodnogospodarske ureditve in sicer:
- tekoča vzdrževalna dela;
- rekonstrukcije;
- ureditve in graditve.

15. člen

2.1.1.5. Območja za turizem (T)

V območjih namenjenih turizmu so dopustne gradnje in ureditve:

- objektov in naprav za turizem in sicer:
- tekoča vzdrževalna dela in adaptacije;
- rekonstrukcije (prenavljanje);
- dozidave in nadzidave;
- dopolnilne in nadomestne gradnje;
- odstranitve objektov in naprav;
- postavitve pomožnih objektov in naprav.
- prometnega, komunalnega in energetskega omrežja, objektov in naprav ter objektov in naprav za zveze in sicer:
- tekoča vzdrževalna dela in adaptacije;
- rekonstrukcije (prenavljanje);
- dopolnilne in nadomestne gradnje;
- odstranitve;
- postavitve pomožnih objektov in naprav.

— javnih zelenih površin ter drevoredov in sicer:

- tekoča vzdrževalna dela,
- ureditve in saditve,
- odstranitve dreves z obvezno nadomestitvijo.
- vodnogospodarske ureditve in sicer:
- tekoča vzdrževalna dela,
- rekonstrukcije,
- ureditve in graditve.

16. člen

2.1.1.6. Območja sekundarnih počitniških bivališč (V)

V območjih namenjenih za gradnje sekundarnih počitniških bivališč (vikendov) so dopustne gradnje in ureditve:

— vikendov in spremljajočih objektov in sicer:

- tekoča vzdrževalna dela in adaptacije;
- rekonstrukcije (prenavljanje);
- dopolnilne in nadomestne gradnje;
- odstranitve objektov,
- postavitve pomožnih objektov.

— prometnega, komunalnega in energetskega omrežja, objektov in naprav ter omrežja, objektov in naprav za zveze in sicer:

- tekoča vzdrževalna dela in adaptacije;
- rekonstrukcije (prenavljanje);
- dopolnilne in nadomestne gradnje;
- odstranitve;
- postavitve pomožnih objektov in naprav.
- vodnogospodarske ureditve in sicer:
- tekoča vzdrževalna dela,
- rekonstrukcije (prenavljanje),
- ureditve in graditve.

Gradnja vikendov je možna izven strnjenih stanovanjskih območij pod pogojem splošne zazidljivosti parcele, pod pogoji in merili, ki izhajajo iz splošnih meril in pogojev za posege v prostoru.

V območjih za gradnje sekundarnih počitniških bivališč niso dopustne večje etažnosti od K + P + M.

17. člen

2.1.1.7. Območja za šport in rekreacijo ter parki (R)

V območjih za šport in rekreacijo so dopustne gradnje in ureditve:

— športnih in rekreacijskih objektov ter naprav za potrebe prebivalstva in za turizem

— prometnega, komunalnega in energetskega omrežja, objektov in naprav ter omrežja, objektov in naprav za zveze in sicer:

- tekoča vzdrževalna dela, sanacije in rekonstrukcije,
- dopolnilne gradnje,
- postavitve pomožnih objektov in naprav.
- vodnogospodarske ureditve in sicer:
- tekoča vzdrževalna dela,
- rekonstrukcije (prenavljanje),
- ureditve in graditve.
- zelenih površin in drevoredov in sicer:
- tekoča vzdrževalna dela,
- obnavljanje drevja.

18. člen

V parkih so dopustna vzdrževalna dela in sanacije obstoječih stanovanjskih objektov, vzdrževanje in obnavljanje drevja, postavitve začasnih objektov ter opreme odprtega prostora za potrebe turizma in najnujnejši posegi, ki so vezani na komunalno urejanje.

2.1.2. Območja urejanja, ki niso namenjena poselitvi

19. člen

2.1.2.1. Območja za kmetijstvo (K)

Na območjih na kmetijstvo so:

1. na prvem območju kmetijskih zemljišč (1. območje) dopustne graditve in ureditve:

— prometnega omrežja, objektov in naprav ter vodnogospodarskih ureditev in sicer:

- tekoča vzdrževalna dela,
- rekonstrukcije (prenavljanje),
- novogradnje za potrebe kmetijstva.
- komunalnih in energetskega omrežja ter omrežij zvez in sicer:
- tekoča vzdrževalna dela in sanacije,
- rekonstrukcije (prenavljanje),
- novogradnje, če zaradi tega ni potrebna sprememba namembnosti kmetijskih zemljišč.
- odstranitve drevja in živic, z obvezno nadomestitvijo
- ureditve športno rekreacijskih in turističnih poti po obstoječih poljskih poteh
- postavitve čebelnjakov brez prostorov za bivanje
- odstranitve vseh vrst objektov.

V vinorodnih območjih znotraj 1. območja kmetijskih zemljišč je možna gradnja vinogradniških objektov (vinskih klet, zidanic in pomožnih objektov) po kriterijih, ki jih izoblikuje upravni organ za urejanje prostora.

2. na drugem območju kmetijskih zemljišč (2. območje) dopustne graditve in ureditve:

- kmetijskih (gospodarskih) objektov in sicer:
 - . dopolnilne gradnje,
 - . postavitev pomožnih objektov.
- prometnih, komunalnih, in energetskega objektov in naprav ter objektov in naprav za zveze in sicer:
 - . tekoča vzdrževalna dela in adaptacije,
 - . rekonstrukcije (prenavljanje),
 - . dopolnilne in nadomestne gradnje,
 - . odstranitve,
 - . postavitev pomožnih objektov in naprav.
- prometnega, komunalnega in energetskega omrežja in omrežja zvez in sicer:
 - . tekoča vzdrževalna dela in sanacije,
 - . rekonstrukcije (prenavljanje),
 - . novogradnje,
 - . odstranitve.

- javnih zelenih površin in drevoredov in sicer:
 - . tekoča vzdrževalna dela,
 - . ureditve in saditve,
 - . odstranitve dreves z obvezno nadomestitvijo.
- vodnogospodarske ureditve in sicer:
 - . tekoča vzdrževalna dela,
 - . rekonstrukcije (prenavljanje),
 - . ureditve in graditve.

3. V okvirju zazidalnih (stavnih) zemljišč v območjih urejanja za kmetijstvo ne glede na območje kmetijskih zemljišč dopustne graditve in ureditve:

- vseh objektov in sicer:
 - . tekoča vzdrževalna dela,
 - . rekonstrukcije (prenavljanje),
 - . odstranitve objektov.
- samostojnih kmetijskih objektov in objektov kmetij (stanovanjskih objektov in gospodarskih poslopij) in sicer, poleg dopustnih posegov iz prejšnje alineje še:
 - . dozidave in nadzidave,
 - . dopolnilne in nadomestne gradnje,
 - . postavitev pomožnih objektov in naprav.
- prometnega, komunalnega in energetskega omrežja, objektov in naprav ter objektov in naprav za zveze in sicer:
 - . tekoča vzdrževalna dela in adaptacije,
 - . rekonstrukcije (prenavljanje),
 - . dopolnilne in nadomestne gradnje,
 - . odstranitve,
 - . postavitev pomožnih objektov in naprav.

- javnih zelenih površin ter drevoredov in sicer:
 - . tekoča vzdrževalna dela,
 - . ureditve, in saditve,
 - . odstranitve dreves z obvezno nadomestitvijo.
- vodnogospodarske ureditve in sicer:
 - . tekoča vzdrževalna dela,
 - . rekonstrukcije,
 - . ureditve in graditve.

Dopustne so spremembe namembnosti objektov ali delov objektov za potrebe kmetijstva.

20. člen

2.1.2.2. Območja gozdov (G)

1. Na območjih lesno proizvodnih gozdov so dopustne gradnje in ureditve:

- gozdarskih objektov in naprav in turistično rekreacijskih objektov in naprav in sicer:
 - . tekoča vzdrževalna dela in adaptacije,
 - . rekonstrukcije (prenavljanje),
 - . dozidave in nadzidave,
 - . dopolnilne in nadomestne gradnje,
 - . odstranitve,
 - . postavitev pomožnih objektov in naprav.
- prometnega, komunalnega in energetskega omrežja, objektov in naprav ter objektov in naprav za zveze in sicer:
 - . tekoča vzdrževalna dela in adaptacije,
 - . rekonstrukcije (prenavljanje),
 - . dopolnilne in nadomestne gradnje,
 - . odstranitve,
 - . postavitev pomožnih objektov in naprav.
- gozdno gospodarskih posegov in sicer:
 - . tekoča vzdrževalna dela,
 - . odstranitve ter saditve dreves.
- vodnogospodarske ureditve in sicer:
 - . tekoča vzdrževalna dela,
 - . rekonstrukcije (prenavljanje),
 - . ureditve in graditve.

2. V gozdovih posebnega pomena so do zavarovanja dopustni posegi in ureditve: — gozdarskih objektov in naprav in turistično rekreacijskih objektov in naprav:

- . tekoča vzdrževalna dela,
- . adaptacije,
- . rekonstrukcije (prenavljanje).

— prometnega, komunalnega in energetskega omrežja, objektov in naprav za zveze in sicer:

- . tekoča vzdrževalna dela in adaptacije,
 - . rekonstrukcije (prenavljanje).
- gozdarskih posegov in sicer:
- . tekoča vzdrževalna dela,
 - . odstranitve dreves z obvezno nadomestitvijo,
- vodnogospodarskih ureditev in sicer:
- . tekoča vzdrževalna dela.

3. V trajno varovalnih gozdovih niso dopustni posegi.

2.1.3. Rezervati in varstvena območja

21. člen

V rezervatih še nezgrajenih prometnic in prometnic, ki so predvidene za rekonstrukcijo, ter varovalnih pasovih elektrovodov niso dopustni posegi, ki bi ovirali poznejše posege na omrežju in objektih. Dopustna so le vzdrževalna dela.

22. člen

V območjih varstva podtalnice in območjih varstva mineralnih voda niso dopustne graditve objektov in naprav, ki pomenijo nevarnost onesnaženja in sprememb namembnosti objektov, če se s tem poveča nevarnost onesnaženja.

V območjih varstva podtalnice in območjih varstva mineralnih voda je pri načrtovanju posegov potrebno upoštevati Odlok o določitvi varstvenih pasov vseh vodnih virov in ukrepih za njihovo zavarovanje v občini Gornja Radgona (Ur. objave, št. 27/84).

2.2. Splošna merila in pogoji za posege v območja, za katera so izdelani prostorski izvedbeni načrti

23. člen

Na območjih urejanja za katere so izdelani prostorski izvedbeni načrti so dopustni vsi posegi, ki ne spreminjajo gradbene strukture predvidene s sprejetim prostorskim izvedbenim načrtom, oziroma ne spreminjajo predvidenih funkcij.

2.3. Splošna merila in pogoji za posege v območja, za katera bodo izdelani prostorski izvedbeni načrti

24. člen

Na območjih, za katera bodo izdelani prostorski izvedbeni načrti (PIN), niso dopustni posegi, ki bi kakorkoli ovirali ali onemogočali celovito izvedbo predvidenega načrta.

Dopustni so naslednji posegi:

- nujna vzdrževalna dela na obstoječih objektih in napravah do sprejetja prostorskega izvedbenega načrta,
- postavitev pomožnih in začasnih objektov in naprav ter ozeleinitve, ki jih morajo lastniki odstraniti na lastne stroške pred pričetkom izvajanja prostorskega izvedbenega načrta, če so v nasprotju s predvidenimi posegi v prostorskem izvedbenem načrtu,
- prometne, komunalne, energetske, vodnogospodarske ureditve, če so v skladu s programsko zasnovo za prostorske izvedbene načrte in ne ovirajo celovite izvedbe predvidenega načrta,
- odstranitve obstoječih objektov in naprav.

3. MERILA IN POGOJI ZA OBLIKOVANJE NOVOGRADENJ IN DRUGIH POSEGOV V PROSTOR

25. člen

Pri dopolnilnih in nadomestnih gradnjah, dozidavah in nadzidavah ter drugih posegih v prostor je treba upoštevati naslednje oblikovne pravine, značilne za posamezne ureditvene enote in sicer:

- tlorisno zasnovo dela naselja (parcelacija in lega objektov na funkcionalnem zemljišču),
- razporeditev stavbnih mas in njihovo medsebojno razmerje,
- orientacijo objektov,
- odmike od sosednjih objektov,
- gradbene črte,
- razmerja stavbne mase (tlorisna razmerja in višina),
- arhitekturne elemente,
- streho (naklon, smer slemen, oblika),
- gradbene materiale, teksture, barve,
- ureditev zemljišč (parcele) in javnih površin (tlaki, ograje, ozelenitve).

26. člen

Pri gradnjah posamičnih objektov in drugih posegov v prostor v območjih urejanja oziroma v ureditvenih enotah, kjer prevladuje značaj odprtega prostora (kmetijska zemljišča, javne zelene površine), se morajo oblikovne pravine posegov podrežati:

- osnovnim oblikovnim značilnostim naselja kot celote, predvsem gabaritu,
- značilnostim naravne in grajene strukture sosednjih območij (npr. Arhitekturnim značilnostim objektov),
- morfologiji odprtega prostora (reliefu, strukturi drevesne vegetacije).

27. člen

Na območjih, ki so bila zgrajena na osnovi prostorskega izvedbe-

nega načrta, morajo novi posegi v prostor upoštevati enotno funkcionalno in oblikovno zasnovo zazidave ter oblikovne prvine objektov in odprtega prostora.

28. člen

V območjih urejanja oziroma v ureditvenih enotah z značilno vaško strukturo, se morajo predvideni posegi podrežati urbanističnim in arhitektonskim značilnostim območja.

29. člen

Novi in dograjani objekti morajo biti oddaljeni od parcelne meje tako, da ni motena sosednja posest, da je možno vzdrževanje in raba objektov z lastnega funkcionalnega zemljišča, da ni zmanjšana osončenost parcel in da so upoštevani varstveni pogoji (predpisi).

30. člen

Odmik od sosednjega objekta mora biti najmanj 800 metrov. Manjši odmiki so dopustni, če so zagotovljeni ustrezni požarno varstveni ukrepi in sanitarni pogoji oziroma če to narekuje konfiguracija terena.

31. člen

Za oblikovanje objektov, ki se adaptirajo, rekonstruirajo ter dozidujejo in nadzidujejo veljajo enaka merila in pogoji kot za novogradnje.

32. člen

Ulična oprema v naseljih in oprema odprtega prostora, kot so kioski, telefonske govornice, postajališča javnega prometa, klopi, smetnjaki in podobno, morata biti za zaokrožen grajen ali krajinski ambient oblikovani enotno. Objekti morajo biti razmeščeni tako, da so prilagojeni neposrednim sosednjim objektom in ureditvi odprtega prostora ter, da ne ovirajo prometa.

33. člen

Lokacija za postavitve spominskega obeležja naj bo izbrana tako, da se z njo vsebinsko in oblikovno dopolnjuje javni prostor. Pri izbiri lokacije mora sodelovati pristojna strokovna služba za varstvo naravne in kulturne dediščine.

34. člen

Pomožni objekti so dopustni kot prizidki k stanovanjskim ali gospodarskim poslopijem ali kot samostojni objekti. Oblikovno morajo biti usklajeni z obstoječimi sosednjimi objekti, ob upoštevanju pogojev za graditev novih objektov.

35. člen

Ograje so dopustne, kadar je potrebno zavarovanje zemljišča, objekta ali naprave pred nevarnimi vplivi za ljudi in živali ter pred neželenimi vplivi okolice in za preprečevanje nedovoljenega prečkanja območij. Ograje ne smejo biti višje kot 110 cm, razen v primeru posebnih varstvenih zahtev.

36. člen

Začasni objekti in naprave, predvsem večja reklamna znamenja in turistične ter druge oznake morajo biti postavljeni v prostoru združeno in tako, da niso motilni (pogledi) in ne ovirajo prometa ter vzdrževanja komunalnih naprav.

37. člen

Posamični komunalni objekti in naprave (trafopostaje, črpalne postaje, sanitarni kioski, vodohrami in pd.) morajo biti postavljeni nevpadljivo, praviloma v sklopu drugega objekta, neposredno poleg njega ali pod nivojem javne površine.

38. člen

Pri regulacijah in melioracijah je treba poleg hidrotehničnih zahtev in pogojev za kmetijsko pridelavo upoštevati tudi ohranjanje naravnih lastnosti prostora ter varovanje in razvoj naravne dediščine. Kjer razmere dopuščajo, je potrebno ohranjati prvotno strukturo vodotokov in ponovno vzpostaviti vegetacijo.

39. člen

Ob vodotokih je potrebno zagotoviti take odmike objektov na vsako stran korita, da je možno vzdrževanje vodotoka z mehanizacijo in varovanje vodotoka.

4. MERILA IN POGOJI ZA DOLOČANJE GRADBENIH PARCEL OZIROMA FUNKCIONALNIH ZEMLJIŠČ

40. člen

Funkcionalno zemljišče se določa glede na velikost objekta (tlorisni obsegi in višine), namembnost objekta, tip objekta (prostostoječ, vezan), lego sosednjih objektov (da se zagotovijo potrebni odmiki) in oblikovanost zemljišča.

Funkcionalno zemljišče mora omogočati normalno uporabo in vzdrževanje objekta z vsemi spremljajočimi prostorskimi potrebami (dostop, dovoz, parkiranje, kmetijski, gospodarski in drugi objekti in pd.) razen v primeru, da je del teh potreb zagotovljen na drugem zemljišču.

41. člen

Za zasebne kmetije se velikost gradbene parcele določi ob upoštevanju lege in medsebojne razporeditve stanovanjskih in kmetijskih gospodarskih objektov, vrste in tehnologije kmetijske pridelave ter na to vezanega potrebnega manipulativnega prostora.

5. MERILA IN POGOJI ZA PROMETNO UREJANJE

42. člen

Dovozi in priključki na cestno omrežje morajo biti urejeni tako, da se z njimi ne ovira promet in da se ne poškodujejo cesta oziroma cestni objekti. Uredijo se lahko s soglasjem upravljalca ceste.

43. člen

Interni dovozi in dostopi morajo biti praviloma navezani na javno prometno omrežje s skupnim priključkom.

44. člen

Dvorišča morajo biti dostopna za urgentni dovoz neposredno s ceste ali posredno preko sosednjih dvorišč. Sosednja dvorišča morajo imeti možnost prehoda.

45. člen

Avtobusna postajališča morajo imeti označene prehode čez ceste.

6. MERILA POGOJI ZA KOMUNALNO IN ENERGETSKO OPREMLJANJE

46. člen

Gradnje objektov, dozidave in rekonstrukcije ter adaptacije so možne na komunalno opremljenih zemljiščih.

47. člen

Vsi objekti se morajo priključiti na obstoječe oziroma kasneje na novozgrajeno komunalno in energetsko omrežje in naprave.

Območja urejanja namenjena poselitvi, morajo biti opremljena vsaj z minimalno komunalno opremo, ki obsega omrežje in naprave za oskrbo s pitno vodo, omrežje in naprave za oskrbo z električno energijo in urejeno zbiranje in odstranjevanje komunalnih objektov.

48. člen

Komunalne in energetske ureditve morajo biti izvedene na način, ki zagotavlja ustrezno varstvo okolja (zrak, voda, tla) in ustreza pogojem SLO in DS (varstvo pred požarom, oskrba v izrednih razmerah, zmanjševanje ogroženosti in pd.).

6.1. Oskrba z vodo

49. člen

Graditev objektov, za katere je predvidena poraba večjih količin vode (npr. hlevi), je dopustna le v primeru, da se predhodno zagotovi ustrezna vodooskrba.

50. člen

V območjih urejanja, namenjenih poselitvi, kjer vodovodno omrežje in naprave ne zagotavljajo zadostnih količin požarne vode in ustreznega pritiska, je potrebno urediti ustrezne požarne bazene oziroma zagotoviti dostope k površinskim vodotokom (če pretoki to dopuščajo), ob pogojih, ki jih določi pristojna občinska služba.

6.2. Odvajanje odpadnih voda

51. člen

Vse objekte, ki so priključeni na vodovod je potrebno priključiti na kanalizacijsko omrežje za odvodnjo odpadne vode in na čistilno napravo za njeno čiščenje.

52. člen

Do izgradnje kanalizacijskega omrežja se odvajanje odpadnih voda rešuje z ustreznimi individualnimi napravami, ki zagotavljajo okolju neškodljiv način končne dispozicije, z vodotesnimi greznicami.

53. člen

Za urejanje gnojišč, gnojničnih jam in greznic je potrebno upoštevati ustrezne predpise.

6.3. Oskrba z električno energijo

54. člen

Graditev objektov, za katere je predvidena poraba večjih količin električne energije je dopustna le v primeru, da se predhodno zagotovijo ustrezni pogoji, ki jih predpiše pristojna strokovna služba.

55. člen

Pri novogradnjah, prizidavah in nadzidavah je potrebno zagotoviti minimalne odmike od električnega omrežja.

6.4. Javna razsvetljava

56. člen

Prehodi čez cesto ob avtobusnih postajališčih v naseljih morajo biti osvetljeni.

6.5. PTT

57. člen

V območju pomembnejših vizur (posamični spomeniki kulturne dediščine, sekralni objekti) se PTT omrežje praviloma kablira.

V primeru zračne postavitve PTT linij je potrebno drogove locirati tako, da ne ovirajo pogledov na vizualno zanimive točke v prostoru.

6.6. Odstanjanje komunalnih odpadkov

58. člen

Obvezno je zbiranje in odvoz komunalnih odpadkov na centralne občinske odlagališče komunalnih odpadkov v skladu z ustreznim občinskim odlokom.

Za zbiranje komunalnih odpadkov se uporabljajo odjemne posode.

Odjemna mesta morajo biti dostopna vozilom za odvoz odpadkov in čim bližje cestišču, vizualno zakrita ter morajo ustrezati higien-skim in estetskim zahtevam.

Na odlagališče komunalnih odpadkov je prepovedano odlaganje posebnih odpadkov.

59. člen

Za odpadke, ki se lahko uporabljajo kot surovine (papir, steklo in pd.) je potrebno namestiti na posebnih odjemnih mestih tipske kontejnerje.

7. MERILA IN POGOJI ZA VAROVANJE IN RAZVOJ NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE TER DRUGIH DOBRIN SPLOŠNEGA POMENA

60. člen

Pri izvajanju vseh posegov v delih naselij, območjih ter objektih, ki so naravna in kulturna dediščina, je potrebno pridobiti potrebne pogoje in soglasja od pristojne strokovne službe.

61. člen

Posegi, ki bi razvrednotili, poškodovali ali uničili dediščino niso dovoljeni.

Prestavitve spomenikov so možne ob sodelovanju pristojne strokovne službe.

62. člen

Z novogradnjami in drugimi posegi ni dovoljeno spreminjati naselbinskih jeder, značilne zasnove naselij in zasnove delov naselij.

63. člen

Območja značilnih pogledov na naselja oziroma dele naselij in dominantne objekte so nezazidljiva (izjemoma ob sodelovanju pristojne službe za varstvo naravne in kulturne dediščine).

Novogradnje in objekti, ki se nadzidujejo, ne smejo izstopati iz siluete naselja.

S posegi se ne sme zmanjšati vedutna izpostavljenost sakralnih objektov in kulturnih spomenikov.

8. MERILA IN POGOJI ZA VAROVANJE IN IZBOLJŠANJE BIVALNEGA OKOLJA

64. člen

- Za zagotovitev kvalitetnejših pogojev bivanja je potrebno:
- zavarovati vire pitne vode, vode in vodotoke pred onesnaženjem,
 - organizirati odvoz komunalnih odpadkov in sekundarnih surovin,
 - sanirati neurejena odlagališča odpadkov,
 - sanirati vse vrste prekomernih emisij, ki negativno vplivajo na okolje,
 - ekološko skladno posegati v prostor.

65. člen

V proizvodnih objektih in obrtnih delavnicah so dovoljeni le takšni tehnološki postopki, ki ne bodo posegali v stanovanjska območja s prekomernim hrupom, onesnaženjem zraka, površinskih voda in podtalnice ter z odvajanjem tekočih in trdnih odpadkov na neustrezen način in na neustrezne deponije.

8.1. Varovanje zraka

66. člen

Vsi viri onesnaženja morajo biti izvedeni, opremljeni in vzdrževani tako, da ne izpuščajo v zrak večjih koncentracij škodljivih snovi, kot je dovoljeno s predpisi, ki urejajo to področje.

Organizacije združenega dela in druge pravne osebe morajo stalno nadzorovati onesnaževanje, ki ga povzročajo viri onesnaževanja zraka v njihovih objektih, obratih ali napravah na način, kot ga pred-

pišejo s svojim splošnim aktom, ki ga sprejemajo v soglasju z pristojno inšpekcijsko službo.

8.2. Varstvo pred hrupom

67. člen

Poseljena območja ob prometnicah je treba zavarovati pred prekomernim hrupom. Ocene in meritve hrupa je potrebno upoštevati pri lokacijskih postopkih v smislu odnikov oziroma protihrupne zaščite in drugih protihrupnih omejitev. Protihrupna zaščita (če je potrebna) mora biti postavljena sočasno z izgradnjo objekta.

V stanovanjskih območjih so dopustne le take spremljajoče dejavnosti, ki ne povzročajo prekomernega hrupa.

8.3. Varstvo voda in obvodnih površin

68. člen

Varstveni režimi in območja lokalnih vodnih virov so določena s predpisi, ki urejajo to področje.

Tehnološke odpadne vode, katerih kvaliteta ne ustreza pogojem za odvod odpadnih voda, je potrebno predhodno očistiti oziroma nevtralizirati v individualnih napravah.

9. MERILA IN POGOJI ZA UREJANJE PROSTORA ZA OBRAMBO IN ZAŠČITO

69. člen

Interesi in potrebe po zaklanjanju in zavarovanju prebivalstva in normative, ki so določeni skladno z veljavnimi predpisi za področje varstva pred požarom.

III. POSEBNA MERILA IN POGOJI ZA POSEGE V PROSTOR PO POSAMEZNIH OBMOČJIH UREJANJA IN UREDITVENIH ENOTAH

I. POSEBNA MERILA IN POGOJI ZA POSEGE V OBMOČJA, ZA KATERA NE BODO IZDELANI PROSTORSKI IZVEDBENI NAČRTI

71. člen

Za območja, ki se trajno urejajo s prostorskimi ureditvenimi pogoji veljajo splošna določila odloka.

2. POSEBNA MERILA IN POGOJI ZA POSEGE V OBMOČJA, ZA KATERA SO IZDELANI PROSTORSKI IZVEDBENI NAČRTI

- 2.1. Območje: Radgonsko kapelske gorice in mursko polje
- 2.2. Območje: Apaško polje
- 2.3. Območje: Ščavniška dolina

72. člen

2.11. PIN/I-15

Radenci — jug

a) — vrste posegov v prostor

Razen splošnih meril in pogojev za posege v prostor so dopustne graditve in ureditve:

— na obstoječih kmetijah v območju Radenci vas so dopustne ureditve za potrebe posodobitve tehnologije v cilju izboljšanja življenjskega in bivalnega okolja.

b) — oblikovanje novogradenj

Veljajo splošna merila in pogoji za posege v prostor.

Za ostale ureditvene enote veljajo splošna merila in pogoji za posege v območja, za katera so izdelani prostorski izvedbeni načrti.

3. POSEBNA MERILA IN POGOJI ZA POSEGE V OBMOČJA, ZA KATERA BODO IZDELANI PROSTORSKI IZVEDBENI NAČRTI

74. člen

Za vse posege v območja, za katera bodo izdelani prostorski izvedbeni načrti, veljajo splošna določila odloka.

IV. KONČNA DOLOČILA

75. člen

Prostorski ureditveni pogoji so na vpogled občanom, organizacijam in skupnostim pri upravnem organu za urejanje prostora Skupščine občine G. Radgona.

76. člen

Nadzor nad izvajanjem odloka opravljajo pristojne inšpekcije uprave inšpekcijskih služb občine Gor. Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota.

77. člen

Ko začne veljati ta odlok preneha veljati Odlok o urbanističnem redu v občini G. Radgona (Ur. objave, št. 6/82).

78. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 350-7/88-10
Datum: 23-3/1989

PREDSEDNIK
Skupščine občine Gor. Radgona
Peter FRIDAU

64

Na podlagi 1. in 4. člena zakona o komunalnih taksah (Ur. list SRS, št. 29/65, 12/69, 7/70) in 206. člena statuta občine Gor. Radgona (Ur. objave Pomurja št. 41/81, 7/86 in 2/87) je skupščina občine G. Radgona na seji zborna združenega dela in zborna krajevnih skupnosti, dne 23. 3. 1989 sprejela

ODLOK

o dopolnitvi odloka o turistični taksi na območju občine Gornja Radgona

1. člen

V odloku o turistični taksi na območju občine G. Radgona (Ur. objave, št. 9/85, 26/86, 7/87 in 7/88) se besedilo drugega odstavka 2. člena dopolni tako, da se določi turistična taksa za leto 1990 in sicer:

Turistična taksa znaša za nočitev po osebi:	od 1. 1. 1990
— v kraju Radenci in Radgona	
za domače goste	2.500
za tuje goste	5.000
— v drugih krajih in campingih	
za domače goste	2.000
za tuje goste	4.000

2. člen

Besedilo 3. člena se dopolni z besedilom:

Turistično takso zbrano od 1. 1. 1990 je potrebno odvesti do 5. v mesecu za pretekli mesec in sicer:

— po 600 din v Radencih in G. Radgoni in po 350 din v drugih krajih in campingih od dnevnih turističnih takse po gostu na ustrezen račun SO G. Radgona za financiranje dogovorjenih skupnih programov po družbenem dogovoru o namenski porabi turistične takse.

— preostali del turistične takse na račun turističnih društev oz. krajevnih skupnosti kjer ni turističnega društva na območju katere je turistični objekt.

3. člen

4. člen se spremeni tako, da se glasi:

Z denarno kaznijo od 50.000 din od 1.000.000 din se kaznuje za prekršek pravna oseba, če ne obračuna ali če ne odvede oz. če pravočasno ne odvede turistične takse.

Z denarno kaznijo od 10.000 din do 250.000 din se kaznuje za prekršek odgovorna oseba pravne osebe, ki je odgovorna za prekršek iz prvega odstavka tega člena.

Zasebni gostinec ali oddajalec sob se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje z denarno kaznijo od 50.000 din do 1.000.000 din.

4. člen

Pooblašča se IS občinske skupščine G. Radgona, da višino turistične takse kvartalno valorizira v skladu s porastom cen, ki ga ugotovi Zavod SR Slovenije.

5. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občine Pomurja.

Številka: 423-2/80-03
Datum: 23/3-1989

PREDSEDNIK
Skupščine občine Gor. Radgona
Peter FRIDAU

65

Na podlagi 1. člena Zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, št. 34/83, 66/83, 17/84, 4/85, 11/86, 21/87, 10/88, 27/88 in 31/88) in 206. člena statuta občine Gor. Radgona (Ur. objave, št. 41/81, 7/86 in 2/87) je skupščina občine Gornja Radgona na seji zborna združenega dela in zborna krajevnih skupnosti, dne 23. 3. 1989 sprejela

ODLOK

o posebnem občinskem prometnem davku od plačil za storitve

1. člen

Na območju občine Gor. Radgona se plačuje posebni občinski prometni davek od plačil za storitve.

Posebni občinski prometni davek od plačil za storitve se obračuna in plačuje po določbah zakona o obdavčevanju proizvodov in

storitev v prometu, po zakonu o posebnem prometnem davku ter po tem odloku.

2. člen

Posebni občinski prometni davek od plačil za storitve se plačuje po stopnjah določenih v tarifi, ki je sestavni del tega odloka.

3. člen

Posebni občinski prometni davek od plačil za storitve se plačuje v odstotku od zneska plačila za opravljeno storitev, v katerega je všteti davek.

4. člen

Ta davek se plačuje od plačil za storitve, ki jih opravljajo družbene pravne osebe in občani zasebnim pravnim osebam ter občanom po stopnjah navedenih v tarifi.

5. člen

Zavezancem, ki opravljajo obrtne in druge storitve in plačujejo davek od teh storitev v pavšalnem letnem znesku, se odmerja v pavšalnem letnem znesku tudi posebni prometni davek.

Višino davka v pavšalnem letnem znesku določi uprava za družbene prihodke na podlagi zbranih podatkov o obsegu in načinu poslovanja ter vrsti dejavnosti zavezanca in v primerjavi ter cenitvi z zavezanci enake ali podobne dejavnosti, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, kakor tudi na podlagi podatkov o višini doseženega prometa v preteklem letu.

6. člen

Z dnem, ko začne veljati ta odlok, preneha veljati odlok o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve v občini Gor. Radgona (Ur. objave, št. 19/79, 15/80, 18/81, 8/82, 3/83, 34/83, 9/85, 31/85, 1/88 in 22/88).

7. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Štev.: 421-2/82-05
Datum: 23/3-1989

PREDSEDNIK
Skupščine občine Gor. Radgona
Peter FRIDAU

66

Na podlagi 205. in 324. člena statuta občine Gor. Radgona (Ur. objave, št. 41/81, 7/86 in 2/87) je skupščina občine na seji zborna združenega dela, zborna krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora, dne 23. 3. 1989 sprejela

SPREMEMBE IN DOPOLNITVE STATUTA OBČINE GORNJA RADGONA

1. člen

V 274. členu Statuta občine Gor. Radgona (Ur. objave, št. 41/81, 7/86 in 2/87) se v zadnjem stavku tega člena črta besedilo »urbanizma, gradbeništva in komunalnih zadev«.

2. člen

Zadnji stavek 277. člena Statuta se dopolni z besedilom »ter za področje varstva okolja in urejanje prostora«.

V sestavi komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora je upravna organizacija za urbanistično načrtovanje«.

3. člen

V tretjem odstavku 281. člena se za besedo »upravo« dodata besedi »in upravno organizacijo«.

4. člen

Spremembe in dopolnitve Statuta začnejo veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 011-2/80
Datum: 23. 3. 1989

PREDSEDNIK
Skupščine občine Gor. Radgona
Peter FRIDAU

67

Skupščina KS Bogojina je na podlagi 3. člena Zakona o samoprispevku (Uradni list SRS št. 35/85) in 42. člena Statuta krajevnih skupnosti BOGOJINA na svoji seji, dne 6. 4. 1989 sprejela

SKLEP

o uvedbi krajevnega samoprispevka za del območja KS Bogojina, naselje IVANCI

1. člen

Po odločitvi delovnih ljudi in občanov na referendumu dne 2. 4. 1989 se za del območja KS Bogojina, naselje Ivanci uvede samoprispevek za:

- adaptacijo stare šole
- sofinanciranje modernizacije ceste Ivanci do križišča s cesto Bogojina
- Gančani
- komunalno urejanje vasi
- plačevanje električne energije in vzdrževanje ulične razsvetljave
- dotacije društvom
- in ostala komunalna dejavnost

2. člen

Samoprispevek se uvaja za dobo 5 (petih) let, od 1. 5. 1989 do 30. 4. 1994.

3. člen

S samoprispevkom bo zbranih 145.000.000.— dinarjev.

4. člen

Zavezanci samoprispevka so občani, ki imajo stalno prebivališče v naselju Ivanci.

Samoprispevek plačujejo:

a) V DENARJU:

- 2 % od neto osebnega dohodka iz delovnega razmerja in nadomestil
- 5 % od katastrskega dohodka iz kmetijske dejavnosti
- 2 % od obrti
- 3 % od povprečnega OD SR Slovenije za zdomce
- 2 % upokojenci

b) V DELOVNI OBVEZNOSTI:

- vsako gospodinjstvo je dolžno dati 1 (enega) delavca letno do 5 ha zemlje še enega delavca in nad 5 ha še nadaljnjega delavca
 - vsak lastnik traktorja je dolžan dati en traktorski prevoz letno
- Nadomestilo za neopravljeni delovni dan, ki traja 8 ur znaša 50.000.— dinarjev, prav tako tudi prevoz s traktorjem 50.000.— dinarjev, ki se vsako leto revalorizira na Skupščini KS.

5. člen

Samoprispevka v denarju in delu so oproščeni zavezanci, ki jih določa 12. člen Zakona o samoprispevku.

6. člen

S Samoprispevkom zbrana sredstva se zbirajo na posebnem računu v SDK Murska Sobota številka: 51900-842-035-82021 z oznako Krajevna skupnost Bogojina.

7. člen

Samoprispevke od osebnega dohodka iz delovnega razmerja in nadomestil nakazujejo plačevalci OD, samoprispevke iz KD in obrtnikov obračunava uprava za družbene prihodke občine Murska Sobota, samoprispevek zaposlenih v tujini pa obračunava svet Krajevne skupnosti Bogojina.

8. člen

Nadzor nad zbiranjem sredstev in uporabo opravlja svet Krajevne skupnosti, ki vsako leto poroča o tem Skupščini KS in Zboru občanov.

9. člen

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin, uporablja pa se od 1. 5. 1989 dalje.

Številka: 01-9/1989
Datum: 7. 4. 1989

Predsednik skupščine KS
Bogojina
Franc HORVAT, l. r.

68

Na podlagi 37. člena Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. l. SRS št. 18/84, 37/85 in 29/86) ter 254. člena Statuta občine G. Radgona (Ur. objave št. 41/81 in 7/88) je Izvršni svet skupščine občine Gornja Radgona na svoji seji dne 6. 4. 1989 sprejel

SKLEP

o javni razgrnitvi ureditvenega načrta »Pokopališče na Kapeli

1.

Izvršni svet ugotavlja, da je osnutek ureditvenega načrta »Pokopališče na Kapeli« v skladu z družbenim planom občine G. Radgona za srednjeročno plansko obdobje 1986—1990 in v skladu z zakonom o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. list SRS št. 18/84, 37/85 in 29/86).

2.

Javno se razgrne osnutek ureditvenega načrta »Pokopališče na Kapeli«, ki ga je izdelal SGP Konstruktor TOZD PTB Komunaprojekt Maribor pod številko 205/42 z dne 27. 2. 1989 za dobo 30 dni od dneva objave v Uradnih objavah pomurskih občin.

3.

Osnutek ureditvenega načrta se javno razgrne v prostorih KS Kapela in prostorih občine G. Radgona.

4.

Organizacije združenega dela, druge organizacije in skupnosti, organi ter društva, delovni ljudje in občani lahko do poteka roka razgrnitve podajo pisne pripombe na kraju razgrnitve ali pa pošljejo na Upravno organizacijo za urbanistično načrtovanje občine G. Radgona.

5.

Ta sklep se objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Štev. 352-1/89
Datum: 6. 4. 1989

PREDSEDNIK
IZVRŠNEGA SVETA SO GOR. RADGONA
Janko SLAVIČ, dipl. ing. agr.

69

Na podlagi 206. člena Statuta občine G. Radgona (Ur. objave, št. 41/81, 7/86 in 2/87) in 40. člena zakona o razlastitvi in prisilnem prenosu nepremičnin v družbeni lasti (Ur. list SRS, št. 5/80 in 30/87) je skupščina občine Gornja Radgona na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti, dne 23. 3. 1989 sprejela

ODLOK

o povprečni gradbeni ceni in povprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč ter koristi za razlašeno stavbno zemljišče v občini Gornja Radgona za leto 1989

1. člen

Ta odlok določa za območje občine G. Radgona povprečno gradbeno ceno in povprečne stroške komunalnega urejanja stavbnih zemljišč ter koristi za razlašeno stavbno zemljišče za posamezna območja v občini G. Radgona.

2. člen

Povprečna gradbena cena in povprečni stroški komunalnega urejanja stavbnih zemljišč v občini G. Radgona, kot podlaga elementa za izračun valorizirane vrednosti stanovanjske hiše ali stanovanje znaša:

1. Povprečna gradbena cena za 1 m² uporabne stanovanjske površine III. kategorije znaša 2.014.476.— din.

2. Povprečni stroški komunalnega urejanja gradnje opremljenih (III. kategorija) stavbnih zemljišč znaša 15 % gradbene vrednosti objekta in se delijo na:

- komunalno opremljenost v kolektivni rabi 9 %
- komunalno opremljenost v individualni rabi 6 %

Povprečna gradbena cena določena v 1. točki 1. odstavka tega člena je dosežena cena v decembru leta 1988 in se mesečno valorizira skladno z rastjo cen »stanovanjske gradnje« v SR Sloveniji.

3. člen

Korist za razlašeno stavbno zemljišče se določi v odstotku od povprečne gradbene cene in znaša:

- za območje mesta G. Radgona in naselje Radenci brez vasi Radenci 1 % ali 20.145.— din
- za območje industrijske cone G. Radgona in Boračeva ter naselja Radenci vas; Apače in Videm ob Ščavnici 0,8 % ali 16.116 din
- za ostala območja občine G. Radgona, 6 % ali 12.087.— din.

4. člen

Ko začne veljati ta odlok preneha veljati odlok o povprečni ceni in povprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč ter koristi za razlašeno stavbno zemljišče v občini G. Radgona za leto 1988 (Ur. objave, št. 11/88).
Štev.: 385-3/89-10
Datum: 23. 3. 1989

PREDSEDNIK
Skupščine občine Gor. Radgona
Peter FRIDAU

70

Na podlagi 35. čl. zakona o financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih (Ur. l. SRS, št. 39/74 in 7/87) in po 206. čl. statuta občine Gor. Radgona (Ur. objave, Pomurja št. 41/81, 7/86 in 2/87) je skupščina občine G. Radgona na seji zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora, dne 23. 3. 1989 sprejela

ODLOK

o zaključnem računu proračuna občine Gornja Radgona za leto 1989

1. člen

Sprejme se zaključni račun o izvršitvi proračuna občine Gornja Radgona za leto 1988, katerega sestavni del je zaključni račun rezervnega sklada občine Gornja Radgona.

2. člen

Po bilanci zaključnega računa proračuna so znašali v letu 1988 skupni prihodki 2.630.887.000 din, skupni odhodki pa 2.473.110.000 din.

Razlika med celotnimi prihodki in odhodki po bilanci zaključnega računa predstavlja presežek ustvarjen iz več odstopljenega republiškega prometnega davka od prometa proizvodov za leto 1988 in znaša 157.777.000 din.

Na računu rezervnega sklada skupščine občine G. Radgona je ugotovljen ob zaključnem računu za leto 1988 saldo 37.169.740 din.

3. člen

Presežek na rednem računu proračuna v znesku 157.777.000 din se prenese kot odstopljeni del republiškega prometnega davka od prometa proizvodov med prihodke proračuna v letu 1989.

4. člen

Saldo na računu rezervnega sklada skupščine občine v znesku 37.169.740 din se prenese kot prihodek istega računa v letu 1989.

5. člen

Pregled doseženih prihodkov in njihova razporeditev sta sestavni del proračunske bilance za leto 1988.

6. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 400-7/87-03
Datum: 23/3-1989

PREDSEDNIK
Skupščine občine Gor. Radgona
Peter FRIDAU

SOBOTA

PONEDELJEK TOREK

ČETRTEK

**RADIO
MURSKA SOBOTA**

5.30 Prebujajte se z nami
(V četrtkovni prebujalnici
oddaje Radia Murska Sobota
ta boste zvedeli, koliko je
novih Pomurcev v zadnjem
tednu, kakšen je tečaj dila-
narja, modroval bo Džouž
dodali bomo še kmetijski
nasvet). 8.00 Konec jutranje
oddaje. 16.00 Najlepše želje
s čestitkami in pozdravi
16.30 Aktualno (informati-
vni del, kulturna oddaja, re-
klame, glasba), 18.00 Naj-
lepše želje s čestitkami in
pozdravi

TV LJUBLJANA

10.10 Bolnica Franja
10.30 Denijevo jajce, av-
stralski kratki film. 11.00
Imel sem ptičico — poj-
mladinski pevski zbor RTV
Ljubljana. 11.35 9. b. k.
nadski mladinski film
16.30 Tv dnevnik 1. 16.45
Akcija, slovenski film
18.05 Spored za otroke in
mlade. 19.15 Tv okno. 19.30
Tv dnevnik 2. 20.05 Recita-
Irene Grafenauer v Smeltu
prenos. 21.15 J. A. Lacour
Kajnov nasmeh, ameriška
nadalgjevanja. 22.10 Sloven-
ska pesem v zamejstvu.

TV ZAGREB

Prvi program
8.30 Tv v šoli, 12.40 Po
novitve, 17.15 Otroški in
mladinski spored, 19.30
Dnevnik, 20.00 Panorama
21.05 Zabavno-glasbeni
oddaja, 22.05 Dnevnik
22.25 Šport, 22.45 Nočni
program.

TV AVSTRIJA**TV ZAGREB****TV AVSTRIJA**

TV AVSTRIJA

Prvi program
9.00 Ponovitve, 14.00
Otroški in mladinski spor-
red, 19.30 Čas v sliki, 20.15
Divja raca (film), 21.55 Ca-
vallieria Rusticana,

TV AVSTRIJA

TV MADŽARSKA

TV MADŽAR

9.05 Za otroke. 14.20 Avtomobilske dirke iz Hungaroringa. 16.15 Stravinski: Ognjeni ptič. 16.40 Milijon korakov po Madžarski, 16. del. 17.35 Delta, znanstveni poročevalci. 18.00 Zunanja politika. 19.00 Teden, aktualne reportaže. 20.00 Dnevnik. 20.15 Bronco Billy, ameriški film. 22.05 Mladinski kongres, poročilo. 22.35 Telesport. 22.50 Video strani.

TV MADŽARSKA

NEDELJA, 23. april, ob 15.10, LJ 1
KAKOR STRUP, češki barvni film, 1985

Režija: Vit Olmer; igrajo: Zdenek Šverak, Ivona Krajčovičova, Libuše Švormova; kamera: Ota Kopriva; glasha: Jiri Stiven.

Vil Olmer, češki filmski igralec vse manj nastopa pred kamero, veliko raje je za njim kot »gledalci« režiser. Igralci kot režiserji navadno ostanejo igralci, z režijsko izkušnjo več sicer, le malokateri pa se docela posveti uglednejšemu poklicu. Vil Olmer je tak. Zadnja leta dela le še kot režiser in ima pri tem kar dosti uspeha.

Film je zelo značilen za sodobno česko kinematografijo. Gre za simpatično delo o inženirju poznih srednjih let, ki se zaljubi v dosti mlajšo a že poročeno žensko. Čeprav ima sam privlačno ženo in otroke, tvega svoj zakon in visok položaj v podjetju. Dosti drugega se v filmu niti ne dogaja, toda ta klasični trikotnik — pravzaprav četverkotnik nam predstavi nekaj imenitnih likov — ne odzade neposredno prizadetih. Skrbna dramaturška obdelava, značilna za česke filme, zagotovi zavirljivo kvaliteto filma. Če (večamo primerjave, bi lahko dejali, da je to film, kakršne je v Franciji snemal Claude Samet (Malenkosti, ki so življenje). Takšni, dobro posneti filmi brez žanrskih opredelitev so vse redkejši in zato tem dragocenejši tolmači neke vsakdanjosti.

Ste ga videli, prasca v prejšnji številki Vestnika? Prosim vas, kaj pa svinja ve o soboškem radijskem programu!

TV MADŽARSKA

9.10 Ponovitev: Teden; Bachou, francoski film; Delta. 16.30 Video novice. 16.40 Poročila v romunščini. 16.45 Perpetuum mobile. 17.40 Četiri ure za gospodarstvo. 17.55 TV program za 3 dni. 18.00 Koledar 1989, magazin. 19.00 Literarne uganke za otroke. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Dovoljena hitrost, politični kabaret. 21.15 Panorama, svetovna politika. 22.05 Dežela Izraela. 22.50 TV dnevnik.

PONEDELJEK, 24. april,
ob 20.05, I.J I
MAISTROVA NAJDALJ-
ŠA MARIBORSKA NOČ

Od znamenitih bojev Maistrovih borcev za severno mejo nas ločuje 70 let. Novembra 1918 se je namreč odločila usoda severne Štajerske in Maribora. Ta del slovenske zemlje je bil v tisti dneh z genialno izpeljano akcijo generala Maistra in slovenske vojske rešen pred ponemčenjem in priključen k Jugoslaviji. Taktik je bila zahtevna še danes veljavna severna meja.

»Maistrova zgodovinska vloga še vedno ni pravilno ovrednotena. Da bi osvetlili dogodke iz leta 1918, predvsem pa odločilno noč z 22. na 23. november, smo pripravili v ljubljanskem programu TV Ljubljana televizijsko dramo Maistrova najdaljša mariborska noč,« pojasnjuje avtor drame Saša Vuga.

Drama sloni na izvirnih generalovih pričevanjih, na kroniki dr. Maksa Šnuderla »Osvobodjena meja« in na zapisih Vladimirja Gradnika »Primorski prostovoljci v boju za severno mejo 1918-1919«. Prevladujoče vloge v igri imajo zgodovinske osebnosti: general in pesnik Rudolf Maister ter pravnik in pomembne osebnosti takratnega časa: dr. Franjo Rosina, dr. Ivan Seneković, dr. Josip Leskovar in dr. Mravljak. Pokornega, preudarnega in odločnega generala Maistra bo upodobil Dare Valič, temperamentnega, duhovitega in priljubljenega Rosina Aleš Valič, izkušnega, malce skrivnostnega in ciničnega Senekoviča Bine Matoh, tihega, opreznega, vendar poštenega in zvestega Leskovarja Boris Juh, sposobnega in delovnega pribočnika Mravljaka pa Jože Horvat.

NAROČILNICA

NAJROČAM VESTNIK

Časovis račnite poštiti od dne

Ime in priimek:

Maslov: kraj, ulica, hř. št.

~~~~~

~~~~~

Podpis:

Return: _____

Naročilnico natančno izpolnite in pošljite na naslov:

BOTA, Tibova 21.

SPORED FILMOV V KINU PARK
M. SOBOTA ob 21. do 27. apr. 1989
21. apr. ob 18. uri amer. kom. **POLICIJSKA AKADEMIJA, IV.** del.
21. apr. ob 20. uri amer. erot. film **IZJEMNA ŽENSKA** — TRDA EROTIKA. Mladini do 18. leta ne dovolimo ogleda filma!
23. apr. ob 16. in 18. uri amer. kom. **POLICIJSKA AKADEMIJA, IV.** del.
23. apr. ob 20. uri amer. erot. film **IZJEMNA ŽENSKA** — trda erotika.
24. apr. ob 18. in 20. uri amer. kom. **IZGUBLJENI ARTHUR. LISA MINELLI** IN **DUDLEY MOORE** STA ODLIČNA V TEJ LJUBEZENSKE ZGODBI PLAJOJA IN REVNEGA DEKLETA. STEVE GORDON JE POSKRBEL ZA PRAVO ZABAVO.

25. apr. ob 20. uri amer. grozljivka **MUHA**.

26. apr. ob 18. in 20. uri amer. grozljivka **Muha**.

27. apr. ob 18. uri amer. glasb. film (najstniška kom.) **MODERNA DEKLETA. PRAVSEN FILM ZA MLADE!** V NJEM JE DOVOLJ GLASBE IN RAZGIBANEGA ŽIVLJENJA TREH MLADIH AMERICANK — ZABAVNA IN PRIVLAČNA ZGODBA!

27. apr. ob 20. uri amer. film **VELIKO MESTO. ODLIČNA STA MATT DILLON** IN **T. LEE JONES!** GLAVNI JUNAČ JE RAZPET MED NE-MORALNIM ŽIVLJENJEM KOČARJA IN POŠTENIM SVETOM!

KINO ŠALOVCI

22. apr. ob 20. uri amer. kom. **POLICIJSKA AKADEMIJA, IV.** del.
22. apr. ob 21.30. amer. erot. film **IZJEMNA ŽENSKA. GLEDALCEM DO 18. LETA NE DOVOLIMO OGLEDA FILMA!**

Prodaj

MOTORN
VOZILA
prodaj

126 P. letnik 1987, prodaj. Melinci 97 a. M-1102
OPEL ASCONO 1.6 S sport, letnik 1984, prodaj. Lucova 37. M-1064
ZASTAVO 128. letnik 1984, prevoženih 25.000 km prodaj. Tel.: (069) 73-272. M-1153
LADO 1200 KOMBI, letnik 1983, dobro ohranjeno, prodaj. Gerlinci 28. M-1154
RENAULT 4 ugodno prodaj. Korovci 12 a. M-1155
Z 850, staro 6,5 leta, popolnoma obnovljeno, prodaj. Tel.: 21-958. M-1166
RENAULT 4 GTL letnik 1987, prodaj. Informacije v soboto in nedeljo: Gyurica, Petišovci, Potočna 2. M-1167
MOSKVIČ KARAVAN, letnik 1980 prodaj. Tel.: 77-751. M-1173

DOM NA GORIČKEM

PINDŽA, ANTON JAKOŠA, GORNJI PETROVCI vabi na obisk vsak dan od 12. do 24. ure, razen ob sredah, ko je lokal zaprt.

PETKE, SOBOTE IN NEDELJE lahko preživite ob prijetnih zvokih ansambla HAPY END.

VABLJENI

ZASTAVO 101, lahko tudi po delih, in električni štedilnik prodaj. Tel.: 78-771. M-1175
OPEL REKORD 1700, letnik 1973, registriran do 26. 12. 1989, prodaj za 900 SM. Silva Antonič, Pušča 5, 69000 M. Sobota. M-1177
VESPO PX 200 E, letnik 1987, prodaj. Tel.: 21-908. M-1184
OPEL REKORD 1700, registriran do novembra 1989, ugodno prodaj. Karel Krajcar, Panonska 46, Belinci. M-1188
OPEL KADET B, prodaj. Franc Štibilar, Mladinska 66, Bakovci. M-1198
DIANO 6 L, domače vino in hladilnik prodaj. Tel.: 22-608. M-1203
RENAULT 4 TL, l. 1977, v odličnem stanju, prodaj. Naselje Prekmurske brigade 16. Murska Sobota, popoldan. M-1206
OPEL REKORD D KARAVAN DIZEL prodaj. Tel.: 22-979. M-1208
FIAT 126 P prodaj. Murnova 2, Krog. Tel.: 26-128. M-1214
JUGO 45 A, l. 1986, prodaj. Krog, Plečnikova 41. M-1163
TOMOS ELEKTRONIK E 90, l. 1979, prodaj. Tel.: 26-579. M-1181

VESTNIK

Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Bernarda Balažic, Brigita Bavčar, Jani Dominko, Silva Eory, Jože Graj, Majda Horvat, Milán Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparink, Feri Maučec, Štefan Sobočan, Branko Žunec, Endre Gönter (tehnični urednik), Nevenka Emri in Marjan Maučec (lektorja).

Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/I. Telefoni: novinarji 21 383, 21 232; direktorica in glavna urednica, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, GPS in tajništvo 21 064 in 21 383; dopisništva: Gornja Radgona 74 597, Lendava 75 085 in Ljutomer 81 317. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Naročnina za 1. polletje 1989 je 50.000 dinarjev, za delovne organizacije 100.000 dinarjev, za naročnike v tujini 70 DEM (letno).

Tekoči račun pri SDK Murska Sobota: 51900-603-30005. Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana: 50100-620-00112-5049512. Tisk: ČGP VEČER tozdr Mariborski tisk Maribor. Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

JUGO in pohištvo za otroško sobo ter hladilnik prodaj. Anica Čarni, Belinci, Panonska 97 ali tel.: 71-640. M-1202
ŠKODO 105 L, prevoženih 43.000 km, prodaj. Mlajinci 2 ali tel.: 48-587. M-1216
ŠKODO 110 L, prodaj. Tel.: (069) 77-762. M-1215
MINI MORIS 1000, letnik 1971 prodaj. Tel.: (069) 75-993. LE-19623
126 P, letnik 1980, z novim motorjem, in sobne zvočnike, 40 W, prodaj. Nevedn Pohajda, Tomšičeva 1/V, Lendava. LE-19622
ZASTAVO 126 P, letnik 1977, registrirano do februarja 1990, in moped TOMOS KOLIBRI 14 TLS, letnik 1973, prodaj. Tel.: (069) 75-746. LE-19620
SPORTNO OPREMLJEN TOMOS 81 50 nujno prodaj. Tel.: 87-274 do 15. ure ali Prešernova 14, Ljutomer, ali tel.: 81-168 — popoldan. IN-17209

ŠKODO, l. 1976, ugodno prodaj. Janko Šarlec, Banovci 24, 69241 Verže ali tel.: 87-339. IN-17208

ALFA SUD, l. 1977, ugodno prodaj. Koroša, Križevci pri Ljutomeru 50. IN-17207

FIAT 750, vozen, ugodno prodaj. Janko Slavič, Grabe 17, Križevci pri Ljutomeru. IN-17203

CITROEN prodaj ali zamenjam za manjši avto. Tel.: (069) 78-227. M-1218

RENAULT 4, star 11 let, registriran do decembra, ugodno prodaj. Gančani 72. M-1221

DVA MOSKVIČA (enega po delih) ugodno prodaj. Vaneča 71. M-1224

ZASTAVO 101, v dobrem stanju, prodaj. Tel.: 78-620. M-1226

APN 6 ugodno prodaj. Velika Polana 183 ali tel.: 70-652. M-1227

AUDI 100, letnik 1985, karamboliran, prodaj. Ogled od 17. ure naprej: Janez Lopert, Oktobrske revolucije 9, 69000 M. Sobota. M-1229

FIAT 127 SPECIAL, l. registracija VI. 1984, garažiran, prevoženih 30.000 km, prodaj. Tel.: 22-453. M-1231

RENAULT 16 TL, l. 1972, neregistriran, prodaj. Tel.: 77-814. M-1232

JAVO 350 prodaj. Križevci 204. M-1233

KADET l. 3. LS. l. 1985, ugodno prodaj. Lipovci 90. M-1235

OPEL REKORD 1700, prodaj. Leopold Stefanec, Kraina 31. M-1236

DIANO, staro 10 let, v dobrem stanju, prodaj. Stanislav Ferencak, Odranci, Ravenska 81. M-1240

OPEL MANTA, obnovljen, gume, 4 kose 165/13 s platišči, in avtoradio z zvočniki napredaj. Tropovci, Kolesarska 75. M-1243

ZASTAVO 750 LE, letnik 1985, prodaj. Tel.: 22-495. M-1245

LADO 1200 S, prodaj. Ogled od 16. do 20. ure v Puconcih 9 d — Urbančič. M-1246

FIAT 750 LE, letnik 1980, prodaj. Dolnji Lakoš 87 d. LE-19628

GOLF letnik 1981, prodaj ali zamenjam za manjši avto. Halabarec, Treg Ljudske pravice 11, Lendava. LE-19629

LADO RIVO, letnik 1987, prodaj. Mostje 59, P. Lendava. LE-19630

VIVO, v celoti ali po delih, prodaj. Črenšovci 122. M-1251

ZASTAVO 101, letnik 1980, ohranjeno, prodaj. Dolenci 28, 69204 Šalovci. M-1252

GOLF DIZEL, letnik 1983, prodaj. Ogled po 17. uri: Gregorčičeva 7, M. Sobota. M-1253

126 P komplet ali po delih prodaj. Murski Črnci 18. M-1259

JUGO KORAL 55, star 8 mesecev, 5 prestav, prodaj. Tel.: 77-158. M-12060

GOLF dizel, 1983, novi motor, in kade 13, l. 1987, prodaj. Naselje Veljaka Vlahoviča 7. M-1261

R 4 GTL, letnik 1982, prodaj. Tel.: 71-147 po 15 uri. M-1265

PONY EKSPRES, malo rabljen, prodaj. Tudjan, Stara 10. M. Sobota. M-1266

CX PALAS, neregistriran, nujno prodaj. D. Bistrica 92. M-1267

FIAT 126 P, letnik 1982, prevoženih 44.000 km, prodaj. Tel.: 70-431. M-1269

BMW, letnik 1980, in Z 101, lahko tudi po delih, prodaj. Borut Flisar, Martjanci 74. M-1271

RENAULT 4 TL, letnik 1978, kleparsko obnovljen, prodaj. Tel.: (069) 82-030. IN-17222

ZASTAVO 750, letnik 1980, in PEUGEOT 304, letnik 1972, prodaj. Cven 6, Ljutomer ali tel.: (069) 81-583. M-17221

GOLF J, letnik 1979, cena 23 milijonov, prodaj. Tel.: (069) 81-300. IM-17220

FORD TAUNUS M 17, karavan 1500, dobro ohranjen, in ford tranzit 2000, kombinirano vozilo s šipami, dobro ohranjen, ugodno prodaj. Tel.: (069) 81-798. IN-17213

JUGO 45, letnik 1984, v dobrem stanju, prodaj. Andrej Maroša, Belinci, Kajuhova 11. M-1275

MOPEX ATX 50, nov, nevožen (10 odstotkov cene), in GOLF, letnik 1979, nemški, prodaj. Informacije po telefonu: 23-804. M-1277
ŠKODO 105 L, letnik 78/10, ugodno prodaj. Malačič, Noršinci 3 a, ali tel.: 48-599 — popoldne. M-1278
126 P, letnik 1981, prodaj. Tel.: (069) 24-146. M-1283
GOLF JX, BENCIN prevoženih 27.000 km, prodaj. Tel.: (069) 21-691. M-128
126 P, letnik 1987, prodaj. Melinci 97 a. M-1102
LADA 1200 karavan, letnik 1980, prodaj. Žižki 45. M-1143
AUDI 80 CL, DIZEL, l. 1984, kombi Z 850, l. 1982, in KOMBAJN ZMAJ 133, letnik 1985, z adapterjem za korožo prodaj. Bojan Štamper, Urban 2, p. Strigova. M-OP
REKORD 20 S, letnik 1982, ugodno prodaj. Tel.: 26-638. M-1286
LADO 1600, letnik 1980, prodaj. Tel.: 74-857. GR-18760
BMW 316, star 4 leta, prodaj. Franc Grah, Černelavci, Zadruga 8, ali tel.: 23-109. M-1287

LOKAL V LENDAVI (prejšnji kmečki turizem), 500 m od hotela Lipa, dam v najem (069) 74 169.

FIAT 131 MIRAFIORI, R 12, smrekove plohe 8 cm, 5 cc, in trdi tervol prodaj. Celec, Tel.: 24-929. M-1201
AVTO 126 P, letnik 1978, ugodno prodaj. Tel.: 73-594. M-12292
FORD ESCORT 1100, letnik 1979, prodaj. Dokležovje 15 po 15. uri. M-1293
GOLF, l. 1977, z obnovljenim motorjem, prodaj. Tel.: 74-904, popoldne. GR-18761
MOTOR BT 50, star 2 leti, prodaj. Tel.: 74-335. GR-18762
GOLF, l. 1977, na novo registriran, nemški, prodaj. Embreuš, Dragotinčič 26, p. Videm ob Ščavnici. GR-18764
ŠKODO 100, letnik 1976, tehnično brezhibno, prodaj za 5.500.000.— din. Tel.: 60-513. GR-18766
ZASTAVO 750, letnik 1979, registrirano do marca 1990, prodaj. Tel.: 74-731 int. 65 — Benko od 7. do 9. ure. GR-18770
ZASTAVO 101 KONFORT, l. 1981, prodaj. Vinko Kokolj, Mele 4, p. Radenci. M-1298

ARANŽMAJI ZA RAZNE PRILOŽNOSTI
VENCI, POROČNI IN DARILNI ŠOPKI
BOGATA IZBIRA LONČNIC
MODEREN NAČIN ARANŽIRA NJA

SALON CVETJA CIPOT, GRAJSKA 4 a, MURSKA SOBOTA.

KMETIJSKA MEHANIZACIJA

prodaj

KMETIJSKA MEHANIZACIJA
SOD ZA GNOJNICO, 1200 l, in plug batuje, 12-colne, prodaj. Jože Kuhar, Mladinska 72, Bakovci. M-1158
MOTOKULTIVATOR gorenje s priključki prodaj. Tel.: 21 091, po 19. uri. M-1162
TRAKTOR IMT 539 prodaj. Turnišče, Mladinska 15. M-1164
TRAKTOR STEYR 180 prodaj. Lipa 131. M-1165
BRANE, PLUGE, ŠKROPILNICO, prevozno, enofazni elektromotor, 1,5 KW, z jermenico, motorno žago husarna, opeko 1500, MODUL, mreže, CÍRKULARKE, repoziciono in električno gradbeno omaro prodaj. Pečaroviči 34 ali tel.: 24 832 od 10. ure naprej. M-1170
OBRAČALNIK SIP, slamoreznilo 10 col in avto PEUGEOT 204, nevožen, registriran do oktobra prodaj. Murska Sobota, Askerčeva 5, ali tel.: 23 151. M-1176
NOVE BLATNIKE za traktor DEUTZ in lok prodaj. Gerlinci 101. M-1180
DVOREDNI IN DVOBRAZDNI PLUG ZA KORUZO, OLT, prodaj. Tel.: 77 053. M-1182
TRAKTOR STAYR 30 KS z jermenico in parcelo za počitniško hišico prodaj. Naslov v upravi lista. M-1192
DEUTZ 48, sejalnico OLT, štiriredno, in mlado plemensko kravo prodaj. Lipovci 193. M-1196
OBRAČALNIK PANONIJA, malo rabljen, prodaj. Križevci v Prekmurju 58. M-1207
MOTOKULTIVATOR GORENJE, SPECIAL, IN ROTACIJSKI PLUG prodaj. Tibaut, tel.: 22 061. M-1210

*** EWPS

GOSPODINJE!

Če vam zamrzovalna skrinja toči vodo ali ledeni, pokličite **IZOLACIJSKI SERVIS F. Najdnjak,** Gornji Slaveči 6, Kuzma (069) 78-271

Popravilo z garancijo na vašem domu.

Naročniki in bralci Vestnika imajo z oglašom 10-odstotni popust.

MAGIRUS DEUTZ 232, letnik 1976, prodaj. Tel.: (069) 82 022. IN-1706
DVOBRAZDNI TRAKTORSKI PLUG, 12 colni, in slamo v balah prodaj. Naslov v upravi lista. M-1237
SEJALNICO ZA KORUZO, 4-vrstno, OLT, prodaj. Vagner, Sebeborci 76, ali tel.: 48 054. M-1247
TRAKTOR IMT 539 z 275 urami prodaj. V račun vzamem dobro kravo. Gorica 57, p. Puconci. M-1250
TRAKTOR TORPEDO DEUTZ 0648, star 4 leta, 1300 delovnih ur, prodaj. Abraham, Šalovci 10. M-978
MOTOKULTIVATOR GOLDONI s koso prodaj. Marjan Sagaj, Železne Dveri 17, Ljutomer. M-17219

ENOŠNO PRIKOLICO, 5 t, zelo ugodno prodaj. Tel.: 87 197, popoldan, ali Gospodna 22, Verže. M-1248
TRAKTOR DEUTZ, 62 KM, kabina, kompresor, 200 ur, ugodno prodaj (možnost posojila). G. Petrovci 39. M-1268
TRAKTOR FERGUSON, KS (angleški), rabljen, v dobrem stanju, prodaj. Tel.: 78 626. M-1288

NOVO!

NA KAKOVOSTNEM UVOŽENEM MATERIALU IZDELUJEMO VSE VRSTE FOTOGRAFIJ ZA NAGROBNE SPOMEMIKE.

MARJANA FUJS — DUROVIČ
Borova vas 24
MARIBOR

SADILNIK 4 redni, IMT, in obračalnik za seno PANONIJA, nerahljena, in barvni televizor gorenje na daljinsko upravljanje prodaj. Tel.: 78 632. M-1295

posesti

V Moščancih prodaj parcelo površine okrog 35 a z možnostjo graditve hiše. Informacije po telefonu 23-122 ali zvečer 26-469. M-1057
HIŠO z gospodarskim poslopjem na 3-arski parceli prodaj. Markovci 8, Šalovci. M-1168
ZAIZIDLJIVO PARCELO v Filovcih — Gaj prodaj. Tel.: (061) 311-344, int. 45 — Neva. M-1189
DVA TRAVNIKA na kupšinskem pri Ledavi, 60 arov, oddam v najem. Dolina 28, Puconci. M-1191
GARSONJERO, 32 m², v Murski Soboti prodaj. Tel.: 71-632. M-1159
PARCELO NA KUKEČU 36 s staro hišo, elektriko in gradbenim dovoljenjem, videorekorder in talni ladijski pod prodaj. Mladinska 19 a, M. Sobota. M-1258
GRADBENO PARCELO v Rakičanu prodaj. Tel.: 21-085, zvečer. M-1284
HIŠO V SELU, njiva, sadovnjak, južna lega, prodaj. Varga, Kočljeva 2, Murska Sobota, tel.: 22-040. M-MM

ŽIVALI

prodaj

KRAVI, breji, prodaj. Jurij 27 ali tel.: 78 682. M-1230
KRAVO, staro 10 let, brejo 8 mesecev, prodaj. Gančani 24 a. M-1257
KRAVE po izbiri, škodo 100, registrirano do marca 1990, predstvenik ugodno prodaj. Bakovci, Zvezna 9 ali tel.: 76 143. M-1263
BREJO KRAVO, kontrola A, prodaj. Mačkoviči 14. M-1270

AGRARIACOOP ZAGREB
AGROMARKET LJUTOMER
Miklošičev trg 1

razpisuje
JAVNO DRAŽBO

za prodajo kamp prikolice IMV ADRIA 500 in šotorskega krila JADRAN.
IZKLJUČNA CENA 1.000.000.— din Ogled v poslovalnici AGROMARKET LJUTOMER, Miklošičev trg 1, v torek, 25. aprila 1989, ob 10. ur. Dražba bo 25. aprila 1989 ob 11. uri.

Udeleženci dražbe so dolžni pred njo položiti 10 % varščino. Prikolica in šotor se prodaja po sistemu videno — kupljeno

BREJO SVINJO prodaj. Žižki 70. M-1171
MLADO BREJO KRAVO ugodno prodaj. Marija Zemljčič, Kobiljščak 7, Radenci. M-1199

RAZNO

prodaj

SUHE SMREKOVE DESKE, 2 cm, in hrastove plohe, suhe, 5 cm, prodaj. Karel Fekonja, Stanetinci 43, Videm ob Ščavnici. M-1160
BALIRANO SLAMO in seno prodaj. Tel.: 23 985. M-1169

NESNICE, MLADE JARČICE, PASME HISEX, rjave, stare 16 tednov, iz kooperacijske reje, navajene na vso domačo hrano, opravljena potrebna cepljenja, prodajamo po dnevnih cenah.

Naročila sprejema in daje vse informacije: **Gostilna Tibija Horvata, Nemčavci 38,** telefon: (069) 24 393.

KOPALNO KAD, lito, prodaj. Tel.: 25 040. M-1174
ZDRAVE ČEBELJE DRUŽINE na AŽ satih prodaj. Bernjak, St. Rozmana 4, M. Sobota. M-1179

NESNICA, MLADE JARČICE, PASME HISEX, rjave, stare 16 tednov, iz kooperacijske reje, navajene na vso domačo hrano, opravljena potrebna cepljenja, prodajamo po dnevnih cenah.

Naročila sprejema in daje vse informacije: **JOŽE VERBAN, gostilna, TROPOVCI, JORDAN 44,** telefon: (069) 46-015.

BAS KITARO FENDER — JAZZ BAS prodaj. Tel.: 48 458. M-1187
20 naseljenih AŽ panjev, zdravstveno pregledani, prodaj. Ključaroviči 30, p. Križevci pri Ljutomeru ali tel.: 87 646. M-1190

VEČJO KOLIČINO SENA, traktor-ske gume 9,5—24, orgle elka X 50, klarinet amati special prodaj. Turnišče, Prvomajski 16, ali tel.: 72 048. M-1195

PLOČEVINASTO GARAŽO, 2,80 x 6 m, rabljeno, ugodno prodaj. Belinci, Panonska 36. M-1201

PLOČEVINASTO MONTAŽNO GARAŽO prodaj. Informacije po tel.: 23 710 — popoldan. M-1211

STREŠNO OPEKO BIBER ugodno prodaj. Aleksander Horvat, Domanjševci 74, ali tel.: 77 853. M-1200

GIPS PLOŠČE, 125 x 250 (17 kosov), in leseno lopo, montažno, 4 x 8 m, prodaj. Dolnji Lakoš 67. LE-19621

DVA KAVČA IN FOTELJA, sivalni stroj bogat-slavica 555, kopalno lito-železno belo kad, 120 cm, prodaj. Tel.: od 18. do 20. ure: 26 778. M-1220

ELEKTRONSKE BOBNE SIMMONS SDS 9 in ritem aparaturo yamaha R x 11 ugodno prodaj. Ivan Marčič, Odranci, ali tel.: 70 049. M-1223

RABLJENA OKNA, sobna vrata, vhodna vrata, radiatorje in dve kopalni kadi prodaj. Tel.: 23 795 ali 22. aprila v Markiševcih 36 a. M-1225

**MALE OGLASE IN ZAHVALE
ZA OBJAVO V NASLEDNJEM
TEDNU
SPREJEMAMO DO SOBOTE.
DELOVNI ČAS
OD 7. DO 15. URE,
V SOBOTO
PA OD 8. DO 12. URE.**

*Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi hudega trpljenja,
bolezen je bila močnejša od življenja.*

ZAHVALA

Tiho, brez slovesa nas je v 67. letu
starosti za vedno zapustil naš dragi
mož, oče in dedek

Jože Frumen
iz Petanjec 59

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, ki ste nam v težkih trenutkih izrekli sožalje, darovali vence, šopke ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.
Posebno se zahvaljujemo gospodu kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in GD Petanjci.
Zahvala kolektivom KG Rakičan, Avtoradgona TOZD Transport, Mura M. Sobota, Moda G. Radgona, Potrošnik TOZD Preskrba ter kolektivu strežbe Hotela Radin.

ŽALUJOČI: žena in sinovi z družinami

ZAHVALA

Najlepše se zahvaljujem vsem, ki so spremljali
mojo sestro

Ireno Fašinger

na njeni zadnji poti, sočustvovali z mano in darovali cvetje. Posebej se zahvaljujem zdravnikom in strežnemu osebju infekcijskega oddelka soboške bolnišnice, g. duhovniku in pevcem.

ŽALUJOČA SESTRA GIZELA

ZAHVALA
V 91. letu starosti nas je za vedno
zapustila naša draga mama, babica,
prababica, praprababica in sestra

**Barbara
Tratnjek**

rojena Prendl
iz Gaberja 133

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, sovaščanom, znancem in prijateljem, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, nam izrekli sožalje, sočustvovali z nami, darovali vence in cvetje, prispevali za svete maše ter drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti.
Posebna hvala g. kaplanu Kozarju in g. župniku Krampaču za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.
Vsem še enkrat — iskrena hvala.

Gaberje, 31. 3. 1989

ŽALUJOČI: sinovi Štefan, Franc in Karel z družinami, vnuk
Jože z družino ter brata Ivan in Matija z družinama

V 74. letu starosti nas je po krajši
in težki bolezni nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče, stari oče
in sorodnik

**Jože
Embersič**
iz Trdkove

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, nam izrekli sožalje, sočustvovali z nami, darovali vence in šopke ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.
Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavniku KS tov. Sukiču za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: žena Adela, hčerka Erika z možem Jožetom, vnuk
Miran, Helena in drugo sorodstvo

*Spet vrnila se je k nam pomlad,
ptički veselo žgoliho, rože lepo cvetijo,
ljubi moj očka tam v hladnem grobu spi
in nikdar vrnil se ne bo.*

V SPOMIN

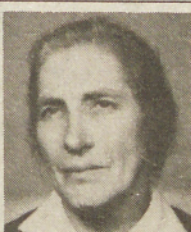
24. aprila mineva pet žalostnih
let, odkar ni več med nami našega
nadvse dobrega in skrbnega

Ludvika Novaka

šoferja
iz Kušanovec

Zakaj si umrl, dragi očka moj? Bil si še tako mlad. Tako zelo te pogrešam in potrebujem. Moje malo srce te bo nosilo vedno v spominu. Tvoja mala Anita.
Iskrena hvala vsem, ki se ga še spominjate in se ustavite pri njegovem preranem grobu, mu prižigate sveče in prinašate rože.

ŽALUJOČI VSI, KI SMO GA IMELI RADI

*Cvetje naj ji grob krasi,
ker je več med nami ni.*

ZAHVALA

31. marca je prenehalo biti srce
dobre mame, sestre, babice in prababice

Kristine Gider

roj. Titan iz Vanče vasi

Ob težki izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za darovane vence, cvetje in za svete maše ter izrečena sožalja. Hvala vsem, ki ste jo pospremili k zadnjemu počitku, ji pripravili tako lepo slovo, jo obiskovali in skrbeli za njo v zadnjih letih njenega življenja.
Posebna hvala g. duhovniku za prelep obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku krajevne skupnosti, pogrebem iz Vanče vasi, kolektivom internega oddelka v Rakičanu, Pomurskega tiska — tozd Kartonaža, osnovne šole in vrta iz Kroga ter osebju Doma oskrbovancev v Rakičanu.
Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: sin, hčerke, brat z družinami, vnuki, pravnuka ter drugo sorodstvo

*Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi hudega trpljenja,
bolezen je bila močnejša od življenja.*

ZAHVALA

V 60. letu starosti nas je za vedno
zapustila naša draga mama

Terezija Gergar

iz Andrejec

Najtopleje se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Posebna hvala zdravstvenemu osebju kirurškega oddelka, posebnemu dr. Koltajevi. Zahvaljujemo se tudi vsem sodelavcem SGP Pomurje in SCT.

Hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku za poslovilne besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

ŽALUJOČI: vsi, ki smo te imeli radi

*Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi hudega trpljenja,
bolezen je bila močnejša od življenja.*

ZAHVALA

Z neizmerno bolečino v srcu sporočamo žalostno vest, da nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

Emerik Sukič

roj. 28. 9. 1921
iz Vidonec 15

Iskreno se zahvaljujemo vsem dobrim sosedom, sorodnikom, vaščanom, znancem in prijateljem, ki ste ga med njegovo hudo boleznijo obiskovali v tako lepem številu, nam pa v najtežjih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje in nas bodrili. Zahvaljujemo se za darovane vence, cvetje in maše.

Posebna hvala kirurškemu oddelku v Rakičanu za pomoč in lajšanje njegovih bolečin, še posebej dr. Arpadu Norčiču in drugemu osebju. Lepa hvala zdravniku in sestram Zdravstvenega doma Grad za pomoč na domu, duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, tov. Kuzmicevi za poslovilne besede ob odprtem grobu, Gasilskemu društvu Vidonci, Zvezi borcev ter godbi na pihala.

ŽALUJOČI: žena, hčerke, sinovi z družinami in drugo sorodstvo

*Odšel si brez slovesa
v večno domovanje.*

V SPOMIN

Mineva tretje leto žalosti, odkar je
usoda odtrgala od nas dragega
sina in brata

Srečka Fujsa

iz Mlajtinec

Zelo te pogrešamo, ostal nam je lep, večni spomin nate. Hvala vsem, ki ga ohranjate v spominu in obiskujete njegov prerani grob.

MAMA IN BRAT Z ŽENO

*Tiho teče voda in šumi
in nam poje pesmico, da te nikoli
več ne bo videlo naše oko.*

V SPOMIN

8. aprila je minilo leto, odkar
smo izgubili drago hčerkico,
vnukinjo in sestrico

Andrejko Jona

Andrejko Jona
iz Gomilice

Hvala vsem, ki se ustavljate ob njenem grobu, ji prižigate sveče in prinašate cvetje.

VSI, KI SMO JO IMELI RADI

*Na grobu tvojem temnem, ranem
solza padla je na tla,
bolezen kruta, mučna, težka
iztrgala te je izmed nas.*

V SPOMIN

17. aprila je minilo 30. leto, odkar je ugasnilo mlado življenje
najini zlati mami

Mariji Rajbar

roj. Kerčmar
iz Moravskih Toplic — Cuber

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki postojite ob njenem
preranem grobu in počastite njen spomin. Hvala!

Žalujoča: sinova Geza in Franc z družinama

*Že leto dni te zemlja krije,
v gomili tihi mirno spiš,
srce ljubeče več ne bije
in ti se več ne prebudiš,
a v naših srcih še živiš.*

V SPOMIN

6. aprila je minilo žalostno leto,
odkar nas je nepričakovano, brez
slovesa v komaj 50. letu starosti,
zapustil naš dragi mož, sin, oče in
dedek

Mirko Antolin

iz Ižakovec

Odšel si tja, kjer ni več trpljenja in ne bolečin. Za teboj ostaja
samo velika praznina v našem domu in naših srcih, ostali pa so
sledovi tvojih pridnih rok.

Hvala vsem, ki se ga spominjate, postojite ob njegovem preranem grobu, mu prižigate sveče in prinašate cvetje.

TVOJI NAJDRŽJI

*Ko sem še živila,
ljubila sem vas vse.
zdaj, ko me več ni,
ljubite me v spominu vi.*

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je za vedno
zapustila draga mama, stara mama
in prababica

Julijana Cvetko

iz Bokrač

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so nam stali ob strani in kakorkoli pomagali, z nami sočustvovali ter darovali vence in cvetje.

Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter Štefanu Žganjarju za gantjive besede ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Bokrač, 23. 3. 1989

Žalujoči: hčerke Helena, Julijana, Angela, Vera z družinami, sin
Ivan z družino ter vnuk Joško z družino in vsi drugi vnuki in
pravnuki

SOBOŠKI RDEČI KRIŽ JE DOBRO DELAL

Soboška občinska organizacija je imela prejšnji teden programsko volilno-konferenco, na kateri so izvolili novo predsedstvo, pregledali štiri-letno delo in sprejeli program za naslednje štiri-letno obdobje.

Iz obsežnega dela občinske organizacije in aktivistov moramo omeniti solidarnostno akcijo zbiranja in delitve pomoči prizadetim po neurju na Goriškem ter to, da so s solidarnostnim denarjem Rdečega križa Slovenije samohranilki Valeriji Žohar z osmimi otroki zgradili hišo. Organizirali so tudi številne tečaje, tako prve pomoči za bodoče voznike, za nego bolnika, dojenčka in matere. Pripravili so tudi predavanja, veliko truda so vložili v pridobivanje krvodajalcev ter razširjati zdravstveno vzgojno literaturo. Dobro so delali tudi mentorji organizacij Rdečega križa v šolah, saj so mladi za svoje delo ter literaturne in likovne stvaritve dobili številna priznanja.

Po poročilu je bila živahna razprava. Predstavniki od Grada se je vsem zahvalil za solidarnostno pomoč. Janko Horvat je menil, da transfuziološki oddelki mora dobiti nove prostore. Jože Stvarnik je poudaril pomen krajevnih organizacij. Angela Žalig je rekla, da je prva naloga organizacije tudi varstvo okolja. Na koncu pa se je oglasila še Marija Zadravec, ki je pohvalila nekatere srednje šole, saj imajo precej krvodajalcev.

mh

Slovesno ob prazniku železničarjev

V počastitev 15. aprila so v vseh železniških organizacijah obudili spomin na veliko stavko vseh jugoslovanskih železničarjev. V noči s 15. na 16. april 1920 so z množično stavko opozorili vladajočo buržoazijo in oblast, da sta izkoriščanje in teror prešla vse meje. Na Zaloški cesti v Ljubljani je bilo nekaj dni pozneje streljanje na demonstrante in več železničarjev je izgubilo življenje. Tudi letos je bila osrednja slovenska proslava ob Zaloški cesti v Ljubljani, kjer so s ponosom obudili spomin na revolucionarne dogodke pred 59. leti in položili vence na grobnico padlih železničarjev. Podelili so tudi vrsto srebrnih in bronastih značk za dolgoletno zvestobo železnici; med njimi tudi nekaterim pomurskim železničarjem. Praznik so izkoristili tudi za več kulturnih in športnih srečanj, medse pa so povabili tudi upokojene železničarje.

M. Jerše

OBVESTILO

Obveščamo varčevalce Jugobanke — ekspoziture Murska Sobotica, da bodo od 24. 04. 1989 do nadaljnjega poslovali za stanke: ponedeljek — petek od 10 ure do 16. ure ob sobotah od 08. ure do 11. ure

Jugobanka
ekspozitura Murska Sobotica

LJUTOMER

POUDAREK NA USPOSABLJANJU ZEMLJIŠČ

Kmetijskozemljiška skupnost občine Ljutomer bo osrednjo pozornost v letošnjem letu namenila sodelovanju pri pripravah in izvajanju agrarnih operacij — s tem bo tudi uresničevala program usposabljanja zemljišč — vzdrževanju melioracijskih objektov, gospodarjenju s kmetijskim zemljiškim skladom, prometu s kmetijskimi zemljišči in varstvu le-teh, uveljavljanju preživninskega varstva kmetov in izdelavi agrokarte v občini. Tako bi lahko na kratko povzeli najpomembnejše naloge v programu dela te skupnosti.

Prva in osrednja naloga pa bo vsekakor uresničevanje programa usposabljanja zemljišč. Sodelovali bodo pri pripravah in izvajanju melioracije v drugi etapi na območju Kozarica—Virje, ki meri 480 hektarov. Prav tako bodo sodelovali pri komasacijah na tem območju, kjer bodo razdelili 950 hektarov zemlje.

Pripravili bodo tudi ureditveni načrt za kmetijska zemljišča na melioracijskem območju Kozarica 11, ki meri 1080 hektarov, in sodelovali pri izvedbi melioracij v prvi etapi na tem območju na površini 550 hektarov.

Finančni načrt te skupnosti predvideva, da bodo letos zbrali 225 milijonov dinarjev, kar je 275 odstotkov več kot v lanskem letu. Kljub temu pa ta denar nikakor ne zadošča za vse naloge, oz. ga ni toliko, da bi se ta skupnost intenzivneje vključevala v kmetijsko zemljiško delo v občini Ljutomer.

D. L.

SKUPŠČINA GRAŠKEGA TRIGLAVA

Približevanje domovini

Star je sedem let. Sprva je štel 30, zdaj čez sto članov. Februarja 1985 je bilo v blagajni natanko 968,50 šilinga, v zadnjih dveh letih pa so obrnili 108 tisoč šilingov. Ime mu je Slovenski športni in kulturni klub Triglav, pred tednom dni pa so njegovi člani v avstrijski štajerski deželni prestolnici opravili klubsko skupščino. Ob številnih kulturnoumetniških prireditvah, športnih igrah in tekmovanjih je omembe vredna »novost«, ki jo je v svojem referatu posebej omenil prejšnji in zdajšnji predsednik Triglava Ignac Jantelj iz Trnja: »Začeli smo vzpostavljati stike med posameznimi avstrijskimi in jugoslovanskimi podjetji, tačas predvsem v Pomurju, in upamo, da bo iz tega nastalo kaj koristnega.«

Ker smo se pred mesecem o graškem Triglavu in Triglavovcih kar precej razpisali (gl. Vestnik, štev. 11/89, 23. marca, Nekaj več je v bograču in gibanici), naj le še dodamo, da je bilo na četrtkovni dobro obiskani skupščini med drugim poudarjeno, da naj otroci zdomcev ne pozabijo maternega jezika (uveden dopolnilni pouk slovenščine in srbohrvaščine!), naj bo sodelovanje med podobnimi klubi na avstrijskem štajerskem še tesnejše, in da kaže pohvaliti tvorne stike kluba z generalnim konzulatom SFRJ v Gradcu.

B. Ž.

Kurirčkova pošta v Pomurju

Spominska znamenja iz narodnoosvobodilnega boja in skrivne kurirske poti v Pomurju so oziroma bodo te dni spet oživele. K nam je namreč prispela kurirčkova pošta. To pa je tradicionalna akcija slovenskih pionirjev, s katero obujajo spomin na partizanske kurirje in osvobodilni boj naših narodov in narodnosti. Medtem je kurirčkova pošta že prepotovala Ljutomerško občino, zdaj pa jo prenašajo mladi kurirji v občini Lendava, ki jo bodo v ponedeljek (24. tega meseca) predali vrstnikom v soboški občini.

J. G.

DO Radenska, tozdr Tovarna polnilne opreme je poslala DO Badel, tozdr Jamnica za polnilni stroj poševeni zobnik s 576 zobmi. Zobnik velik s premerom kar 3.589,5 mm je izdelal kooperant — strojni ključavničar Marjan Mulec iz Veržaja s sodelavci. To je doslej največji zobnik v Jugoslaviji, izdelan pri zasebniku. Tako je Tovarna polnilne opreme privarčevala Jamnici znaten del deviznih sredstev. Marjan Mulec je ponovno dokazal, da je velik strokovnjak. Fotografija pove vse — zgornji zobnik ima samo 48 zob in je nasproti velikemu komaj opazen.

Dani Mauko

Lendavčani pokalni prvaki

Na finalnem pokalnem šahovskem srečanju na območju Pomurja je Zlatotrg iz Lendave premagal Radensko Pomurje z 2,5:1,5 točke. Zmage so dosegli: Gerencer in Žilavec za Lendavo ter Kováč za Radensko Pomurje. Remizirala sta Božič in Hari. Mladinci Lendave pa so premagali Radensko Pomurje z 1,5:0,5 točke. Za Lendavo je zmagal Gruskovnjak, remizirala pa sta Ivanec in Kelemen. Tako sta ekipi Lendave postali pomurska pokalna prvaka.

J. Gerencer

Socialdemokratska zveza v Murski Soboti

V veliki dvorani občinske skupščine Murska Sobotica bodo jutri ustanovili krajevni odbor SDZS Murska Sobotica. Med programskimi nalogami (na področjih političnega sistema, pravosodnega sistema in zakonodaje, gospodarstva, sindikata, zdravstva, šolstva, znanosti in kulture, mednarodnega položaja Slovenije, položaja Slovencev v Jugoslaviji in zamejstvu, obrambe in socialne politike) bo socialdemokratske svojevrstne izziv kmetijstvo z ekološko-energetsko problematiko, metode in sredstva političnega delovanja ter problematika manjrazvitosti tukajšnje pokrajine.

B. Ž.

»Mladih ne pustim zraven, bi si lahko še kaj naredili!« je v šali pripomnil Tibor Šavel iz Puconec, ko smo ga povprašali, ali ni to prevelik zalogaj zanj in če ne bi raje počakal na mlade in njihovo pomoč. Pa nas je prepričeval (tudi prepričal), da mu bo že sam kos in da ga bo »razstavil« v enem dnevu. »Saj vidite, da sem ga že pošteno obdelal!« je še dodal.

EKOLOŠKA IZVIDNICA V POMURJU

Pritisk zoper divja odlagališča

Zatočišče ji je dal črenšovski taborniški odred Močvirski tulipan v domači osnovni šoli, kjer smo nad priložnostno, skrbno pripravljeno razstavo uzli znano sporočilo: Nad murskim rokavom teče čas in lebdi klic močvirske ptice.

Dogajalo se je minulo soboto in nedeljo na ožjem območju Črenšovcev, v strokovnem štabu (v njem Robert Spendl, Sandi Jerman, Jurij Kobal in Drugica

Horvat, načelnica odreda) pa nam je bilo pojasnjeno, da je namen »nastavitvi kataster (evidenčno) odlagališč odpadkov v Sloveniji, ki bi vsebovala vse za družbo pomembne dosegljive podatke. Ta podatkovna baza naj bi bila združljiva z drugimi geografskimi informacijskimi sistemi (GIS), uporabna v procesu planiranja (opredelitev razvojnih možnosti in omejitvenih dejavnikov) ter za konkretno dejavnost

pri negi krajine (sanacija).« Posebna delovna skupina imenovana Ekološka izvidnica pri Zvezi tabornikov Slovenije, se s tem ukvarja že od leta 1985, pri čemer sodeluje z Republiško konferenco ZSMS in Republiškim komitejem za varstvo okolja in urejanje prostora. Pred dvema letoma so se njeni predstavniki oglasili na problemski konferenci slovenske SZDL o ekologiji, energiji in varčevanju, letos pa naj bi se v podobnem slogu zgodila problemska konferenca o odlagališčih odpadkov. »Pravzaprav je naš namen dvigniti na noge ekološke izvidnike po vsej slovenski deželi. Dva tečaja za usposabljanje smo že opravili v Novem mestu in Izoli, zdaj smo v Črenšovcih, načrtujemo pa še tečaje v Kranju in Velenju,« je bilo rečeno.

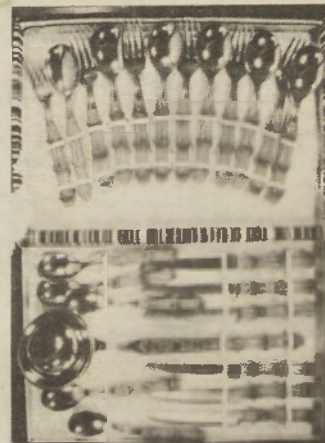
Ob vodstvu tokratne ekološke izvidnice se je zbralo 18 udeležencev, tabornikov iz tamkajšnjega kraja, Odranec, Bistrice, Lendave in celo Bakovec, ki so se dva dni usposabljali, zbirali podatke in popisovali odlagališča odpadkov. Divjih je na Slovenskem kakih 30 tisoč; kdo bi vedel za točno številko. »Nekaj malega smo že uspeli,« pravijo Spendl, Jerman in Kobal, »saj so v Cerknici eno takih odlagališč že uredili, pravkar pa to počnejo tudi v Radomljah.« Torej bi mogli izvidnico razumeti kot neke vrste skupino za pritisk, ki se namerava — kot smo zvedeli — vključiti v neodvisen ekološki inštitut, ki se te dni ustanavlja v Ljubljani. Še to: zbrane terenske podatke iz odredov, ki jim je temeljna prostorska enota popisa krajevna skupnost, bo posebna komisija računalniško obdelala in posredovala pristojnim organom — ne za v predal, marveč za ukrepanje.

B. Žunec

Polnočna projekcija filma RAIN MAN

Redko se zgodi, da imamo tudi v pokrajini ob Muri takojšnjo priložnost videti filme, ki so v svetovnem vrhu. Se vse sveži prihaja na platno lendavskega kina to soboto ob polnoči Dežni moč, kakor bi lahko prevedli z oskarji ovencani film Rain man. V naslovni vlogi nastopa Dustin Hoffman, ob boku Tomu Cruisu, razlog, da ju bomo videli šele ob polnoči, pa je večerna projekcija v Mariboru, od koder bodo film prepeljali po tamkajšnji predstavi. Upajmo, da bo zavzetost lendavskega filmskega delavca Enesa Prošica poplačana z dobrim obiskom.

bb

Delavci UNZ Murska Sobotica so zasedli večkratnemu storilec kaznivih dejanj jedilni pribor za šest oseb v originalni embalaži italijanske izdelave in žgano pijačo — francoski konjak Conferencier, polnjen v kraju Rückforth Rottenburg Laaber. Sumijo, da so zaseženi predmeti ukradeni, zato pozivajo lastnika le-teh, naj se oglasi na UNZ Murska Sobotica ali pokliče po telefonu 22-505, int. 426.

ZADNJA VEST KOBILJE: OBRAT EDVARDA KARDELJA

V soboto bo v Kobilju pomembna slovesnost: pred tokovim obratom bodo odkrili doprni kip Edvarda Kardelja in po njem poimenovali tovarnico. Slovesnosti se bodo udeležili vidni družbenopolitični delavci, med njimi tudi Pepca Kardelj.